KÄRKÖLÄ

KÄRKÖLÄN KUNNAN

Tilinpäätöksen tasekirja 2022

Kunnanhallitus 27.3.2023 § 69
Kunnanvaltuusto 22.5.2023 § 21

Kärkölän kunta
Virkatie 1
16600 Järvelä

044 770 2200

kirjaamo@karkola.fi

www.karkola.fi

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS 3
1.1. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa 3
1.1.1. Pormestarin katsaus 3
1.1.2. Kunnan hallinto Kunnanvaltuusto 5
1.1.3. Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa 7
1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa 11
1.1.5. Kunnan henkilöstö 11
1.1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista 12
1.1.7. Ympäristötekijät 14
1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 14
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus 16
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset 19
1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 19
1.4.2. Tase ja sen tunnusluvut 20
1.5. Kokonaistulot ja -menot 22
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous 23
1.6.1. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä 23
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus 24
1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 24
1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 24
1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 25
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet 30
1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely 30
1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet 30
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 31
2.1 Tavoitteiden toteutuminen 31
2.2 Käyttötalouden toteutuminen 31
2.2.1. Keskusvaalilautakunta 31
2.2.2 Tarkastuslautakunta 32
2.2.3 Kunnanhallitus 33
2.2.4 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 42
2.2.5 Ympäristölautakunta 54
2.2.6. Tekninen lautakunta 57
2.1 Tuloslaskelman toteutuminen 69
2.2 Investointien toteutuminen 71
2.3 Rahoitusosan toteutuminen 78
2.4 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 79
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 80
3.1.Tuloslaskelma 80
3.2 Rahoituslaskelma 81
3.3. Tase 82
3.4. Konsernilaskelmat 84

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 88
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET 102
1. Tilinpäätöstiedot 104
2. Vesihuoltomaksut 107
3. Toiminta ja verkostot 108
4. Tehokkuus ja laatu 108
5. Kannattavuus ja ennuste 109
6. KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET 110
7. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 111

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Pormestarin katsaus

Vuosi 2022 osoittautui monin tavoin poikkeukselliseksi. Helmikuun 24. Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainaan. Koronauutiset väistyivät sotauutisten tieltä. Yhteiskunnan toiminnot palautuivat koronarajoituksista, mutta tilalle tuli sodan myötä energiakriisi, kohonnut inflaatio ja korkojen nousu. Länsimaat asettivat laajoja taloudellisia pakotteita Venäjää vastaan ja käytännössä suomalaiset yritykset lopettivat idänkaupan sekä irtautuivat Venäjän liiketoiminnoistaan. Venäjän hyökkäyssota jatkuu edelleen.

Inflaatio ja korkojen nousu alkoivat vaikuttaa kuntien talouksiin vuonna 2022. Kärkölän osalta inflaatio ei ehtinyt vaikuttaa kouluinvestointeihin. Koulun toinen vaihe valmistui kesällä 2022 aikataulun ja budjetin mukaisesti. Pääasiallisesti hyvin onnistuneen koulukokonaisuuden rakentamisessa on todettu kehittämistarpeita kirjaston ja pihojen osalta. Kertomusvuonna tehtiin päätös siirtoviemärin rakentamisesta Hollolan Herralaan. Sisäilmaongelmat jatkuvat edelleen, kunnantalon ja Järvelä-talon sisäilmaongelmiin joudutaan hakemaan ratkaisuja 2023.

Ukrainan sotaa pakoon lähti vuoden aikana yli viisi miljoonaa henkeä. Suomeen tuli vuoden aikana noin 50 000 ja Kärkölään 70 henkeä. Kunta teki elokuussa vastaanottokeskuksen kanssa kuntamallisopimuksen, jonka perusteella kunta on vuokrannut asuntoja ukrainalaisten käyttöön. Osa tulijoista on työllistynyt ja kouluun on perustettu kaksi valmistavaa luokkaa.

Taloudellisesti vuosi toteutui odotettua paremmin. Tulos jäi niukasti alijäämäiseksi, mutta ennakoitua vähemmän. Tulevaan talouskehitykseen tulee vaikuttamaan kasvaneet poistot, korkojen nousu, inflaatio, palkkojen nousu, työllisyystilanne ja tuottopuolella valtionosuudet ja verotulot. Yhteisöveron tuottojen voinee olettaa olevan kasvussa lähivuosina.

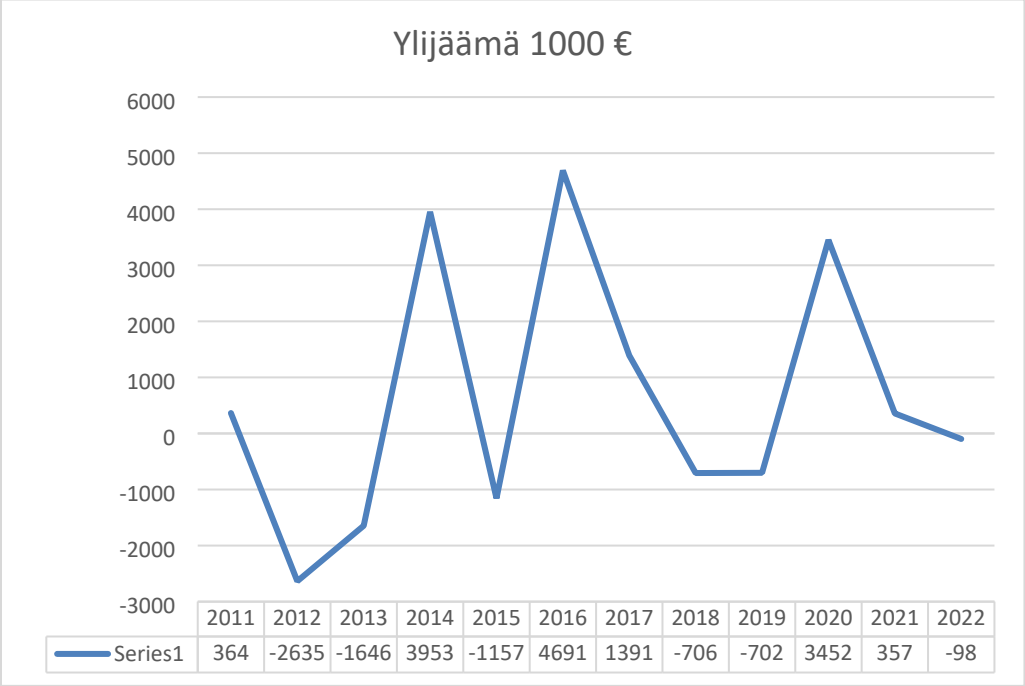
Kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeinen muutos tapahtui vuoden lopussa, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät kuntayhtymältä valtion rahoittamalle hyvinvointialueelle. Perusterveydenhuollon palvelut toteutti Kärkölässä Harjun Terveys Oy. Kunta lisäsi omia toimia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Laajojen liikuntamahdollisuuksien lisäksi toiminta nuorten ja senioreiden parissa oli aktiivista.

Kunnan elinvoiman kehittämisen tavoitteena on hakea kasvua asukasluvussa, yrittäjyydessä, palveluissa ja kuntataloudessa. Strategisten elinvoimatavoitteiden saavuttaminen on todettu haasteelliseksi. Väkiluvun väheneminen on jatkunut myös vuonna 2022. Asumisen strategian toteuttaminen on osoittautunut oletettua hitaammaksi. Kunnan markkinointitoimilla ei ole saavutettu asetettuja tavoitteita. Työtä elinvoiman kehittämiseksi tulee kuitenkin jatkaa. Kaavoituksen ja maankäytön kehittämisen tulee jatkossa paremmin tukea kehitystyötä. Yhteisöllisen asumisen hanke on etenemässä. Jatkossa tulee elinvoiman kehitystyön tehostua ja yhteistyö eri toimintojen välillä parantua.

Kunnan talouskehitys on ollut viime vuosina tuloksellisesti ylijäämäistä, mutta raskaat investoinnit tekevät tulevista vuosista haasteellisia. Kunta on pakollisten investointien jälkeen velkainen ja lainojen hoitokulut ovat kasvussa. Tämä tulee rajoittamaan investointimahdollisuuksia tulevina vuosina. Talouden keskeinen tavoite on lähivuosina pitää pitkäjänteisesti huolta tasapainoisesta toiminnasta.

Työllisyyden hoidossa saavutettiin edelleen hyviä tuloksia osana kuntakokeilua. Valmistelussa oleva TE24 uudistuksen osalta kunta aloitti myös valmistelun kertomusvuonna. Uudistuksessa TE-keskusten hoitamat työllisyysasiat siirtyvät kuntien vastuulle. Kärkölän tulee työllisyyden hoidossa kehittää yhteistoimintaa muiden kuntien kanssa. Tähän muutokseen liittyen myös kotoutumistoiminnan vastuu on siirtymässä kuntien vastuulle.

Vuosien 2010–2022 kunnan yli/alijäämä ilmenee alla olevasta kaaviosta. Vuosina 2014 ja 2016 ylijäämä muodostuu kiinteistöjärjestelyihin liittyvistä muutoksista.

Henkilöstö -nettomenot €	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Keskusvaalilautakunta	-4 243	-8 729	-765	-13 046	-6 116
Tarkastuslautakunta	-3 380	-3 420	-3 283	-3 082	-3 150
Kunnanhallitus	-971 612	-1 149 803	-1 130 429	-1 336 769	-1 320 803
Sivistyslautakunta	-3 739 870	-3 719 069	-3 756 715	-3 833 659	-4 003 152
Ympäristölautakunta	-62 948	-106 131	-121 776	-139 004	-183 560
Tekninen lautakunta	-1 139 322	-1 083 538	-1 122 439	-1 276 026	-1 445 453
Yhteensä	**-5 921 375**	**-6 070 690**	**-6 135 407**	**-6 601 586**	**-6 962 234**

1.1.2. Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto ylimpänä päätösvallan käyttäjänä vastaa kunnan toiminnan ja talouden keskeisten tavoitteiden asettamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2022 seitsemän (7) kertaa.

Kärkölän kunnanvaltuusto 2022

Aaltonen Päivi, I varapuheenjohtaja	Kärkölä-ryhmä
Airola Matti, puheenjohtaja	KOK
Aslamaa Martti, II varapuheenjohtaja	SDP
Alander Toni	Kärkölä-ryhmä (26.9.2022 alkaen)
Eerola Seppo	Kärkölä-ryhmä
Hietala Marko	PS
Issakainen Kauko	Uusi Kärkölä -ryhmä
Karjalainen Riikka	Kärkölä-ryhmä (26.9.2022 saakka)
Kinnari Sirpa	VAS
Kirkkomäki Nana	Kärkölä-ryhmä
Korpela Liisa	KESK
Koskinen Markku	Kärkölä-ryhmä
Kuronen Jani	Kärkölä-ryhmä
Laiho Juha-Matti	Kärkölä-ryhmä
Malm Tiina	KOK
Mäntylä Matti	PS
Nousjoki Santeri	KOK
Nummela Tuomas	KESK
Penna Mika	Kärkölä-ryhmä
Raininko Mari	KOK
Rauhamaa Topias	KOK
Sallila Matti	SDP
Salminen Miia	Kärkölä-ryhmä
Tuomaila Anne	SDP

Kärkölä-ryhmä	9
SDP	3
KOK	5
KESK	2
PS	2
VAS	1
Uusi Kärkölä -ryhmä	1
Yhteensä	23

Kunnassa asuvat 13 - 20 -vuotiaat nuoret valitsevat valtuustokokouksiin osallistuvat nuorisovaltuutetut, joiden toimikausi on yksi vuosi.

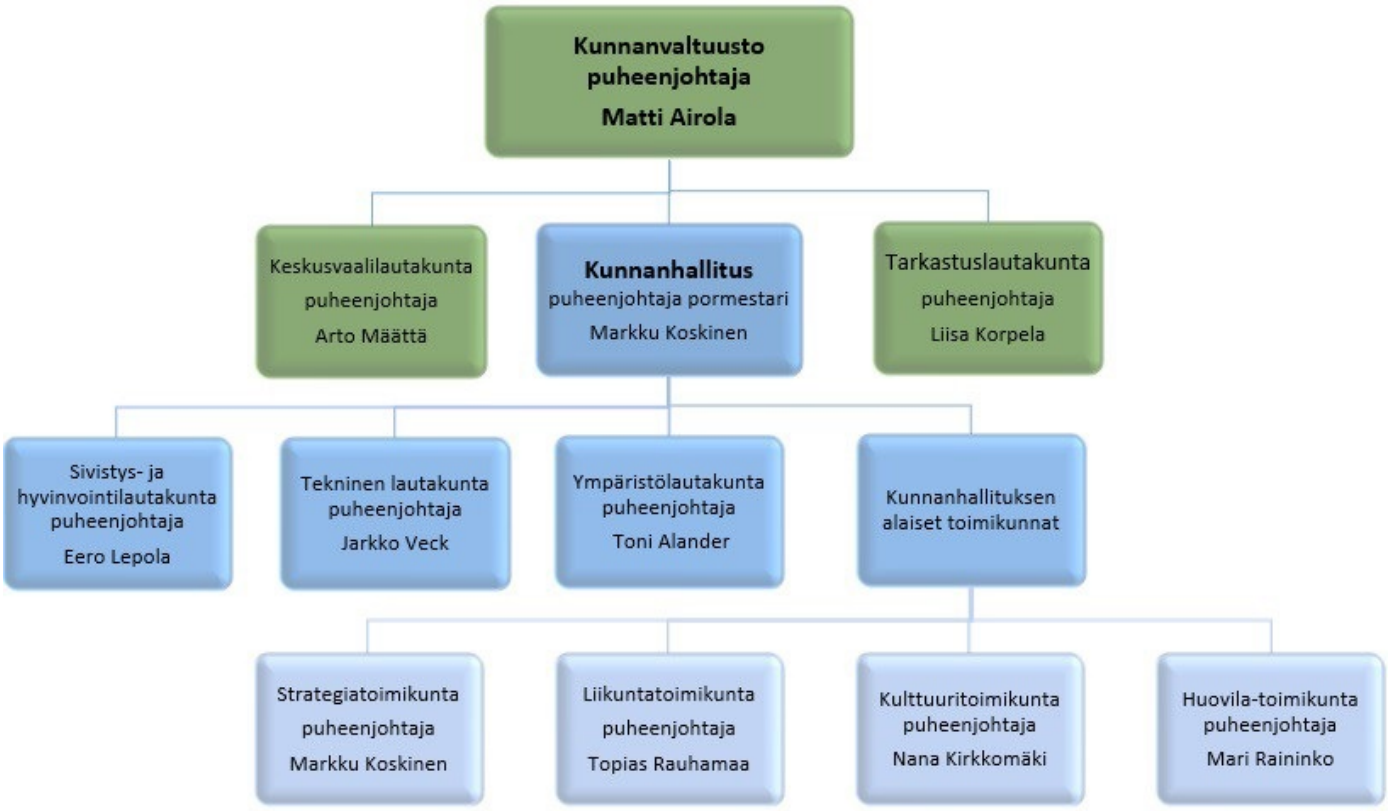
Kärkölän kunnan nuorisovaltuutetut 8.8.2022 saakka

Aatu Soininen	jäsen
Niklas Keningi	jäsen
Lauri Sola	jäsen
Max Markkola	jäsen
Erno Seppälä	jäsen
Anni Nieminen	varajäsen
Pyry Paatos	varajäsen

Kärkölän kunnan nuorisovaltuutetut 8.8.2022 alkaen

Niklas Keningi	jäsen
Sola Pekko	jäsen
Eronen Emilia	jäsen
Huhtimo Siiri	jäsen
Vilkman Jenna	jäsen
Pyry Paatos	varajäsen

Kärkölän kunnan organisaatiokaavio

1.1.3. Yleinen taloudellinen kehitys kunnissa

Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Noin 300 miljoonan euron alijäämään asettunut toiminnan ja investointien rahavirta ja muut kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden tunnusluvut vuodelta 2022 julkistettiin helmikuun alussa. Tilinpäätösarvioihin vaikuttivat kuitenkin sekä miljarditasolle nousseet omaisuuden kirjanpidolliset myyntivoitot että myös HKL:n yhtiöittäminen. Ilman näitä kertaluonteisia eriä rahoitusjäämä olisi ollut tuntuvasti alijäämäinen. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin eroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot ovat ennakollisia ja ne tarkentuvat vielä.

Jo etukäteen tiedettiin, että verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yhteisövero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Tilastotiedot kuntien vuoden 2022 kulukehityksestä ovat sen sijaan puhdasta jännitysnäytelmää paitsi kunnille niin myös vuoden 2023 alussa aloittaneille hyvinvointialueille. Kesän jälkeen lopullisesti selviävä sote-kulujen taso suhteessa ministeriön sote-siirtolaskelmiin vaikuttaa nimittäin sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahavirtoihin tulevina vuosina.

Helmikuun tilinpäätösarvioissa menokehitys raportoidaan kululajeittain. Kulujen kasvu oli ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Erityisesti kuntayhtymien tilastotietoihin liittyy vielä paljon epävarmuutta keskeneräisten laskutusten ja raportointien vuoksi. Kuntayhtymien menot tulevatkin kasvamaan ennakkotiedoista vielä reippaasti. Menoja kasvattaa muu muassa sote-uudistuksen voimaanpanoon liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen sen siirtymistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään.

Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa: vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoista työvoimaa. Työvoimaa on liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000 - 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni viime vuonna 188 kunnassa. Kunnat ottivat viime vuonna syömävelkaa vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätyksellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän, mutta toistaiseksi kuntien palvelut ovat toimineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien, pl. Helsinki, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on ennustettavampaa.

Suurimmat kaupungit tekivät euromääräisesti suurimmat tilikauden tulokset. Kärkipäässä olivat Helsinki (+346 milj. €), Espoo (+219 milj. €), Oulu (+ 156 milj. €), Lahti (61 milj. €) ja Tampere (+21 milj. €).

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 5,0 prosenttia, verotulot kasvoivat 5,3 prosenttia ja valtionosuudet kasvoivat 6,5 prosenttia.

Lähde; Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio sanoo. (Kuntaliitto 22.2.2022.)

Työllisyyskatsaus

Vuosi 2022 oli Kärkölän työllisyyspalveluiden ensimmäinen kokonainen työskentelyvuosi osana Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilua.

Vuonna 2021 työttömyyshän väheni voimakkaasti kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa, kun COVID19 -epidemia alkoi hellittää otettaan. Työttömyyden väheneminen jatkui edelleen vuonna 2022, mutta huomattavasti maltillisemmin. Eniten työttömien osuus työvoimasta laski vuonna 2022 Asikkalassa ja Hollolassa, vähiten Kärkölässä ja Padasjoella. Kärkölän tilannetta selittää se, että Kärkölässä on suhteellisen paljon rakennetyöttömyyttä ja pitkäaikaistyöttömyyttä, joten matka työttömyydestä työhön on pitkä ja matkalla tarvitaan myös erilaisia kuntouttavia elementtejä ja/tai koulutusta.

Kuntakokeilun aloitusvuonna 2021 autettiin työllistymisen ja kouluttautumisen poluille ne työnhakijat, jotka ovat lähempänä työmarkkinoita. Vuonna 2022 työn keskiössä on ollut rakennetyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden purku, mikä merkitsee vahvaa verkostotyötä eri toimijoiden kesken, koska asiakkailla saattaa olla monenlaisia työkyvyn haasteita.

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22	muutos 12/21
Asikkala	8,5	7,1	10,3	1,4	-1,8
Hollola	7,5	6,7	8,8	0,8	-1,3
Iitti	9,5	8,5	10,4	1,0	-0,9
Kärkölä	9,7	8,6	9,9	1,1	-0,2
Lahti	13,9	12,8	14,9	1,1	-1,0
Orimattila	10,3	9,4	11,0	0,9	-0,7
Padasjoki	11,6	10,5	12,0	1,1	-0,4
Lahden seutu	**12,2**	**11,2**	**13,3**	**1,0**	**-1,1**
Hartola	16,0	12,3	11,4	3,7	4,6
Heinola	14,4	13,1	14,3	1,3	0,1
Sysmä	10,7	9,0	10,9	1,7	-0,2
Heinolan seutu	**14,1**	**12,5**	**13,5**	**1,6**	**0,6**
PÄIJÄT-HÄME	**12,4**	**11,4**	**13,3**	**1,0**	**-0,9**

Kuva: työttömien osuus työvoimasta kuukauden lopussa (%)
Lähde: ELYn Työllisyyskatsaus tilastoliite, joulukuu 2022.

Seuraavassa taulukossa on esitetty työttömyysprosentin kehitys vuosina 2019 - 2022.

	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Koko maa	9,8	13,6	10,5	9,9
Päijät-Häme	12,4	16,6	13,3	12,4
Kärkölä	**14,6**	**16,5**	**9,9**	**9,7**

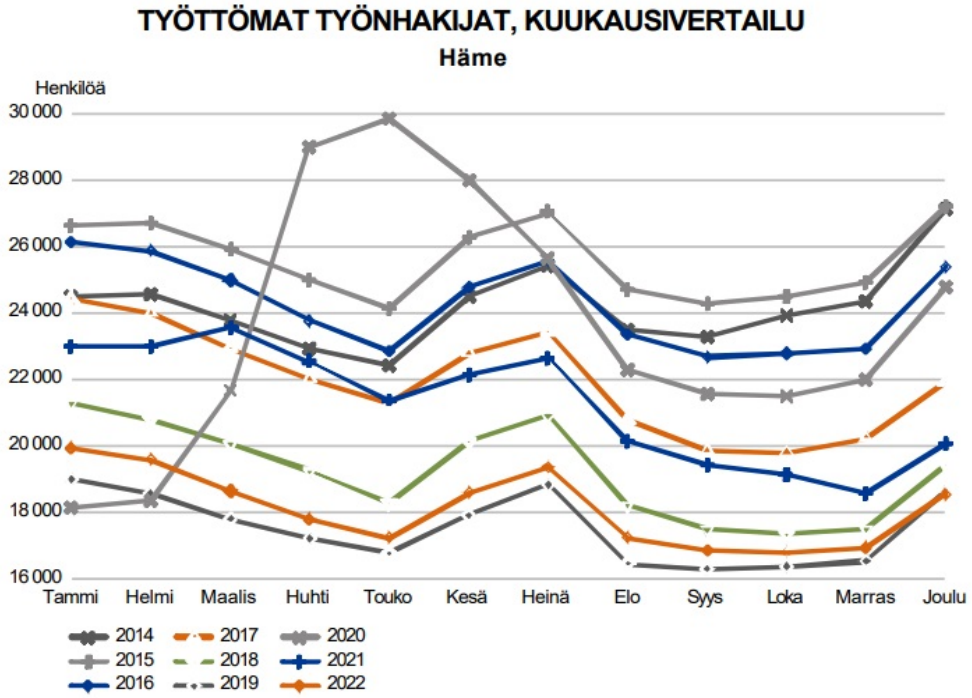
Vuoden 2022 joulukuussa työttömiä työnhakijoita oli Kärkölässä 192 henkilöä. Näistä alle 25-vuotiaita oli 14, kun se edellisenä vuonna oli 13. Yli vuoden työttömänä olleita oli 58, joka on 19 henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan.

Aktivointiaste tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joihin työnhakija-asiakas osallistuu parantaakseen omaa työkykyään. Aktivoinnilla puretaan rakenne- ja pitkäaikaistyöttömyyden haasteita matkalla kohti avoimia työmarkkinoita. Aktivointiasteeseen lasketaan mm. työkokeilu, osallistuminen kuntouttavaan työtoimintaan, työvoimakoulutukseen, valmennuksiin sekä palkkatukityöhön. Seuraavassa taulukossa näkyvät kuntien aktivointiasteet Päijät-Hämeessä. Korkein aktivointiaste on Kärkölässä (35,6 %) ja matalin aktivointiaste on Padasjoella (19,0 %). Korkea aktivointiaste Kärkölässä kertoo siitä, että Kärkölän työllisyyspalveluissa paneudutaan yksilötasolla asiakkaiden moninaisiin haasteisiin, ohjataan asiakkaita palveluihin ja parannetaan asiakkaiden valmiuksia edetä kohti työmarkkinoita.

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22	muutos 12/21
Asikkala	30,4	37,5	23,1	-7,1	7,3
Hollola	28,2	32,1	21,8	-3,9	6,4
Iitti	27,9	32,4	27,0	-4,5	0,9
Kärkölä	35,6	40,4	32,9	-4,8	2,7
Lahti	25,2	28,5	23,7	-3,3	1,5
Orimattila	24,4	27,0	21,5	-2,6	2,9
Padasjoki	19,0	19,9	20,7	-0,9	-1,7
Lahden seutu	**25,8**	**29,2**	**23,6**	**-3,4**	**2,2**
Hartola	22,1	29,3	33,1	-7,2	-11,0
Heinola	20,7	23,9	22,4	-3,2	-1,7
Sysmä	33,0	35,9	34,9	-2,9	-1,9
Heinolan seutu	**22,3**	**25,8**	**25,0**	**-3,5**	**-2,7**
PÄIJÄT-HÄME	**25,4**	**28,8**	**23,8**	**-3,4**	**1,6**

Kuva: Aktivointiaste (%) kuukauden lopussa.
Lähde: ELY-keskuksen Työllisyyskatsaus joulukuu 2022

Seuraavassa kuvassa näkyy, että vuonna 2022 työttömyys Hämeessä on vähentynyt jo lähelle vuoden 2019 lukuja eli lähelle koronaepidemiaa edeltävää tilannetta. Kuvassa näkyy myös selkeästi työttömyyden kausivaihtelut, jotka ovat vuodesta toiseen hyvin samanlaiset.

Kuva: työttömät työnhakijat, kuukausivertailu
Lähde: ELY-keskuksen Työllisyyskatsaus joulukuu 2022

Väestömuutokset

Kärkölän asukasluku Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan oli vuoden 2022 lopussa 4198. Asukkaita oli vuoden 2021 lopussa 4244, asukasluku väheni 46 henkilöllä. Kunnasta poismuuttaneita oli 73 ja kuntaan muuttaneita oli 54. Kunnasta muuttaneita oli 19 enemmän kuin kuntaan muuttaneita.

Syntyvyyden kehitys kääntyi jo vuonna 2021 Kärkölässä laskuun. Vuonna 2022 syntyneitä lapsia oli ennakkotiedon mukaan 8 kun edellisvuonna syntyneitä oli 16. Ennakkotietojen mukaan kuolleita oli 21. Kuolleita oli 5 enemmän kuin syntyneitä.

1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kertomusvuoden aikana seuraavat olennaiset muutokset tapahtuivat kunnan toiminnassa ja taloudessa:

- Kunnanvaltuusto hyväksyi 4.2.2022 lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022 - 2025
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 14.2.2022 jalankulun ja pyöräilyn edistämisohjelman
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 14.2.2022 hallintosäännön
- Kunnanvaltuusto päätti 25.4.2022 myöntää 60 000 euron lisämäärärahan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittämään liikuntahallin AV-järjestelmän hankintaan
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 23.5.2022 ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen
- Kunnanvaltuusto päätti 23.5.2022 jatkaa siirtoviemärilinjan toteuttamista
- Kunnanhallitus päätti 30.5.2022 hyväksyä yhteistoimintasopimuksen jätehuoltoviranomaisena toimimisesta
- Kunnanhallitus päätti 29.8.2022 työllisyyspalvelujen määräaikaisten virkojen vakinaistamisesta
- Kunnanhallitus päätti 19.9.2022 kahdesta tontinluovutuksesta ikäihmisten asumisen kehittämiseksi
- Kunnanvaltuusto päätti 26.9.2022 myöntää 250 000 euron lisämäärärahan teknisen lautakunnan esittämiin investointeihin
- Kunnanvaltuusto päätti 26.9.2022 myöntää 40 000 euron lisämäärärahan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan esittämiin valmistavan opetuksen palkkakustannuksiin
- Kunnanhallitus päätti 28.11.2022 palotalon kiinteistökaupasta
- Kunnanhallitus hyväksyi 19.12.2022 sopimuksen kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä
- Kunnanhallitus hyväksyi 19.12.2022 nuorisovaltuuston toimintasäännön 2023.

1.1.5. Kunnan henkilöstö

Kärkölän kunnalla oli vuoden 2022 lopussa 111 vakinaista työntekijää (2021 vakinaisia oli 99) ja määräaikaisia työntekijöitä oli 44 (2021 määräaikaisia oli 52). Vuoden 2022 lopussa kunnan henkilöstöstä naisia oli 122 ja miehiä 33.

Palkkoja ja palkkioita sivukuluineen maksettiin vuonna 2022 yhteensä 6 962 234 euroa (2021 palkkoja ja palkkioita maksettiin 6 601 586 euroa). Vuodelta 2022 on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

1.1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan varautuminen perustuu kansallisiin riskiarviointeihin. Harjoituksissa on valmistauduttu hybridivaikuttamiseen, väestön evakuointeihin, vesihuollon ja sähköntoimitusten ongelmiin, vihollisuuksiin taajamissa, liikenteen häiriöihin sekä kriisiviestintään. Tämä varautuminen muuttui yllättävän ajankohtaiseksi Venäjän aloittaessa hyökkäyssodan Ukrainaan helmikuussa 2022.

Talouden kannalta tunnistettuja riskejä muodostavat Hyvinvointialueen palkkaharmonisaatioon liittyvä epäselvyys, korkojen nousu, vanhojen kiinteistöjen kustannukset ja yleinen kustannusten nousu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon aiemmin muodostama taloudellinen riski poistui 2022 lopussa toiminnan siirtyessä valtion rahoittamaksi. Epäselvä siirtymisen lainsäädäntö voi pahimmillaan kuitenkin aiheuttaa jälkikäteisiä kustannuksia kuntayhtymien jäsenkunnille.

Kunnan velkojen nousu muodostaa kasvaneen riskin. Korkojen nousun osalta riski alkoi jo toteutumaan kertomusvuonna. Osa kunnan lainoista on korkosuojattuja, jolloin riski ei siltä osin toteudu. Kunnalla on pitkäaikaisia lainoja ja vuokravastuita noin 27 miljoonaa euroa. Taseen lainavastuut nousevat tästä vielä pakollisten investointien ja vuokravastuiden tilinpäätöskäsittelyyn liittyvien muutosten myötä. Kunnan rahoitusriskit ovat huomattavat, mikäli pitkään matalalla pysynyt korkotaso nousee edelleen. Osa lainoista on kiinteäkorkoisia tai korkosuojattuja. Kunnan tulee ehkäistä taloudellista riskiä tulevina vuosina pitämällä vuositulos ylijäämäisenä.

Kunnalla on edelleen vanhoja kiinteistöjä, joiden jatkokäytön mahdollisuuksista tehtävät selvitykset ovat kesken. Kunnan tulee laatia selvitysten perusteella kiinteistöstrategia, jolla pyritään taloudellisesti parhaaseen tulokseen. On todennäköistä, että tämä vanha kiinteistökanta aiheuttaa tulevina vuosina korjaus- tai purkukustannuksia, joita ei mahdollisilla myyntituotoilla pystytä kattamaan. Tulevia kiinteistöihin liittyviä riskejä pyritään jatkossa vähentämään ennakoivalla kunnossapidolla.

Kertomusvuonna inflaatio nousi pahimmillaan kymmenen prosentin tasolle. Osittain hintojen nousu on tasaantunut, erityisesti rakennusmateriaalien parantunut saatavuus on alentanut hintoja aiemmille tasoille. Energian hinnan nousu on myös tasaantunut, mutta edelleen esimerkiksi sähkösopimusten hinnat ovat korkeammat kuin 2021. Inflaation myötä myös palkkakustannukset ovat kasvussa. Palkkojen nousulla on suuri vaikutus kuntatalouteen.

Kuntalaisten ikärakenteen ennustetut muutokset ennakoivat riskiä verotulojen suhteellisesta vähentymisestä. Ennustettu alhainen syntyvyys ja mahdollisesti pienenevät nuoret ikäluokat voivat muodostaa riskin pitkällä tähtäimellä, mutta samanaikaisesti luovat mahdollisuuksia kustannussäästöihin palvelutuotannon tehostuessa. Työikäisten osuuden supistuminen voi ennakoida verotulojen suhteellista laskua. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudelleen organisointi pienentää kunnan kustannusriskiä vaativimmista hoitopalveluista.

Kunnan muiden hallinnonalojen menojen kasvu muodostaa taloudellisesti pienemmän riskin. Sivistystoimen osalta on jo näyttöä, että kustannuksia pystytään karsimaan palvelutarpeen pienentyessä ja palvelutuotantoa tehostamalla. Palvelutatarpeen kasvua aiheuttaa kuitenkin yleistyvä lasten ja nuorten pahoinvointi. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa voidaan joutua lisäämään resursseja erityisopetukseen. Nuorten hyvinvointia pyritään tukemaan monipuolisilla keinoilla

Investointien osalta pystyttiin koulurakennusten osalta välttämään riskit. Alkamassa oleva investointi siirtoviemäriin on suunniteltu ja valmisteltu huolellisesti taloudellisten ja aikataulullisten riskien välttämiseksi.

Kunnan organisaatio on laajoihin lakisääteisiin ja muihin tehtäviin verrattuna suhteellisen tehokas. Kattavien sijaisjärjestelyjen ylläpitäminen ja mahdollisiin poikkeusoloihin varautuminen on pienelle hallinnolle ja organisaatiolle hyvin haasteellista. Henkilöstöön ja osaamiseen liittyvät riskit on tunnistettu ja niitä pyritään hallitsemaan suunnitelmallisella henkilöstöjohtamisella, suunnittelulla ja osaamista ylläpitävillä koulutuksilla.

Kunnan digitalisaation kehittämiseen ja tietotekniseen valmiuteen liittyy monitahoisia riskejä. Vuoden 2021 aikana kunta teki sopimuksen Kuntien Tiera Oy:n kanssa tietoteknisten palveluiden hankinnasta. Vastuiden siirtoprojekti jatkui keväälle 2022. Tietoteknisten ratkaisujen nopea kehittyminen luo riskejä henkilöstön osaamisen ja varamiesjärjestelyjen osalta. Tietoturvaan liittyvät uhkakuvat ovat korostuneet ja kunnan tulee hankkia riittävä osaaminen niiden torjumiseen. ICT-kustannukset nousivat kertomusvuonna ja todennäköisesti kasvu tulee jatkumaan etenevän digitalisaation myötä.

Kunnan vakuutuskantaa tarkastetaan säännöllisesti, joten vahinkoriskit on minimoitu.

Kunnalla ei ole vireillä sellaisia oikeudenkäyntejä, jotka muodostaisivat kuluriskiä.

Digiturvalla tulevaan -hanke

Kärkölän kunta osallistuu Digiturvalla tulevaan -hankkeeseen, joka on Valtiovarainministeriön Digikannustinavustusta saanut kuntien yhteishanke. Hankekumppaneina kunnalla ovat Heinolan ja Orimattilan kaupungit. Hankkeessa kehitetään menetelmiä ja ohjeistusta sekä tuotetaan koulutusta, joilla lisätään erityisesti luottamushenkilöiden tietoisuutta digitaalisen turvallisuudesta kuntaorganisaation toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

1.1.7. Ympäristötekijät

Kärkölä-Herrala siirtovesilinjan rakentaminen on edennyt siten, että siirtoviemäriputkien hitsaus maastossa alkaa huhti-toukokuun aikana 2023. Paineviemärin rakennusvaiheen on arvioitu valmistuvan helmikuussa 2024. Hankkeen tavoitteena on parantaa Kärkölän kunnan vesihuoltoa ottaen huomioon ympäristövaikutukset. Hankkeessa toteutetaan tarvittava siirtolinja pumppaamoineen sekä muut siihen liittyvät tekniset laitteet. Käytännössä tämä tarkoittaa, että hankkeen päättyessä Kärkölän jäteveden puhdistamolle tulevat jätevedet siirretään siirtolinjalla Herralaan Lahti Aquan verkostoon.

Vuoden 2022 jätevedenpuhdistamon keskimääräinen virtaama oli hieman matalampi kuin aiempien vuosien. Kiintoaineen tulokuorma oli jaksolla 2 erityisen alhainen. Orgaanisen aineksen tulokuormitus oli tarkkailuvuonna edellisvuosien vaihteluvälillä. Ravinteiden tulokuorma on ollut lievästi laskeva. Ympäristöluvan vaatimukset täytettiin kaikkien jaksotasolla ja näytekertakohtaisesti tarkasteltavien muuttujien osalta. Myös VNa 888/2006:n vaatimukset täytettiin tarkkailuvuonna. Toisella puolivuosijaksolla kiintoaineen poistoteho ei täyttänyt VNa 888/2006:n 90 %:n vaatimustasoa neljällä näytekerralla. Kaikilla näytekerroilla kuitenkin täytettiin pitoisuusvaatimus. VNa 888/2006:ssa mainitaan, että pitoisuuden ja poistotehon vaatimukset voivat olla vaihtoehtoisia. Kiintoaineen heikompi poistoteho johtui osin laimeasta tulevan veden näytteestä, mutta vuoden loppua kohti myös kiintoaineen karkaava pitoisuus oli hieman koholla.

1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt ohjeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Kärkölän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 1.2.2019 ja valtuuttanut kansliapäällikön hyväksymään ohjeeseen sellaiset vähäiset korjaukset ja täsmennykset, jotka ovat tarpeellisia sen ajan tasalla pitämiseksi. Kansliapäällikkö ei ole tehnyt toimintavuoden aikana korjauksia ohjeeseen.

Sisäinen valvonta kattaa kaikki kunnan toiminnot ja toimintojen oikeellisuuden valvonnan. Sisäinen valvonta ei siis rajoitu pelkästään perinteiseen rahatalouteen ja siihen liittyvään hallinnolliseen valvontaan. Sisäinen valvonta on johdon väline varmistua asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sisäinen valvonta jakautuu kolmeen osa- alueeseen: sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.

Sisäinen tarkkailu on toteutettu jatkuvaan toimintaan liittyvien työvaiheiden, toimenpiteiden, päätösten ja varojen käytön valvontana. Sisäisellä tarkkailulla on varmistettu, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Toimialajohtaja ja esimiehet ovat vastanneet johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta. Esimiehet ovat valvoneet töiden suorittamista, tilattavien palveluiden toteuttamista ja hankkineet tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa ja sitä toteutetaan pormestarin ja toimialajohdon ohjauksessa. Nimettyä sisäistä tarkastajaa kunnassa ei ole.

Seuranta on myös luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden (mm. osavuosikatsaukset, tilinpäätösraportit, aikataulut) asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu. Raportointivelvoitteen asettamisella toimielimet ovat valvoneet, miten viranhaltijat hoitavat tehtäviään ja käyttävät oikein delegoitua toimivaltaa.

Hallinto- ja johtamistapa

Kunnan hallinto on jaettu kunnan hallintosäännössä säädetyllä tavalla toimialoihin ja toimielimiin. Toimialojen välisestä vastuunjaosta säädetään hallintosäännössä. Kunnan hallinnon valvonta toteutuu suurelta osin julkisuusperiaatteen kautta. Julkisuus liittyy hallintoprosessin kaikkiin vaiheisiin asian vireille tulosta päätöksen valmisteluun, asian esittelyyn, varsinaiseen päätöksentekoon, toimeenpanoon ja toimeenpanon valvontaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisvastuu on pormestarilla, toimialajohtajilla sekä kunnan muilla tilivelvollisilla ja esimiesasemassa olevilla. Kunkin toimielimen ja toimialan on järjestettävä toimintansa sekä johtamis- ja ohjaamisjärjestelmänsä niin, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hankintojen valmistelussa ja hankintapäätösten tekemisessä noudatetaan yleistä hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia, hankintadirektiivejä, muuta soveltuvaa lainsäädäntöä sekä hallintosääntöä, talousarviota ja kunnanhallituksen hyväksymiä yleisiä hankintaohjeita. Kunta on osallistunut soveltuviin yhteishankintoihin, joilla on tavoiteltu kustannussäästöjä ja toiminnan tehostamista.

Esteellisyysnäkökulmien arvioimiseen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa on kiinnitetty huomiota ja esteellisyyden tunnistamisen osalta tilanne on hyvin hallinnassa.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitetään toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa.

Kunnanhallitukselle raportoidaan kolmannesvuosittain talouden ja toiminnan toteutumisesta toimielimittäin ja tulosalueittain. Osavuosikatsaukseen kuuluu talousarvion toteutumis-vertailu sekä keskeiset tiedot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Olennaisista talousarvion ja käyttösuunnitelmien poikkeamista ja muutostarpeista esitetään kattava selvitys.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa, jonka tavoitteena on kohtuullisella varmuudella varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata kunnan toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen.

Riskienhallinnan on katettava kaikki olennaiset toiminnan riskit. Merkittävät riskit on tunnistettava, luokiteltava, arvioitava ja mitattava mahdollisuuksien mukaan. Riskeihin varaudutaan vaikuttamalla niihin ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä niin, että toiminnan riskitaso on organisaation riskinottohalukkuuden mukainen.

Valvontatoimenpiteet

Toimialajohtajat tekevät tarvittavia kontrollitoimenpiteitä liittyen uuden käyttöomaisuuden hankintaan, hoidon valvontaa ja sopimustoimintaan. Tilikauden aikana ei ole tunnistettu erityisiä huomioita valvontatoimenpiteisiin liittyen.

Tiedonvälitys ja osaamisen varmistaminen

Kunnassa noudatetaan hyvä tiedonhallintatapaa asiakirjahallinnon ja arkistotoimen järjestämisessä siten, että lainsäädännön vaatimukset (julkisuuslainsäädäntö, laki sähköisestä asioinnista hallinnolla, henkilötietolaki, hallintolaki ym.) toteutuvat.

Henkilökunnan osaaminen on varmistettu käsittelemällä ohjeistuksia tulosyksiköittäin ja luottamushenkilöiden osalta ohjeistuksiin on mahdollista tutustua yhteisellä virtuaalialustalla.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan virallisella tuloslaskelmalla, johon ei sisällytetä sisäisten menomäärärahojen- ja tuloarvioiden käyttöä.

Kärkölän kunnan vuoden 2022 tilikauden tulos oli 97 807 euroa alijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 816 848 euroa alijäämäinen. Lisätalousarvioiden jälkeen tulos huononi vielä 55 000 euroa ja talousarvio oli lopulta 871 848 euroa alijäämäinen. Lisätalousarviot tehtiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja ympäristölautakunnan tarpeisiin.

Tilikauden tuloksen muodostumista arvioitua paremmaksi selittää toimintatuottojen 363 175 euron ylitys, verotulojen 828 771 euron ylitys sekä poistojen 126 056 euron alitus. Toimintakulut ylittyivät 636 620 eurolla, mutta siitä huolimatta toimintakate toteutui noin 774 041 euroa parempana kuin lisätalousarviota tehdessä arvioitiin.

Toimintakulujen osalta palvelujen ostot ylittyivät kokonaisuutena 963 241 euroa, merkittävimpinä ylityksinä hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuksien noin 600 000 euron ylitys kunnan talousarvioon nähden, noin 74 000 euron ylitys ICT-palveluiden ostoissa, noin 116 000 euron ylitys muiden asiakaspalveluiden ostoissa sekä noin 140 000 euron ylitys teiden ja ulkoalueiden puhtaanapidossa. Henkilöstökulut ylittyivät 34 394 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittui 88 312 euroa, avustukset 30 067 euroa ja muut toimintakulut 242 637 euroa.

Toimintatuotoissa myyntituotot ylittyivät 26 048 euroa, maksutuotot alittuivat 57 017 euroa, tuet ja avustukset ylittyivät 160 224 euroa ja muut toimintatuotot 233 920 euroa. Kokonaisuudessaan toimintatuotot ylittyivät 363 175 euroa talousarvioon verrattuna.

Toimielintasolla toimintakulut alittuivat keskusvaalilautakunnan (4 588 euroa) ja ympäristölautakunnan (1 154 euroa) alaisilla toiminnoilla ja toimintakulut ylittyivät tarkastuslautakunnan (1 392 euroa), kunnanhallituksen (243 007 euroa), sivistys- ja hyvinvointilautakunnan (303 332 euroa) sekä teknisen lautakunnan (315 480 euroa) alaisilla toiminnoilla.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ylistysten keskeisimmän syyt olivat ICT-palvelujen ostot noin 106 000 euroa, kuljetuspalvelut noin 76 300 euroa, asiakasostot kunnilta noin 61 800 euroa ja asiakasostot muilta noin 60 500 euroa. Yksi selittävä tekijä on ICT-kustannusten uudelleenkohdistaminen kunnan sisällä, mikä nosti sivistys- ja hyvinvointilautakunnan osuutta näistä kustannuksista. Toinen tekijä on se, että ennakoitua suurempi määrä oppilaita kävi perusopetuksessa kotikunnan ulkopuolella.

Teknisen lautakunnan ylitykset johtuvat liikenneväylien kustannusten noin 153 000 euron ylityksestä, joka johtui haastavista talviolosuhteista sekä Kärkölän Veden noin 344 000 euron ylityksestä. Kärkölän Veden kuluja kasvattivat Lahti Aquan Oy:n kanssa tehdyn palvelusopimuksen tuoma lisäkustannus, sekä materiaalien, energian ja kemikaalien kustannukset. Lisäksi laitoksen laitteisto on vaatinut ennakoitua enemmän korjaustoimia. Tekninen toimi kuitenkin maksoi noin 150 000 euroa ennakoitua vähemmän vuokria ja vastaavasti vuokratuotot ylittyivät noin 200 000 euroa.

Kunnanhallituksen toimialan osalta merkittävin ylitys syntyi hyvinvointikuntayhtymän kuntamaksuosuuden toteuduttua noin 600 000 kunnan talousarviota suurempana. Keskushallinnon vastuualueen noin 100 000 euron henkilöstökulujen alitus, sekä palvelujen ostojen ja muiden toimintakulujen noin 121 500 euron alitus ja elinvoimapalvelujen noin 68 260 euron kulujen alitus helpottavat hieman hyvinvointikuntayhtymän kuntamaksuosuuden ylityksen aiheuttamaa kulujen ylitystä toimialalla.

Ympäristölautakunnan toimintakulut toteutuivat hyvin pitkälti talousarvion mukaan. Toimintatuotot ylittyivät noin 15 700 eurolla, josta pääosa muodostuu rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuista.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteissumma oli 74 622 euroa. Talousarviossa näiden yhteissummaksi oli arvioitu 71 550 euroa, joten rahoitustuotot ja -kulut ovat toteutuneen hyvin talousarvioon nähden. Korkotuotot ylittyivät 11 585 euroa, muut rahoitustuotot 25 675 eurolla, korkokulut 52 205 eurolla. Muut rahoituskulut alittuivat 18 016 eurolla.

Kunnan verotulot ylittivät talousarvion 828 771 eurolla ja olivat 4,8 % talousarviota suuremmat. Kunnallisvero tuotti 15 857 826 euroa ja ylitti talousarvion 504 826 eurolla. Yhteisöveroa kertyi 1 004 371 euroa ja tuotto ylitti talousarvion 151 371 eurolla. Kiinteistöveroa kertyi 1 225 574 euroa ja tuotto ylitti talousarvion 172 574 eurolla.

Valtionosuuksia saatiin 9 327 493 euroa. Valtionosuuksia saatiin 89 588 euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.

Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat 126 056 eurolla. Poistoja rakennuksista kirjattiin 112 733 euroa arvioitua vähemmän ja kiinteistä rakenteista ja laitteista 7 206 euroa arvioitua vähemmän. Poistot koneista ja kalustosta sekä poistot muista pitkävaikutteisista menoista alittuivat yhteensä 6 332 euroa, mutta poistot tietokoneohjelmista ylittyivät 216 euroa.

Kunnan talouden tasapainoa mitataan tuloslaskelman tunnusluvuilla.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma	**TP 2022**	**TP 2021**
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 145	2 968
Toimintakulut	-29 464	-27 319
Toimintakate	**-26 319**	**-24 350**
Verotulot	18 088	16 957
Valtionosuudet	9 327	8 738
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	28
Muut rahoitustuotot	148	125
Korkokulut	-82	-23
Muut rahoituskulut	-2	-36
Vuosikate	**1 171**	**1 439**
Poistot ja arvonalentumiset	-1 268	-1 082
Tilikauden tulos	**-98**	**357**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-98**	**357**

Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**10,7**	**10,9**
Vuosikate/Poistot, %	**92**	**133**
Vuosikate euroa/asukas	**279**	**339**
Asukasmäärä	**4 198**	**4 244**

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

1.4.1. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma	**TP 2022**	**TP 2021**
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 171	1 439
Tulorahoituksen korjauserät	**-15**	**1**
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 155	-9 756
Rahoitusosuudet investointeihin	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	**15**	**3**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-2 984**	**-8 313**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**0**	**0**
Antosaamisten lisäykset	**297**	**103**
Antosaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	4 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 065	-1 065
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 050	0
Oman pääoman muutokset	-29	-48
Muut maksuvalmiuden muutokset	444	979
Rahoituksen rahavirta	2 698	4 469
Rahavarojen muutos	**-287**	**-3 844**
Rahavarat 31.12.	1 267	1 554
Rahavarat 1.1.	1 554	5 398
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	**-15 392**	**-11 732**
Investointien tulorahoitus %	**28,2**	**14,7**
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,6
Kassan riittävyys pv	13	15
Asukasmäärä	4 198	4 244

1.4.2. Tase ja sen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

VASTAAVAA	TP 2022	TP 2021
	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	**40 633**	**38 044**
I Aineettomat hyödykkeet	**445**	**481**
Aineettomat oikeudet	12	0
Muut pitkävaikutteiset menot	432	481
Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	**33 892**	**30 969**
Maa- ja vesialueet	880	877
Rakennukset	26 850	16 432
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 597	5 581
Koneet ja kalusto	255	243
Arvo- ja taide -esineet	1	1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	309	7 835
III Sijoitukset	**6 297**	**6 594**
Osakkeet ja osuudet	3 263	3 263
Muut lainasaamiset	3 034	3 331
Muut saamiset	0	0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**58**	**58**
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityskatteet	58	58
Muut toimeksiantojen varat	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	**2 244**	**3 241**
I Vaihto-omaisuus	**0**	**0**
Aineet ja tarvikkeet	0	0
Valmiit tuotteet	0	0
II Saamiset	**977**	**1 687**
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Muut saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	977	1 687
Myyntisaamiset	656	365
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	45	163
Siirtosaamiset	277	1 159
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	**0**	**0**
Osakkeet ja osuudet	0	0
Muut arvopaperit	0	0
IV Rahat ja pankkisaamiset	**1 267**	**1 554**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**42 936**	**41 343**

VASTATTAVAA	TP 2022 1 000 €	TP 2021 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	**17 569**	**17 696**
I Peruspääoma	10 469	10 469
II Arvonkorotusrahasto	0	0
III Muut omat rahastot	0	0
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 198	6 869
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-98	357
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	**0**	**0**
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
C PAKOLLISET VARAUKSET	**0**	**0**
Muut pakolliset varaukset	0	0
ARVOSTUSERÄT		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**485**	**458**
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	466	438
Muut toimeksiantojen pääomat	19	20
E VIERAS PÄÄOMA	**24 881**	**23 189**
I Pitkäaikainen	**14 797**	**16 236**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 634	15 149
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	0	0
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	923	902
Siirtovelat	240	185
II Lyhytaikainen	**10 084**	**6 953**
Joukkovelkakirjalainat	6 500	3 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 515	1 515
Saadut ennakot	52	92
Ostovelat	1 054	1 304
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	117	138
Siirtovelat	847	904
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**42 936**	**41 343**

TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2021
Omavaraisuusaste, %	41,0 %	42,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,0 %	80,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	7 100	7 227
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 691	1 703
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	21 649	19 664
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	5 157	4 633
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	25 785	24 654
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	6 142	5 809
Lainasaamiset, 1 000 euroa	3 034	3 331
Asukasmäärä	4 198	4 244

1.5. Kokonaistulot ja -menot

KÄRKÖLÄN KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT 2022		
TULOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	3 145	9,2 %
Verotulot	18 088	53,1 %
Valtionosuudet	9 327	27,4 %
Korkotuotot	12	0,0 %
Muut rahoitustuotot	148	0,4 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-15	0,0 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,0 %
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	15	0,0 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	297	0,9 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 050	9,0 %
Kokonaistulot yhteensä	**34 066**	**100,0 %**

MENOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintakulut	29 464	84,7 %
Korkokulut	82	0,2 %
Muut rahoituskulut	2	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyöd. tappiot		0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	4 155	11,9 %
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 065	3,1 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	29	0,1 %
Kokonaismenot yhteensä	**34 797**	**100,0 %**

Täsmäytys:	
Kokonaistulot - kokonaismenot	-731
Muut maksuvalmiuden muutokset - rahavarojen muutos	-731

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

1.6.1. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölän kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölän kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (2,91 %)
Päijät-Hämeen liitto (2,12 %)
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)
Eteva -kuntayhtymä (0,40 %)

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Eteva kuntayhtymän toiminta päättyi sote-uudistuksen myötä 31.12.2022.

Tytäryhtiöt:

Kärkölän Kuntala Oy (100 %)
Kärkölän Lämpö Oy (75 %)

Osakkuusyhteisöt:

As Oy Väinölänrinne (25,70 %)

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kärkölän konsernin ohjauksesta vastaa kunnanhallitus. Konserniin kuuluu tytäryhtiöt Kärkölän Kuntala Oy ja Kärkölän Lämpö Oy. Lisäksi kuntakonserniin kuuluu erillinen taseyksikkö Kärkölän Vesi, jonka hallinto on määritelty hallintosäännössä.

Kärkölän Kuntalan omistuksessa on neljä Virkatiellä sijaitsevaa kiinteistöä: Järvelä-talo, Kunnanvirasto, Raita (vanha kirjasto) ja Nuokku. Kuntalan hallitus on kokonaisuudessaan kunnanvaltuuston nimeämä. Hallituksen kokouksissa on pormestarilla läsnäolo-oikeus. Toimitusjohtajana toimii talouspäällikkö. Kärkölän Kuntala Oy:n operatiivisesta kiinteistöjen hoidosta vastaa kiinteistöpäällikkö teknisen johtajan johdolla. Päätöksenteko tapahtuu hallintosäännön mukaisesti teknisen lautakunnan toimialueella.

Kärkölän Lämpö Oy:n omistajat ovat Kärkölän kunta 75 %, Nivos Oy 20 % ja Koskipower 5 %. Kärkölän Lämmön hallitukseen Kärkölän kunta nimeää puheenjohtajan ja yhden jäsenen ja muut omistajat yhden jäsenen. Kärkölän Lämmön operatiivisesta toiminnasta vastaa Nivos Oy. Hallituksen kokouksissa on pormestarilla läsnäolo-oikeus.

Tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa kuntaa edustaa hallintosäännön mukaan pormestari.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin rakenteessa tai toiminnassa ei tapahtunut oleellisia muutoksia.

1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernin johto, johon kuuluvat kunnanhallitus, pormestari ja kansliapäällikkö. Käytännössä konsernivalvonta toimii siten, että pormestari ja kansliapäällikkö perehtyvät konserniyhtymien ja -yhtiöiden esityslistoihin ja pöytäkirjoihin ja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan kokousedustajille.

Kunnan nimeämät hallitusten jäsenet vastaavat osakeyhtiölain mukaisesti yhtiön toiminnasta ja valvonnasta.

1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

	TP 2022	**TP 2021**
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	29 628	27 750
Toimintakulut	-56 142	-52 355
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-15	10
Toimintakate	**-26 528**	**-24 595**
Verotulot	18 072	16 942
Valtionosuudet	10 063	9 508
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2	14
Muut rahoitustuotot	253	202
Korkokulut	-92	-35
Muut rahoituskulut	-26	-39
Vuosikate	**1 744**	**1 996**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 740	-1 513
Arvonalentumiset	0	-7
Satunnaiset erät	-4	**0**
Tilikauden tulos	**0**	**476**
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-5	-8
Laskennalliset verot	1	0
Vähemmistöosuudet	-4	-9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-8**	**460**

Tunnusluvut	**2022**	**2021**
Toimintatuotot/Toimintakulut %	52,8	53
Vuosikate/Poistot, %	100,3	131,3
Vuosikate €/asukas	411	470
Asukasmäärä	4 198	4 244

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2022	**TP 2022**	**TP 2021**
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	**2 379**	**2 074**
Vuosikate	1 744	1 996
Satunnaiset erät	-4	0
Tilikauden verot	-5	-8
Tulorahoituksen korjauserät	644	85
Investointien rahavirta	**-5 567**	**-11 067**
Investointimenot	-5 622	-11 066
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52	-4
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-3 188**	**-8 993**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**9**	**2**
Antolainasaamisten lisäykset	0	-2
Antolainasaamisten vähennykset	9	3
Lainakannan muutokset	**2 873**	**4 832**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 048	9 601
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 674	-122
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500	-4 647
Oman pääoman muutokset	9	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-477**	**766**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	36	25
Vaihto-omaisuuden muutos	44	15
Saamisten muutos	-293	-335
Korottomien velkojen muutos	-263	1 061
Rahoituksen rahavirta	**2 415**	**5 600**
Rahavarojen muutos	**-772**	**-3,393**
Rahavarat 31.12.	3 833	4 605
Rahavarat 01.01.	4 605	7 998
Tunnusluvut	**2022**	**2021**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1 000 €	-16 773	-11 070
Investointien tulorahoitus, %	31	18
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,7
Kassan riittävyys pv	22	26

Konsernitase 31.12.2022

VASTAAVAA	**2022**	**2021**
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	**42 239**	**38 414**
Aineettomat hyödykkeet	**493**	**493**
Aineettomat oikeudet	40	8
Muut pitkavaikutteiset menot	436	485
ennakkomaksut	17	1
Aineelliset hyödykkeet	**40 772**	**37 067**
Maa- ja vesialueet	953	950
Rakennukset	32 183	19 400
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 908	5 934
Koneet ja kalusto	1 225	741
Muut aineelliset hyödykkeet	4	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	499	10 038
Sijoitukset	**974**	**853**
Muut osakkeet ja osuudet	942	812
Muut lainasaamiset	24	33
Muut sijoitukset	9	9
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**131**	**110**
Valtion toimeksiannot	70	51
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58	58
Muut toimeksiantojen varat	3	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**7 648**	**8 150**
Vaihto-omaisuus	250	**294**
Aineet ja tarvikkeet	239	283
Keskeneräiset tuotteet	11	10
Valmiit tuotteet	1	1
Saamiset	**3 565**	**3 272**
Pitkäaikaiset saamiset	**128**	**229**
Myyntisaamiset	128	229
Lyhytaikaiset saamiset	**3 436**	**3 042**
Myyntisaamiset	1 902	913
Muut saamiset	342	781
Siirtosaamiset	1 192	1 348
Rahoitusomaisuusarvopaperit	**314**	**2 189**
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	313	2 187
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1	2
Muut arvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	3 519	**2 395**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**50 018**	**46 674**

VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	**15 408**	**15 439**
Peruspääoma	10 469	10 469
Arvonkorotusrahasto	8	13
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 938	4 497
Tilikauden ylijäämä	-8	460
VÄHEMMISTÖOSUUS	**100**	**95**
PAKOLLISET VARAUKSET	**987**	**332**
Muut pakolliset varaukset	987	332
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**641**	**584**
Valtion toimeksiannot	123	86
Lahjoitusrahastojen pääomat	466	438
Muut toimeksiantojen pääomat	52	59
VIERAS PÄÄOMA	**32 882**	**30 244**
Pitkäaikainen	**18 346**	**18 990**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 079	17 796
Lainat julkisyhteisöiltä	2	2
Liittymismaksut ja muut velat	1 032	1 011
Siirtovelat	233	179
Laskennalliset verovelat	1	2
Lyhytaikainen	**14 536**	**11 255**
Joukkovelkakirjalainat	0	3 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 253	1 662
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	52	92
Ostovelat	2 881	2 918
Liittymismaksut ja muut velat	631	763
Siirtovelat	2 720	2 819
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**50 018**	**46 695**

Omavaraisuusaste	31,0 %	33,3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	56,8 %	55,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	4 931	4 957
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 175	1 168
Konsernin lainat, €/asukas	6 035	5 292
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	25 333	22 460
Laina ja vuokravastuut 31.12.	39 618	36 725
Laina ja vuokravastuut €/asukas	9 437	8 653
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	24	33
Kunnan asukasmäärä	4 198	4 244

Valtuustotason konsernia koskevat tavoitteet:

Kärkölän Lämpö Oy

Kärkölän Lämpö Oy tuottaa edullisesti ja ympäristöystävällisesti lämpöenergiaa toiminta-alueellaan Järvelässä.

Toteutuma:

Tavoite on toteutunut. Kaukolämmön hinta on ollut sama 60 euroa megawattitunnilta kuin edellisenäkin vuonna. Kaukolämpö tuotettiin uusiutuvilla polttoaineilla KoskiPower Oy:n voimalaitoksella. Polttoöljyllä tuotettuun lämpöön jouduttiin turvautumaan ainoastaan voimalaitoksen huoltoseisokkien aikana. Polttoaineiden hinnan nousun myötä Kärkölän Lämpö joutui nostamaan kaukolämmön hintaa 13 % 2023 alussa.

Kärkölän Kuntala Oy

Kärkölän Kuntala Oy hoitaa ja kehittää omistukseensa siirtynyttä rakennuskantaa siten, että sen käytettävyys ja arvo säilyvät.

Toteutuma:

Tavoite on vain osittain toteutunut. Vuosittaiset huoltotoimenpiteet on suoritettu ajallaan ja kiinteistöjen arvo on muuten säilynyt, mutta pahentunut sisäilmaongelma vaatii laajempia tutkimuksia ja korjauksia. Järvelä-talossa todettua sisäilmaongelmaa tutkitaan. Kunnanviraston paheneva sisäilmaongelma aiheuttaa kasvavaa oireilua työntekijöillä. Vuoden lopussa päätettiin tutkia siirtymistä Opintien koulun tiloihin mahdollisten korjaustoimien ajaksi. Vuoden lopussa sovittiin tarkemmista tutkimuksista liittyen rakennuksen kuntoon. Kirjastotoimi muutti kesällä uusiin koulussa oleviin tiloihin. Vanha kirjastorakennus, Raita, on senioritoimen käytössä ja siellä toimii myös Partio ja Suomen punainenristi. Nuokku on aktiivisessa käytössä nuorisotoimessa. Kärkölän Kuntalan hoito- ja kunnossapitotoimet ovat rahoitettu Teknisen toimen käyttötaloudesta.

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2022 tilikauden tulos on 97 807 euroa alijäämäinen.

Hallitus esittää, että ylijäämä kirjataan yli-/alijäämän tilille. Taseeseen on kirjattu aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää 7 197 977 euroa. Kun yli-/alijäämän tilille kirjataan vuoden 2022 alijäämä, on kertyneen ylijäämän määrä 7 100 170 euroa.

1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2022 konsernin tulos oli 7 526 euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksessä taseelle on kertynyt kumulatiivista ylijäämää 4 938 130 euroa. Kun yli-/alijäämän tilille kirjataan vuoden 2022 alijäämä, on kertyneen ylijäämän määrä 4 930 604 euroa.

Jos kunnalla on taseessa alijäämää, kunnanhallituksella on velvollisuus toimintakertomuksessa esittää selonteko talouden tasapainotuksesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja erillisen toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi.

Vuoden 2023 talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin taloussuunnitelma vuoteen 2025 saakka. Tämän suunnitelman mukaan kunta tekee suunnitelmavuosina alijäämää, jota kertyy vuosina 2023 - 2025 yhteensä 1 571 000 euroa. Aikaisempien tilikausien hyvät tulokset luovat puskuria tulevia vuosia varten.

Talousarvio vuodelle 2023 on 109 126 euroa alijäämäinen. Talouden tasapainottamisen kannalta on tärkeää keskittyä vielä toimintakatteen parantamiseen. Vuodelle 2023 toteutunut hyvinvointialueuudistus voisi tarkoittaa kunnalle pienempää heilahtelua kulujen suhteen ja parempia mahdollisuuksia suunnitella tulevaa. Vuoden 2025 rahoituksen kokonaisuus tulee olemaan kunnan kannalta oma haasteensa, kun TE-palvelut 24 uudistus siirtää työvoimapalvelut paikallistasolle.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan samaa rakennetta. Käyttötalousosan toteutumisvertailu laaditaan toimielintasolla, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion kullekin kohteelle. Toteutumisvertailussa esitetään myös talousarviota laadittaessa käytetty vastuualuetason erittely.

Käyttötalouden määrärahojen sitovuustaso on toimielintaso. Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Investointiosa sitoo valtuustoon nähden sillä tarkkuudella, jolla hankkeet on investointiohjelmassa esitetty, eli yksittäisinä hankkeina tai hankeryhminä. Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat.

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa kyseisen toiminnon tai hankkeen kohdalla.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

2.2.1. Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset Kärkölän kunnassa vaalilain mukaisesti.

Vuonna 2022 keskusvaalilautakunta kokoontui 4 kertaa.

Keskusvaalilautakunta

Jäsen	**Varajäsen sisääntulojärjestyksessä**
Arto Määttä, pj	Esko Jussila
Marjo Takku, vpj	Tiina Malm
Aila Hara	Marja-Leena Lehtonen
Hannu Rajala	Mika Jormanainen
Irma Susi	Anne Laine
Riitta Hyytiäinen, sihteeri	

Vaalit

Vuonna 2022 oli aluevaalit. Vuoden 2022 aluevaalien vaalipäivä oli 23.1.2022. Ennakkoäänestyksen ajanjakso oli kotimaassa 12. - 18.1.2022 sekä ulkomailla 12. - 15.1.2022.

Keskusvaalilautakunta yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	5 076	3 000	0	3 000	9 693	6 693	323,1
Kulut	-17 105	-11 430	0	-11 430	-6 842	-4 588	59,9
Netto	-12 029	-8 430	0	-8 430	2 851	2 105	33,8

2.2.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja valvovat kunnan hallintoa ja taloutta kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Vuoden 2022 aikana tarkastuslautakunta kokoontui yhteensä seitsemän kertaa.

Jäsen	Varajäsen
Liisa Korpela, pj	Timo Ruohonen
Matti Sallila, vpj	Martti Aslamaa
Markku Rantoila	Sirpa Kinnari

Tilintarkastajana toimii KPMG Julkistarkastus Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT Topi Katajala.

Tarkastuslautakunta yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-13 531	-13 930	0	-13 930	-15 322	-1 392	109,9
Netto	-13 531	-13 930	0	-13 930	-15 322	-1 392	109,9

2.2.3 Kunnanhallitus

Keskushallinto

Keskushallinto yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	51 948	30 550	0	30 550	169 913	139 363	556,2
Kulut	-1 114 201	-1 377 490	0	-1 377 490	-1 148 206	229 284	83,4
Netto	-1 062 253	-1 346 940	0	-1 346 940	-978 293	368 647	72,6

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä laillisuuden valvonnasta. Lisäksi kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallitus kokoontui yhteensä 17 kertaa.

Kunnanhallitus 2022

Jäsen	Varajäsen
Markku Koskinen, pj	Mika Penna
Mari Raininko, I vpj	Tiina Malm
Anne Tuomaila, II vpj	Soile Laakso
Jani Kuronen	Juha-Matti Laiho
Riikka Karjalainen (26.9. saakka)	Nana Kirkkomäki (26.9. saakka)
Nana Kirkkomäki (26.9. alkaen)	Leena Reiman (26.9. alkaen)
Miia Salminen	Tuula Anttonen
Tuomas Nummela	Jussi Seppälä
Topias Rauhamaa	Petri Pekkala
Matti Mäntylä	Marko Hietala

Tilivelvollisia ovat myös esittelijänä kansliapäällikkö Jouni Nieminen ja kunnanhallituksen pöytäkirjanpitäjänä asianhallintapäällikkö Jaana Nihtilä.

Lisäksi kunnanhallituksen nimeäminä ovat Strategia-, Huovila-, Kulttuuri- ja Liikunta-toimikunta.

Huovilatoimikunta 2022

Huovilatoimikunta kokoontui seitsemän kertaa.

Jukka Koponen
Jarkko Juselius
Riitta Ailonen
Anne Tuomaila
Jussi Seppälä
Nana Kirkkomäki
Leena Reiman
Pekka Kämppi
Sirpa Kinnari
Sirpa Kaalikoski

Mari Raininko, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Tiina Karonen, sihteeri

Strategiatoimikunta 2022

Strategiatoimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Markku Koskinen, pj
Mika Penna
Sirpa Kinnari
Santeri Nousjoki
Tuomas Nummela
Matti Mäntylä
Martti Aslamaa
Jouni Nieminen, esittelijä
Jaana Nihtilä, sihteeri

Kulttuuritoimikunta 2022:

Kulttuuritoimikunta kokoontui viisi kertaa.

Tuija Pelli
Leena Reiman
Soile Laakso
Jussi Seppälä
Kirsi Skantz-Viljakainen
Satu Loukkola
Tiina Malm
Hannu Rajala
Satu-Kristiina Vesa
Nana Kirkkomäki, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Sanna Nevalainen, sihteeri

Liikuntatoimikunta 2022:

Liikuntatoimikunta kokoontui kaksi kertaa.

Toni Klang
Jani Kuronen
Kauko Issakainen
Santeri Nousjoki
Timo Ylönen
Max Markkola
Jari Eronen
Riikka Karjalainen 29.8.2022 asti
Jukka Tammelin
Sami Roos
Topias Rauhamaa, pj
Petri Käkönen, esittelijä
Toni Klang, sihteeri

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokous kaksi jäsentä 2022

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Matti Sallila	Martti Aslamaa
Sirpa Kinnari	Mari Tommiska

Päijät-Hämeen liiton edustajainkokouksen edustaja 2022

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Martti Aslamaa	Toni Alander

Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsen 2022

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sisko Salomaa	Tiina Malm

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston jäsen ja varajäsen 2022

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Mari Raininko	Santeri Nousjoki

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan jäsen ja varajäsen 2022

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Soile Laakso	Anne Tuomaila

Päijät-Hämeen jätelautakunta 2022

Edustaja	**Varaedustaja**
Tiina Malm	Mari Raininko

Wellamo-opiston johtokunta 2022

Jäsen	**Varajäsen**
Martti Aslamaa	Matti Sallila

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 2022

Edustaja	**Varaedustaja**
Jukka Tammelin	Matti Mäntylä
Matti Sallila	Martti Aslamaa

Eteva -kuntayhtymän yhtymäkokousedustajat 2022

Edustaja	**Varaedustaja**
Matti Mäntylä	Marko Hietala

Valtuustotason sitovat tavoitteet

Kunnanhallituksen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
1. Kunnanhallitus esittelee strategian toteutumisen valtuustolle	
Strategiaohjaus	**Arvo,** jota toteuttaa / **Painopiste** *Hyvinvointi*, **strategiatason toimenpide** *terveys ja turvallisuus*
Toimenpiteet	Kunnanhallitus valmistelee strategian toteutumisen seurannan
Mittari	Strategian mittarit on käsitelty vuoden 2022 aikana
Taso 1.	Mittarit on käsitelty
Taso 2.	Mittareita ei ole käsitelty
Vastuutaho	Kansliapäällikkö

Strategian toteutumisen tilanne on esitelty valtuustolle 24.9.2022 pidetyssä kunnanvaltuuston strategiaseminaarissa. Asumisen strategian toteutumisen tilannekatsaus on esitelty kunnanvaltuustolle 14.11.2022.

2. Sähköisten palvelujen määritteleminen, kehittäminen ja käyttöönotto	
Strategiaohjaus	**Arvo,** jota toteuttaa / **Painopiste** *Hyvinvointi*, **strategiatason toimenpide** *terveys ja turvallisuus*
Toimenpiteet	Kunnanhallitus määrittelee vuonna 2022 sähköistettävät palvelut sekä päättää niiden kehittämisestä ja käyttöönotosta
Mittari	Sähköistettävien palvelujen määrä
Taso 1.	20 % palveluista on sähköistetty
Taso 2.	10 % palveluista on sähköistetty
Taso 3.	alle 10 % palveluista on sähköistetty
Vastuutaho	Kansliapäällikkö

Kunnanhallitus on johtanut toimialojen toteuttamaa sähköistettävien palvelujen määrittelyä ja kehittämistä. Kunnanhallitus on lisäksi hankkinut sähköisen asioinnin ja allekirjoituksen ratkaisun sähköisten palvelujen käyttöönottoa varten. Valtuuston asettama sähköisten palvelujen kattavuuden tavoitetaso saavutetaan arvion mukaan vuoden 2023 keväällä.

3. Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukainen toiminta käynnistynyt	
Strategiaohjaus	**Arvo:** yhteisöllinen välittäminen **Painopiste: t**alous **Strategiatason toimenpide:** työllisyyden aktiivinen hoito
Toimenpiteet	Työllisyyspalvelut laativat uuden lain mukaisen toimintamallin ja ottavat sen käyttöön
Mittari	Toimintamalli on otettu käyttöön
Taso 1.	Toimintamalli toimii lain edellyttämällä tavalla
Taso 2.	Toimintamalli toimii, mutta aikamääreet ei aina toteudu
Taso 3.	Toimintamalli on laadittu, mutta sitä ei ole saatu otettua käyttöön
Vastuutaho	Kansliapäällikkö, elinvoimapäällikkö

Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin mukainen toimintamalli on käynnistetty lain edellyttämällä tavalla. Kunnanhallitus on vakinaistanut työllisyydenhoidon virat ja lisäksi valmistellut TE-palvelut 2024 -uudistuksen voimaantuloa yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa.

Työttömien osuus työvoimasta on pienentynyt vuoden 2021 tasosta ja vuoden 2022 joulukuussa työllisyyspalvelujen aktivointiaste (35,6) on ollut Päijät-Hämeen alueen korkein. Maksettujen työmarkkinatukien kuntaosuuden määrä alittaa talousarviossa varatun määrärahan, joten kokonaisuutena kunnan työllisyydenhoito on onnistunut hyvin.

Muu keskushallinto

Keskushallinto tuottaa kunnan yleishallinnon hallinto- ja toimistopalvelut, jotka sisältävä seuraavat kokonaisuudet:

- toimielinten kokoushallinnan palvelut
- taloushallinnon palvelut
- henkilöstöhallinnon palvelut
- tiedonhallinnan palvelut
- tietopyyntöpalvelut
- tietohallinto- ja tietosuojapalvelut
- työllistämispalvelut
- sisäisen ja ulkoisen viestinnän palvelut
- tiedottamisen ja markkinoinnin palvelut
- velkaneuvontapalvelut
- joukkoliikennepalvelut
- pieneläinten talteenotto.

Kuntalain edellyttämä kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen näkyi vuoden aikana kuntalaisten tekeminä aloitteina ja palautteina sekä kuntalaisten lisääntyneenä aktiivisuutena vapaaehtoiseen yhdistysten, yritysten ja yksityisten yhteiseen tekemiseen kuntalaisten hyväksi.

Kunnanvaltuuston päättämän kuntastrategian vision mukaan Kärkölä on elinvoimainen ja itsenäinen Kärkölä – meidän kärkikylä. Sitä johtavat arvot ovat luottamus, ennakkoluuloton maalaisjärki ja yhteisöllinen välittäminen.

Elinvoima

Elinvoimapalvelut on kunnanhallituksen toimialaan kuuluva toimi, josta vastaa elinvoimapäällikkö. Elinkeinoasioita hoidettiin pääosin omana työnä. Yrittäjille tarjottuja neuvontapalveluja tuotti kunnan kumppanina ProAgria Etelä-Suomen yrityspalvelut.

Yrittäjien toimintamahdollisuuksia pyrittiin erityisesti edistämään lupapalveluita ja hankintoja kehittämällä. Osaltaan elinvoiman kokonaisuutta edistettiin markkinoinnilla ja tonttien myyntiä kehittämällä.

Elinvoimapäällikön keskeinen tehtävä oli hoitaa työllisyyden kuntakokeilua ja valmistella TE-palvelut 2024 -uudistukseen liittyvää kokonaisuutta. Kehityspäällikkö toimi useissa hankkeissa kunnan asumisen strategian toteuttamiseksi.

Kunnassa vaikuttavin ja koko maakuntaan koskettava elinvoimauutinen kertomusvuonna oli Koskisen Oy:n listautuminen Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalle. Listautumisanti ylimerkittiin ja listautuminen toteutui suunnitellusti. Pörssisäätiö huomioi Koskisen Oy:n vuoden listautuja -palkinnolla vuoden 2023 tammikuussa.

Työllisyydenhoito

Kärkölän työllisyyspalvelut tuotetaan keskushallintoon kuuluvina palveluina. Työllisyyspalveluissa työskentelee 3 omavalmentajaa, 1 palveluneuvoja ja esimiehenä toimii elinvoimapäällikkö. Kärkölän työllisyyspalvelut on mukana Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilussa, johon pohjautuen Kärkölässä tuotetaan lakisääteisiä TE-palveluita suurimmalle osalle kunnan työnhakija-asiakkaista.

Merkittävin kustannus työllisyydenhoidossa on työmarkkinatukien kuntaosuus, joka on 50 % kuntalaisen työmarkkinatuesta silloin, kun henkilö on ollut työmarkkinatuella 300 - 999 päivää, ja 70 % silloin, kun henkilö on ollut työmarkkinatuella yli 1 000 päivää.

Vuoden 2022 Kärkölän työmarkkinatuen kuntaosuus on pienempi kuin edellisenä vuonna. Kustannusten vähenemiseen on vaikuttanut Suomen yleinen suotuisa työmarkkinatilanne, mutta myös kunnan työllisyyspalveluiden omavalmentajien vahva ja aktiivinen työskentelyote asiakkaittensa kanssa.

Toukokuun alussa 2022 astui Suomessa voimaan uusi työvoimapalvelumalli. Malli koski kaikki TE-toimistoja sekä työllisyyden kuntakokeiluja. Uuden mallin mukaisesti työnhakijaan ollaan yhteydessä huomattavasti aiempaa tiiviimmin. Työttömyyden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana työnhakijaan pidetään yhteyttä kahden viikon välein. Näin tarjotaan työnhakijalle aiempaa yksilöllisempää ja henkilökohtaisempaa palvelua. Samaan aikaan toukokuussa astui voimaan myös työnhakijan työnhakuvelvoite. Tämä tarkoittaa sitä, että työnhakijan tulee hakea tilanteestaan riippuen kuukaudessa 0 - 4 työpaikkaa.

Uudistukset ovat herättäneet kielteisiä kommentteja, mutta suuri osa työnhakijoista on myös kiitellyt aiempaa aktiivisemmasta yhteydenpidosta asiakkaisiin sekä antanut ylipäätään myönteistä palautetta työllisyyden kuntakokeilusta ja omavalmentajien työpanoksesta.

Elinvoima yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	254 322	206 000	0	206 000	96 862	-109 138	47,0
Kulut	-960 328	-950 245	0	-950 245	-881 987	68 258	92,8
Netto	-706 006	-744 245	0	-744 245	-785 125	-40 879	105,5

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Jokainen toimiala tähtää toiminnallaan siihen, että se edistää kuntalaisten turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden edistämisen koordinaatiovastuu on kunnanhallituksella. Tähän kokonaisuuteen liittyy kiinteästi myös lain mukainen ehkäisevän päihdetyön koordinointi. Näitä tehtäviä on jaettu kahden työtekijän vastuulle vuoden 2022 aikana.

Vuonna 2022 on hyväksytty useita uusia paikallisia sekä seudullisia suunnitelmia, jotka kaikki tähtäävät kuntalaisten lisäsin tuon sanan hyvinvoinnin lisäämiseen. Paikalliset sekä seudulliset suunnitelmat johdetaan Päijät-Hämeessä yhteisesti sovituista HYTE-kärjistä, joita ovat mielen hyvinvointi, osallisuus- ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elintavat.

Hyvinvoinnin- terveyden- ja turvallisuuden kannalta merkittävin toimintaa ohjaava asiakirja on laaja hyvinvointikertomus sekä suunnitelma vuosille 2021 - 2025. Tässä asiakirjassa on huomioitu kaikki ikäryhmät, sekä ehkäisevän työn näkökulma siten, ettei jokaisesta toiminnasta tarvitse tehdä omaa ohjaavaa dokumenttia. Näin raportointi ja seuranta kulkee yksissä kansissa ja samassa aikataulussa. Lasten- ja nuorten osalta vuodelle 2022 tehty oma suunnitelma tehostaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi tehtäviä toimenpiteitä sekä niiden seurantaa ja arviointia.

Hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuudenedistämisen toimenpiteistä on laadittu oma raportti, joka kulkee tilinpäätöksen rinnalla.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä tuottaa kunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Yhtymän tuottamien sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta talousarvion määräraha ylittyi 615 000 eurolla.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusten erittely:

	2020	**2021**	**2022**
Peruspalvelut	8 748 037,97	9 367 505,00	10 189 369,56
Akuutti24	596 545,00	706 729,00	739 647,00
Ensihoito	219 284,00	213 183,00	221 746,00
Erikoissairaanhoito	4 614 305,00	4 798 677,00	5 269 057,80
Ympäristöterveydenhuolto	130 057,00	122 017,00	164 359,64
Eläkemenoperusteiset eläkevakuutusmaksut	254 651,42	269 429,00	270 157,00
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perustamiskustannukset			
Kotikuntakorvausten valtionosuuden vähennys	11 379,96	0.00	860,04
Perustoimeentulotuen palautus			
Sotilasvammalain mukaiset korvaukset			
Muut sosiaali- ja terveydenhuollon menot	12 471,54	1 489,00	201,05
Yhteensä	**14 586 731,89**	**15 479 029,00**	**16 855 398,09**

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä kantoi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun vuonna 2022. Yhtymän tuottamien sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset nousivat lähes kymmenen prosenttia edellisestä vuodesta. Järjestämisvastuun siirtyessä 2023 alusta Hyvinvointialueen vastuulle tulee kustannusnousu vaikuttamaan kielteisesti myös tulevien vuosien kuntarahoitukseen.

Kuntayhtymän kustannusnousujen lisäksi kuntayhtymän tilinpäätökseen kirjataan pakollinen varaus liittyen palkkaharmonisaatioon vuosilta 2017 – 2022. Kunta huomioi tämän kiistanalaisen varauksen taseen liitetiedoissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-15 524 935	-16 338 880	0	-16 338 880	-16 901 034	-561 154	103,4
Netto	-15 524 935	-16 338 880	0	-16 338 880	-16 901 034	-562 154	103,4

Maaseututoimi

Maaseututoimi vastaa maataloushallintoon kuuluvista viranomaistehtävistä, maaseutualueiden kehittämisestä, yksityistieasioista sekä kunnan maa- ja metsätilojen hoitamisesta.

Kärkölän maaseutuhallinto kuuluu Päijät-Hämeen yhteistoiminta-alueeseen. Yksikkö koostuu kahdeksasta Päijät-Hämeen kunnasta ja sitä hallinnoi Asikkalan kunta.

Maaseututoimi yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	9 483	15 400	0	15 400	8 282	-7 118	53,8
Kulut	-43 952	-49 140	0	-49 140	-27 481	21 659	55,9
Netto	-34 469	-33 740	0	-33 740	-19 199	14 541	56,9

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi, öljyntorjunta ja väestönsuojelun suunnittelu kuuluvat Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toiminta-alueeseen. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa kunkin kunnan toiminta-aluetta koskeva palvelutasopäätös.

Pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta Päijät-Hämeen hyvinvointi-alueelle, jossa pelastustoimen toimialaa ohjaavat aluevaltuuston hyväksymä palvelutaso-päätös sekä turvallisuuden ja varautumisen lautakunta.

Paloturvallisuus

Päijät-Hämeen pelastuslaitos valvoo alueellaan pelastuslain säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee toiminta-alueellaan palotarkastuksia ja muita valvontatoimenpiteitä, joka kuvataan valvontasuunnitelmassa.

Palotarkastuksia tehdään kunnassa palo- ja onnettomuusvaaran ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden lisäämiseksi. Tarkastusten yhteydessä ja erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa annetaan valistusta ja neuvontaa.

Sammutus- ja pelastustoiminta

Kärkölässä toimi valmiuspalokuntana Järvelän VPK, joka osallistuu kaikkiin alueensa hälytystehtäviin. Järvelän VPK on erikoistunut lisäksi ensivastetoimintaan.

Öljyntorjunta

Kärkölä on vähävesistöinen kunta, minkä takia järvillä tapahtuva suurempi öljyonnettomuus on harvinainen. Kunnan alueella kulkevat Riihimäentie (54), Mäntsäläntie (295) ja Lahti-Riihimäki rautatie muodostavat omat riskikohteet, joista aiheutuu riskejä pohjaveteen, kun vaarallisten aineiden kuljetukset ovat päivittäisiä ja liikenne vilkasta.

Kärkölän pohjavesivarat keskittyvät I Salpausselältä Kärkölään, Järvelän ja Marttilan kautta Mäntsälään, jolloin maa-alueilla tapahtuvat vaarallisten aineiden onnettomuudet saattavat muodostua pitkäaikaisiksi ja siten kustannuksiltaan korkeiksi.

Väestönsuojelu

Kärkölä muodostaa oman suojelulohkon.

Pelastustoimi yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-459 917	-472 503	0	-472 503	-472 558	-54 83	100,0
Netto	-459 917	-472 503	0	-472 503	-472 558	-54 83	100,0

Kunnanhallitus yhteensä

Kunnanhallitus yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	315 753	251 950	0	251 950	275 057	23 107	109,2
Kulut	-18 103 333	-19 188 258	0	-19 188 258	-19 431 265	-243 007	101,3
Netto	-17 787 580	-18 936 308	0	-18 936 308	-19 156 208	-219 900	101,2

2.2.4 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Seuraavassa on kuvattu toiminnallisesti keskeinen sivistystoimen tuottamista palveluista vuonna 2022 sekä niitä kuvaavaa tilastotietoa.

Kärkölän kunta tuotti itse sivistystoimen palvelut lukuun ottamatta perusopetuksen vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja, oppilashuollon esimies-, kuraattori- ja koulupsykologipalveluja, varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuottamia vuorohoidon palveluja sekä kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyviä palveluja, jotka se osti naapurikunnilta.

Sivistystoimen palveluilla tuettiin ja annettiin laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjottiin hyvinvointipalveluja kuntalaisille sekä luotiin edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle. Sivistystoimen palvelut huolehtivat laadukkaasti varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointipalvelujen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Elokuussa 2021 käyttöönotettu liikuntahalli lisäsi merkittävästi liikuntapalvelujen järjestämisedellytyksiä.

0-6-vuotiaiden ikäluokan vähenemä TP 2021 - TP 2022 oli 14 lasta eli 7,7 %, mutta se ei ole vaikuttanut päivähoidon tarpeeseen, eikä päiväkotihoitopaikan nettokustannuksiin tarkasteluvälillä. Esi- ja perusopetuksen lapsimäärän vähenemä TP 2021 - TP 2022 oli 10 oppilasta eli 2 %.

Valtuustotason sitovien tavoitteiden toteutuminen 2022

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet talousarviovuodelle 2022:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Jokainen päättötodistusikäluokkaan kuuluva nuori saavuttaa peruskoulun päättötodistuksen	●
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Laadukkaat palvelut
Toimenpiteet	Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon, varhainen ja riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
Mittari	Päättötodistuksen saaneiden määrä verrattuna päättötodistusikäluokkaan kuuluvien nuorten määrä
Taso 1. ●	100 %
Taso 2. ●	≤ 95 %
Taso 3. ●	< 90 %
Vastuutaho	Rehtori, opetushenkilöstö ja sivistysjohtaja

Lukuvuoden 2021–2022 päätteeksi kaikki päättötodistusikäluokkaan kuuluvat nuoret saavuttivat peruskoulun päättötodistuksen.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Koulukiusaamista ennaltaehkäisevien toimien tehostaminen siten, että kiusaamisen määrä vähenee lukuvuoden 2020–2021 tasosta	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Kaveritaitojen vahvistaminen, oppilaiden osallisuuden vahvistaminen, kodin ja koulun välisen yhteistyö ja vuorovaikutuksen vahvistaminen, KivaKoulu -toimintamallin systemaattinen vahvistaminen sekä laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon
Mittari	KivaKoulu-tilannekartoituksen tulokset, Mitä kuuluu? -kyselyn tulokset, lapsiparlamentin valiokuntien jäsenten kuuleminen sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuma
Taso 1. 	Tavoitetaso
Taso 2. 	Tavoitetaso + 1 %
Taso 3. 	Tavoitetaso ≥ 2 %
Vastuutaho	Rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö ja sivistysjohtaja

Kevätlukukaudella 2021 toteutettuun KivaKoulu tilannekartoituskyselyyn vastanneista Yhtenäiskoulun oppilaista 12 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin. Valtakunnallinen vertailuprosentti oli 11. Kouluterveyskyselyyn vastanneista 4–5 ja 8–9-vuosiluokkien oppilaista 11,9 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi vähintään kerran viikossa.

Kevätlukukaudella 2022 toteutettuun KivaKoulu tilannekartoituskyselyyn vastanneista oppilaista 11,4 prosenttia ilmoitti joutuneensa kiusatuksi kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin. Valtakunnallinen vertailuprosentti oli 9,9 prosenttia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja ohjaaminen palvelujen piiriin	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalvelujen tuottaminen sisältäen riittävän oppilashuollon, syrjäytymisvaarassa olevien tavoittaminen ja tukeminen, erityisryhmien huomiointi, etsivän nuorityön ja nuorten työpajan jatkuvuuden turvaaminen sekä matalankynnyksen palvelujen kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen
Mittari	Toimenpiteillä saavutettavien lukumäärä sekä toteutuneiden toimenpiteiden määrä.
Taso 1.	Toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu.
Taso 2.	Merkittävä osa toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu pääasiallisesti.
Taso 3.	Tunnistetaan merkittäviä puutteita toimenpiteiden toteutumisen ja tavoitteen saavuttamisen osalta.
Vastuutaho	Kasvatus- ja opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö ja sivistysjohtaja.

Perusopetuksen oppilashuollossa käsiteltiin ja arvioitiin yhteisöllisesti jokainen opetusryhmä oppilashuollollisesti vuoden 2022 aikana.

Etsivän nuorisotyön tavoitteeksi vuodelle 2022 oli asetettu tavoittaa 25 syrjäytymisvaarassa olevaa nuorta. Etsivä nuorisotyö tavoitti vuoden 2022 aikana yhteensä 38 nuorta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Terveellisten elintapojen ja mielen hyvinvoinnin edistäminen	
Strategiaohjaus	Arvo: Yhteisöllinen välittäminen; Painopiste: Hyvinvointi; Strategiatason toimenpide: Terveys ja turvallisuus
Toimenpiteet	Terveellisten elintapojen, ravitsemusterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistäminen, erityisryhmien huomiointi, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen ennaltaehkäiseminen, varhainen puuttuminen ja puheeksiotto, liikuntaneuvonnan saavutettavuuden parantaminen sekä viestinnän tehostaminen
Mittari	Toteutunut palvelutuotanto ja sen taso sekä toteutuneiden toimenpiteiden ja uusien toimintojen määrä ja osallistujamäärät
Taso 1.	Toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu
Taso 2.	Merkittävä osa toimenpiteet on pystytty toteuttamaan ja tavoite on saavutettu pääasiallisesti
Taso 3.	Tunnistetaan merkittäviä puutteita toimenpiteiden toteutumisen ja tavoitteen saavuttamisen osalta
Vastuutaho	Ehkäisevän työn koordinaattori, rehtori, opetushenkilöstö, vapaa-aikatoimen henkilöstö, sivistysjohtaja ja hyvinvointityöryhmä

Aikuisliikuntahankkeeseen liittyen järjestettiin liikuntaneuvontaa, johon asiakkaat ohjautuivat pääsääntöisesti omatoimisesti. Vuoden aikana liikuntaneuvonnan asiakkaita oli 18.

Terveellisten elintapojen, ravitsemusterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn liittyviä teemoja käsiteltiin kaikkien palvelujen piirissä olleiden kohderyhmien kanssa heidän ikätasonsa huomioiden.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 2022

Jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Eero Lepola, pj.	10/12		
Kauko Issakainen	8/12	Heikki Syrjä	1/12
Nana Kirkkomäki	12/12		
Timo Naapuri	7/12	Jussi Seppälä	2/12
Santeri Nousjoki, vpj.	10/12		
Maiju Rantanen	8/12	Tiina Malm	4/12
Leena Reiman	11/12		
Ari Wahlberg	11/12		
Milla Veck	7/12	Anne Tuomaila	4/12
Petri Käkönen, pöytäkirjanpitäjä/esittelijä	12/12		

Sivistystoimen ja hyvinvointityön hallinto

Toimialan hallinto mahdollisti ja tuki sivistystoimen palveluiden tuottamista. Yleishyödyllisten yhdistysten avustaminen oli osa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävää. Avustusmääräraha 21 000 euroa sisältyy sivistystoimen hallinnon kustannuksiin.

Sivistystoimen ja hyvinvointityön hallinto yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	480	0	0	0	0	0	0
Kulut	-214 429	-204 120	0	-204 120	-215 066	-10 946	105,4
Netto	-213 949	-204 120	0	-204 120	-215 066	-10 946	105,4

Hallinto yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	480	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-214 429	-204 120	0	-204 120	-215 066	-10 946	105,4
Netto	-213 949	-204 120	0	-204 120	-215 066	-10 946	105,4
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	-213 949	-204 120	0	-204 120	-215 066	-10 946	105,4

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuului varhaiskasvatus ja varhaiserityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuului yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä ja lasten kotihoidon tuki sekä varhaiskasvatuksen hallinto. Varhaiskasvatuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä tuotetut vuorohoidon palvelut toteutettiin ostopalveluna Hollolan kunnan toteuttamina.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä oli tarjota lapsiperheille turvallinen hoitomuoto ja näin mahdollistaa perheiden kasvatustyön tukeminen, vanhempien työssä käyminen ja opiskelu ja edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuettiin perheitä heidän toivomallaan tavalla ja edistettiin lasten ja perheiden hyvinvointia kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatus teki myös matalankynnyksen palveluohjausta, mikäli lapsen etu ja perheen tilanne sitä vaati.

Varhaiskasvatus on lapsen ja perheen tarpeet huomioon ottavaa tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisassa, turvallisessa ja terveellisessä toimintaympäristössä. Se perustuu varhaiskasvatuslakiin ja –asetukseen sekä kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan.

Esiopetuksen tehtävänä oli osana varhaiskasvatusta edistää lasten oppimisedellytyksien kehittymistä ja tarjota esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta sitä tarvitseville. Esiopetus järjestettiin Kärkölän Yhtenäiskoulun Keltasiivessä.

Varhaiskasvatuspalvelut	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**
0 - 6 v:n ikäluokka yht. 31.12	206	188	192
Joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	110	103	108
Joista kunnan tuottamassa perhepäivähoidossa	6	7	6
Joista kunnan tukemassa yksityisessä päivähoidossa	4	10	8
Lapsia esiopetuksessa	34	40	34
Kotihoidon tuki			
Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	37	39	37
Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	48	52	47
Kotihoidon tuki/tuensaaja / vuosi	4 076	4 396	4 526
Hoitopaikan hinta (netto) / vuosi			
Päiväkoti	15 072	14 789	14 482
Perhepäivähoito	11 425	9 712	12 283
Yksityinen päivähoito	5 979	5 718	6 773
Käyttömenot (brutto) € /esikouluoppilas	7 335	5 022	6 884
Hoitopäivän hinta (netto)			
Päiväkoti	104,40	97,02	98,24
Perhepäivähoito	58,71	66,14	68,69

Varhaiskasvatus yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	147 765	145 000	0	145 000	111 638	-33 362	77,0
Kulut	-1 986 130	-2 060 380	0	-2 060 380	-2 045 884	14 496	99,3
Netto	-1 838 365	-1 915 380	0	-1 915 380	-1 934 246	-18 866	101,0
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	-1 838 365	-1 915 380	0	-1 915 380	-1 934 246	-18 866	101,0

Perusopetuspalvelut

Kärkölän kunta tuotti itse perusopetuspalvelut lukuun ottamatta vaativan luokkamuotoisen erityisopetuksen palveluja sekä oppilashuollon esimies-, kuraattori- ja koulupsykologipalveluja, jotka se osti naapurikunnilta. Vuosiluokkien 1–4 opetus järjestettiin Keltasiivessä. Vuosiluokan 5 opetus järjestettiin pääosin liikuntahallin luokkatiloissa koko vuoden 2022. Vuosiluokkien 6–9 opetus järjestettiin Opintien toimipisteessä lukuvuoden 2021–2022 loppuun saakka. Elokuussa 2022 vuosiluokkien 6–9 opetus järjestettiin Puna-siiven tiloissa.

Perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti opetus- ja kasvatustehtävällä pyrittiin edistämään oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä ohjattiin heitä omaksumaan elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksella pyrittiin edistämään sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena oli lisäksi turvata riittävä koulutuksellinen yhdenvertaisuus.

Palvelu sisälsi perusopetuksen sekä oppilashuollon. Oppilaista 28 % oli koulun tukitoimena toteutettavan tehostetun tai erityisen tuen piirissä.

Perusopetuspalvelut	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Lapsia perusopetuksessa	393	374	380
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	14	18	14
Käyttömenot (brutto) / 1000 € (sis. ip-toim.)	3 970	4 125	4 320
Käyttömenot (brutto) € / oppilas (sis. ip-toim:)	10 102	11 029	11 077
Kotikuntakorvauksen perusosa €/oppilas	6 797	7 113	7 452
Tuntikehys / oppilas, yhtenäiskoulu	1,76	1,82	1,84

Perusopetuspalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	290 055	150 300	0	150 300	265 442	115 142	176,6
Kulut	-4 493 946	-4 470 100	-40 000	-4 510 100	-4 776 049	-265 949	105,9
Netto	-4 203 891	-4 319 800	-40 000	-4 359 800	-4 510 607	-150 807	103,5
Poistot	-60 809	-78 000	0	-78 000	-60 809	17 191	78,0
Tilikauden tulos	-4 264 700	-4 397 800	-40 000	-4 437 800	-4 571 416	-133 616	103,0

Muut opetuspalvelut

Palvelu loi edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin. Palvelu sisälsi ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo-opistolle ja Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry:n ylläpitämälle Päijät-Hämeen kesäyliopistolle sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Concis Lahden konservatorio ja Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

Wellamo-opiston opetustunnit	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Musiikki	430	339	262
Kuvataide ja muotoilu	244	150	240
Kuvataiteen ja käsityön muu op.	0	0	0
Näyttämö- ja sanataide	26	0	0
Käsityöt	306	140	210
Kielet	104	104	104
Tietotekniikka	44	0	34
Liikunta, tanssi ja terveys	577		564
Taiteen perusopetus	600	359,95	361
Historia, yhteiskunta, psykologia	0	0	0
Muut	0	0	38
Harrastamisen Suomen malli	0	35,91	65
Yhteensä	1 731	1 721,44	1 878

Muu opetustoimi	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Wellamo-opisto, opetustunteja	1 731	1 721,44	1 878
Musiikki, oppilaita Lahden	3	3	6,5

Muut kasvatus ja opetuspalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-35 391	-31 900	0	-31 900	-41 668	-9 768	130,6
Netto	-35 391	-31 900	0	-31 900	-41 668	-9 768	130,6
Poistot	0	-4 000	0	-4 000	0	4 000	0,0
Tilikauden tulos	-35 391	-35 900	0	-35 900	-41 668	-5 768	116,1

Kasvatus ja opetus yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	437 820	295 300	0	295 300	377 080	81 780	127,7
Kulut	-6 515 466	-6 562 380	-40 000	-6 602 380	-6 863 600	-261 220	104,0
Netto	-6 077 646	-6 267 080	-40 000	-6 307 080	-6 486 520	-179 441	102,8
Poistot	-60 809	-82 000	0	-82 000	-60 809	21 191	74,2
Tilikauden tulos	-6 138 455	-6 349 080	-40 000	-6 389 080	-6 547 330	-158 250	102,5

Kirjastopalvelut

Kirjaston tehtävä oli vastata ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona. Palvelut tuotettiin yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Hollolan kirjaston osana Kärkölän kirjasto oli mukana seudullisen kirjastoyhteistyön kehittämisessä. Tähän liittyy myös työyhteisön osaaminen, uudistuminen ja koulutus. Palvelujen kustannustehokkuus nähtiin osana talouden ja resurssien hallintaa. Kärkölän kirjasto vastasi tavoitteidensa mukaisesti ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona.

Kärkölä osti kirjastotoimen johdon ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn liittyvät palvelut Hollolalta. Kärkölän kirjasto kuului Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin.

Kirjastotoimi:	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**
Lainausten määrä	35 881	38 673	33 627
Kävijöiden määrä	11 877	8 690	8 643
Lainan hinta, euroa	5,77	5,40	6,35
Kirjaston normaali aukioloaika	20	29	34
Henkilöstön määrä	1	1,43	1,65

Lainausten määrä väheni 13 prosentilla, mutta kävijöiden määrä pysyi vuoden 2021 tasolla.

Kirjasto yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	2 927	2 000	0	2 000	1 871	-129	93,6
Kulut	-211 761	-202 950	0	-202 950	-215 502	-12 552	106,2
Netto	-208 834	-200 950	0	-200 950	-213 631	-12 681	106,3
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	-208 834	-200 950	0	-200 950	-213 631	-12 681	106,3

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuki kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, vaali kotiseutuperinnettä ja järjesti kulttuuritapahtumia epidemiarajoitusten mahdollistamissa puitteissa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Huovilan puistolla oli edelleen merkittävä asema Kärkölän kulttuuripalveluissa ja matkailukohteena. Puistossa järjestettiin kesäkausien aikana suunnitellut tapahtumat ja toiminnat Huovila-toimikunnan laatiman suunnitelman mukaisesti. Keskeisinä tapahtumina olivat Kärkölä-päivä, Hauska maalauspäivä sekä Valon ja musiikin ilta. Ladossa toteutettu polkupyöränäyttely saavutti runsaan suosion. Kokonaisuudessa puiston kävijämäärä oli edellisen vuoden tasolla. Aluelippuja myytiin 1 378 kappaletta (vuonna 2021 määrä oli 1 365) ja kausilippuja 87 kappaletta (vuonna 2021 määrä oli 108). Opastettuja puistokierroksia järjestettiin kuusi kertaa.

Kunta osallistui Kärkölän kappeliseurakunnan ja järjestöjen kanssa yhteistyössä paikallisesti perinteeksi muodostuneiden kansallisten juhlapäivien tilaisuuksien järjestämiseen vuonna 2022. Niitä olivat kansallinen veteraanipäivä, kaatuneiden muistopäivä, adventtikävely, itsenäisyyspäivä ja jouluaaton messu/hartaus.

Kulttuuripalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	269	0	0	0	23 899	23 899	0,0
Kulut	-38 223	-47 270	0	-47 270	-66 563	-19 293	140,8
Netto	-37 954	-47 270	0	-47 270	-42 664	4 606	90,3
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	-37 954	-47 270	0	-47 270	-42 664	4 606	90,3

Nuorisopalvelut

Nuorisotyöllä tarkoitetaan kaikkea sitä työtä, jolla parannetaan nuorten elinoloja ja luodaan edellytyksiä nuorisotoiminnalle. Toiminnan painopiste oli ennaltaehkäisevässä työssä yhteistoiminnassa erityisesti perusopetuspalvelujen sekä muiden hallintokuntien, viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa. Nuorisopalveluina tuotettiin keskeisesti avointa nuorisotalotoimintaa Järvelän Nuokulla. Nuokulla järjestettiin toimintaa 9–20-vuotiaille lapsille ja nuorille. Kesällä 2022 toteutettiin kaksi päiväleiriä 7–12-vuotiaille.

Nuorisotyön toimijat jalkautuivat nuorten pariin, nuorten suosimille paikoille mm. vappuna ja koulunpäättäjäisten yhteydessä.

Nuorisotyön resurssia kohdennettiin yhä enenevissä määrin myös Yhtenäiskoulun arkeen koulunuorisotyön kautta. Koulunuorisotyöntekijän työtehtäviin kuuluu muun muassa yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen sekä yhteistyö kodin ja koulun välillä.

Nuorisotyö vahvisti myös nuorten osallisuutta erityisesti heitä itseään koskevassa päätöksenteossa. Kärkölässä nuorisovaltuusto on toiminut vuodesta 2005 lähtien. Nuoriso-valtuutetuilla oli viisi paikkaa läsnäolo- ja puheoikeuksin kunnanvaltuuston kokouksissa. Nuorisovaltuusto järjestää nuorille toimintaa itsenäisesti ja on mukana nuorisopalveluiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa monissa tapahtumissa.

Etsivän nuorisotyön avulla pyrittiin tavoittamaan syrjäytymisuhan alaiset nuoret ja auttamaan heidät sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistettiin heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivän nuorisotyön ensisijaisena kohderyhmänä ovat 15–29 -vuotiaat ilman työ- tai opiskelupaikkaa olevat kärköläläiset nuoret sekä nuoret, joilla on haasteita arjenhallinnassa ja arkisten asioiden hoitamisessa ja jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut.

Koronaepidemian vaikutukset näkyivät etsivässä nuorisotyössä edelleen vuonna 2022 mm. viranomaisohjausten määrän vähenemisenä ja haasteina nuorten tavoittamisessa.

Kärkölän kunnan nuorten työpaja aloitti toimintansa vuonna 2019. Se siirtyi 1.8.2022 alkaen sivistystoimen alaisuuteen osaksi kunnan nuorisopalveluita. Työpajan toimintaan on haettu ja saatu valtionavustuskelpoisuutta sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämää avustusta 30 000 euroa kuluvalle hankekaudelle. Vuoden 2022 aikana työpajalla oli 14 valmentautujaa.

Nuorten työpajan toimintamalli oli muutoksessa vuoden 2022 aikana kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden siirtyessä hyvinvointialueen työpajalle 1.1.2023 mennessä. Uusi toimintamalli otettiin portaittain käyttöön vanhan mallin rinnalla loppuvuodesta 2022. Jatkossa nuorten työpaja tuottaa työttömille alle 29-vuotiaille kärköläläisille nuorille työ-elämä- ja valmennuspalveluita työkokeilusopimuksilla sekä pajan omalla sopimuksella.

Pajajakson aikana nuori saa tietoa opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista sekä ohjausta oman jatkosuunnitelman tekemiseen ja toteuttamiseen sekä tarvittaessa tukea ammatillisten opintojen suorittamiseen ja arjen hallintaan. Pajajakson sisältö suunnitellaan aina nuoren tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Nuorisopalvelut	**TP 2020**	**TP 2021**	**TP 2022**
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0 - 28 vuotiaat)	1 092	1 036	1 002
Ohjatussa toiminnassa kirjattujen käyntien määrä	4 661	3 560	5 857
Suunnitelmallisesti kohdattujen nuorten lukumäärä	1 306	1 985	1 437
Menot (brutto) € / 0 - 28 vuotias	140,15	141,70	159,10
Nuokun aukioloaika (tuntia / vko)	21	21	21
Vakituisen, kokoaikaisen henkilöstön määrä	2	2	2
Etsivä nuorisotyö, HTV	1,16	1,46	1,5
Valtionavustus etsivään nuorisotyöhön	45 000	45 000	45 000
Kunnassa asuvat 15 - 29 -vuotiaat	535	528	502
Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret	56	55	47
NEET-nuorten määrä % ikäluokasta (arvio)	9,6–16	6,4–10,6	
Tavoitetut nuoret % ikäluokasta	10,5	10,4	9,4
Uudet asiakkuudet	42	44	22
Eteenpäin ohjattuja nuoria	48	44	30
Asiakkuudessa nuoria 31.12.2022	23	18	12
Nuorten työpaja, HTV			2
Valtionavustus nuorten työpajatoimintaan			30 000
Valmentautujien määrä työpajalla			14

Nuorisopalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	3 388	47 700	0	47 700	62 620	14 920	131,3
Kulut	-172 996	-230 260	0	-230 260	-228 670	1 590	99,3
Netto	-169 608	-182 560	0	-182 560	-166 050	16 510	91,0
Poistot	0	0	0	0	0	0	0,0
Tilikauden tulos	-169 608	-182 560	0	-182 560	-166 050	16 510	91,0

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelujen tehtävänä oli luoda edellytyksiä kansalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Seurojen tehtävänä oli lähinnä lasten ja nuorten liikunnan sekä aikuisten kuntoliikunnan ja kilpaurheilun järjestäminen. Kunnan tehtävänä oli vastata matalankynnyksen terveysliikunnasta ja kannustamisesta liikunnalliseen elämäntapaan. Seurayhteistyönä järjestettiin talvella luistelukoulu Jäppärän kanssa.

Aikuisliikuntahankkeeseen liittyen järjestettiin liikuntaneuvontaa, johon asiakkaat ohjautuivat pääsääntöisesti omatoimisesti. Vuoden aikana liikuntaneuvonnan asiakkaita oli 18.

Keväällä liikuntaryhmissä tarjottiin aikuisille kuntojumppaa ja vesijumppaa sekä senioreille tuolijumppaa ja vesijumppaa. Lisäksi järjestettiin Hyvinvointia arkeen -kurssin (kurssimuotoinen liikuntaneuvonta), jonka kohderyhmänä oli aikuiset. Henkilökunnalle pidimme taukojumppaa joka torstai. Kesällä järjestettiin puistojumppaa ja kyläkävelyitä. Kevään ja kesän aikana ryhmiin osallistui yhteensä 1 676 asiakasta.

Syksyn liikuntaryhmissä painotettiin lasten liikuntaan. Järjestettiin temppukoulut (2 ryhmää) ja uimakoulut (2 ryhmää). Lasten ryhmien aikana tarjottiin liikuntamahdollisuutta myös huoltajille. Lisäksi osallistuttiin yläasteen liikuntatunneille ja pidettiin henkilökunnalle työhyvinvointia edistävää liikuntaa. Päiväkoti-ikäisille pidettiin jumppaa ja koululaisille uintia Suomen Harrastamisen mallin mukaan. Lasten ja nuorten samanaikaisohjausta toteutettiin koulun opettajien kanssa koululaisten liikuntatunneilla sekä koululaisten uimaopetuksissa. Tuolijumppa ja vesijumppa jatkuivat myös syksyllä. Syksyn ryhmiin osallistui yhteensä 1 531 asiakasta.

Kevään aikana järjestettiin tai osallistuttiin seuraaviin tapahtumiin: koulun talviliikuntapäivä, seurakunnan talviliikuntapäivä, nuokun talviliikuntapäivä, talvitömistelyt Erkkilässä, 2–3 luokkien luontoretki, ikääntyvien luontoretki, koulun hyvinvointipäivä ja kävely- ja juoksutestit sekä taukoliikuntahaaste Facebookissa.

Kesällä aktivoitiin kuntalaisia postilaatikkopyöräilyllä ja kävelykilometrihaasteella.

Syksyllä järjestettiin tai osallistuttiin seuraaviin tapahtumiin: Seurakunnan leiripäivä, Kärrypäivä, kävely- ja juoksutestit, senioreiden uintiryhmä, 8-luokkalaisten Move-testit, Voimaa vanhuuteen -tapahtuma, Nuokun syyslomarieha, Vesisankarit sekä kynttiläuinti. Koko vuonna tapahtumiin osallistui arviolta 600 kuntalaista.

Uimahallissa oli vuoden aikana yhteensä 17 306 käyntikertaa (vuonna 2021 oli 10 659 käyntikertaa), joista koululaisten käyntikertoja 3 080 ja vesiliikuntaryhmäläisten 1 139. Koululaisten käyntikerroissa on mukana myös Mäntsälän koulujen oppilaiden käynnit.

Liikuntapalvelut yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	51 855	106 000	0	106 000	73 224	-32 776	69,1
Kulut	-686 040	-891 460	0	-891 460	-892 371	-911	100,1
Netto	-634 185	-785 460	0	-785 460	-819 147	-32 868	104,3
Poistot	0	0	0	0	-8 346	-8346	0,0
Tilikauden tulos	-634 185	-785 460	0	-785 460	-827 493	-42 033	105,4

Hyvinvointipalvelut yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	58 440	155 700	0	155 700	161 614	5 914	103,8
Kulut	-1 109 021	-1 371 940	0	-1 371 940	-1 403 106	-31 166	102,3
Netto	-1 050 581	-1 216 240	0	-1 216 240	-1 241 492	-25 252	102,1

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	496 740	451 000	0	451 000	538 694	87 694	119,4
Kulut	-7 838 915	-8 138 440	-40 000	-8 178 440	-8 481 772	-303 332	103,7
Netto	-7 342 176	-7 687 440	-40 000	-7 727 440	-7 943 079	-215 639	102,8
Poistot	-60 809	-82 000	0	-82 000	-69 156	12 844	84,3
Tilikauden tulos	-7 402 985	-7 769 440	-40 000	-7 809 440	-8 012 234	-202 794	102,6

2.2.5 Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan kokoonpano 2022

Jäsen	**Varajäsen**
Alander Toni pj.	Hyyrynen Sami
Pekkala Petri	Rauhamaa Topias
Louhivaara Jenni	Ikävalko Heli
Aaltonen Päivi	Kaalikoski Sirpa
Laiho Juha-Matti	Ylä-Sulkava Aapo
Kinnari Sirpa	Tommiska Mari
Uotila Saku	Tuppurainen Jarmo
Laakso Soile	Egle Tenno
Mäntylä Matti	Rajala Hannu

Muut
Nummela Tuomas, KH:n edustaja Tuomaila Anne
Hyytiäinen Riitta, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä

Ympäristölautakunta kokoontui 8 kertaa.

Palvelukuvaus

Ympäristölautakunta toimii lupa -ja valvontaviranomaisena ja sen tehtävät jakautuvat rakennusvalvonnan vastuualueeseen ja ympäristönsuojelun vastuualueeseen.

Lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena.

Ympäristönsihteerin vastuualueelle kuuluu ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonnasta vastaa rakennustarkastaja. Rakennusvalvonta on hoidettu kunnan omana tehtävänä vuoden 2019 alusta lähtien ja vuonna 2022 kuntaan saatiin rekrytoitua vakituinen viranhaltija.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet vuodelle 2022:

Ympäristötoimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
1. Tavoite Elinympäristöstä huolehtiminen	🟡
Toimenpiteet	ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman toteuttaminen
Mittari	toteutumisaste %
Taso 1. 🟢	100 %
Taso 2. 🟡	50 %
Taso 3. 🔴	< 50 %
Vastuutaho	ympäristösihteeri

Toteuma:

Valvontasuunnitelma toteutui seuraavilla poikkeuksilla:
- uusi saha on vasta rakenteilla, joten ei olut edellytyksiä valvontasuunnitelman mukaiselle tarkastukselle
- yhden eläinsuojan tarkastus siirtyi
- yksi jätteenkäsittelyn ympäristölupa siirtyi Hämeen ELY-keskuksen valvontaan.

Ympäristötoimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
2. Tavoite Digitalisaation edistäminen	
Toimenpiteet	ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin käyttöönotto vuoden 2022 aikana
Mittari	
Taso 1. 	asiointimahdollisuudet otettu käyttöön
Taso 2. 	osa sähköisestä asioinnista toteutettu
Taso 3. 	suunnitteilla
Vastuutaho	asianhallinta, ympäristösihteeri, rakennustarkastaja

Toteuma:

Rakennusvalvonnan sähköistä asiointia valmisteltiin siten, että käyttöönotto on mahdollista keväällä 2023.

Ympäristönsuojelun osalta valmistelun aloitus siirtyi kokonaisuudessaan vuoden 2023 loppupuolelle.

Ympäristötoimi yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	29 394	34 000	0	34 000	36 289	2 289	106,7
Kulut	-129 533	-120 320	0	-120 320	-118 622	1 698	98,6
Netto	-100 139	-86 320	0	-86 320	-82 333	3 978	95,4

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan prosessi on kehitetty asiakaslähtöiseksi - Rakennusvalvonnan ajantasaiset aineistot ja hakemuslomakkeet ovat helposti saatavilla. Neuvonta, lupakäsittely ja laskutus toimii viivytyksettä ja asiakaslähtöisesti. Prosessi ja tiedonhallinta toimii sähköisesti.

Toteuma:

Hakemuslomakkeet ovat asiakkaille helposti saatavana Kärkölän kunnan internet sivuilta. Myös rakennusvalvonnan yhteystiedot ovat helposti saatavilla. Neuvonta on sujunut tehokkaasti ja neuvonnassa on pyritty selkeästi opastamaan asiakkaita. Lupakäsittelyä on helpottanut jo neuvonta vaiheessa pyydetyt liitteet ja tiedot hakemuksiin. Laskutus on myös toiminut, eikä se ole ruuhkaantunut, vaan toiminut hyvin.

Sähköisen asiointipalvelun valmistelutyöt ovat lähes valmiina ja siihen tehty työ alkaa valmistumaan. Sähköisen asioinnin käyttöönottaminen on vaatinut paljon työtä.

Rakennustarkastus yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	83 459	30 000	0	30 000	42 291	12 291	141,0
Kulut	-55 071	-100 710	-15 000	-115 710	-116 255	-545	100,5
Netto	28 388	-70 710	-15 000	-85 710	-73 963	11 747	86,3

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Ympäristölautakunta yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	112 854	64 000	0	64 000	78 580	14 580	122,8
Kulut	-184 605	-221 030	-15 000	-236 030	-234 876	1 154	99,5
Netto	-71 751	-157 030	-15 000	-172 030	-156 296	15 734	90,9

2.2.6. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan kokoonpano 2022

Jäsen	**Varajäsen**
Jarkko Veck, pj.	Eero Juhonen
Seppo Eerola, vpj.	Jari Heinonen
Raila Lindholm	Max Markkola
Tiina Malm	Hannele Saarinen
Hannelle Holma	Riitta Ahokas
Arto Määttä	Mikko Seppälä
Tuija Pelli	Riikka Karjalainen 26.9. saakka Nana Kirkkomäki 26.9. alkaen
Mika Penna	Kyösti Kari
Hannu Rajala	Egle Tenno

Muut
Markku Koskinen, pormestari
Mari Raininko, kunnanhallituksen edustaja
Emilia Lehikoinen, esittelijä
Janine Santala, pöytäkirjanpitäjä

Tekninen lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 12 kertaa.

Tekninen lautakunta tuottaa omalla tehtäväalueellaan laadukkaita palveluja sovittujen palvelusopimusten mukaisesti. Toiminnot ja palvelut tuotetaan laadukkaasti sekä taloudellisesti järkevästi, ja asiakkaita tasapuolisesti kohdellen.
Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä, sekä paikallisten urheiluseurojen tuottamia palveluita.

Tekninen lautakunta vastaa:

- Kärkölän Veden ja Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta sekä asemakaava-alueella olevien teiden kunnossapidosta ja rakentamisesta,
- kunnan kiinteistöjen ja ulko- ja liikunta-alueiden kunnossapidosta,
- siivouspalvelujen tuottamisesta kunnan kiinteistöille ja ruokahuollon palvelujen tuottamisesta kouluille ja päiväkodille,
- sekä siitä, että henkilöstö on ammattitaitoista, palvelu- ja yhteistyökykyistä.

Tekninen lautakunta vastaa seuraavien palvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä:

- maankäytön suunnittelusta, valmistelusta ja investointiohjelman mukaisten, kohteiden suunnittelusta sekä hyväksyttyjen hankkeiden toteuttamisesta,
- vesi- ja jätevesihuollosta hyväksytyllä vesihuollon toiminta-alueella,
- ruokahuollosta ja siivouspalveluista kouluihin sekä päiväkotiin,
- kunnan omistamien kiinteistöjen huolto- ja isännöintipalveluista,
- katujen, sekä muiden kunnan yleisten alueiden ylläpidosta ja hoidosta,
- puistojen, kuten Huovilan puiston sekä leikkipuistojen ylläpidosta ja hoidosta sekä
- sivistyslautakunnan tilaamien kesä- ja talviurheilualueiden hoidosta.

Teknisestä toimesta vastaa tekninen johtaja. Siivous- ja ruokahuollon eli Sirun toimintaa johtaa palvelupäällikkö. Kiinteistöjen isännöintiä, kiinteistön ylläpitopalveluita sekä kaava- ja puistoalueiden ylläpitoa johtaa kiinteistöpäällikkö.

Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2022

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kiinteistöjen tekninen hallinta	🟡
Strategiaohjaus	Kiinteistöt muodostavat huomattavan osan kunnan omaisuudesta ja luovat edellytykset hyvinvoinnin ja turvallisuuden tavoitteiden toteutumiselle
Toimenpiteet	Kiinteistöpäällikkö luo rekisterin, jossa on kiinteistöjen kuntoarviot, korjaussuunnitelmat ja sähköiset huoltokirjat
Mittari	Rekisterin kattavuus
Taso 1. 🟢	Rekisteri kattaa 100 % kunnan omistamat kiinteistöt
Taso 2. 🟡	Rekisteri kattaa yli 50 % kiinteistöistä
Taso 3. 🔴	Rekisteriä ei ole luotu
Vastuutaho	Kiinteistöpäällikkö

Vuonna 2022 on saavutettu taso 2. keltainen. Sähköinen huoltokirja on käytössä ja käyttöä on laajennettu siten, että sähköiset palvelupyynnöt koskien ulkoalueita ja kiinteistöjen vikailmoituksia on otettu käyttöön. Kaikista kiinteistöistä löytyy kuntoarviot, jotka ovat laadittu vuonna 2018. Näistä on koostettu materiaali, johon on laskettu korjausvelka vuotta 2022 vastaavaksi ja tuotu johtoryhmälle tiedoksi talousarviotyön pohjaksi. Kiinteistöt katselmoitiin syyskuun 2022 aikana, jonka perusteella määriteltiin uudet vuokrat huomioiden olemassaoleva korjausvelka. Uudet vuokrat otetaan käyttöään vuoden 2023 aikana.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Ulkoalueiden hoito	🟡
Strategiaohjaus	Ulkoalueiden hoito kattaa puistoalueet, liikuntapaikat, kaavatiet jne.
Toimenpiteet	Ulkoalueiden hoidosta laaditaan kattava hoitosuunnitelma
Mittari	Hoitosuunnitelman valmiusaste
Taso 1. 🟢	Suunnitelma kattaa 100 % kunnan vastuualueet
Taso 2. 🟡	Suunnitelma kattaa tärkeimmät kohteet
Taso 3. 🔴	Suunnitelmaa ei ole aloitettu laatimaan
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Vuonna 2022 on saavutettu taso 2. keltainen, sillä suunnitelma kattaa tärkeimmät kohteet eli leikkipaikat, ulkoliikuntapaikat sekä Kärkölän keskuspuiston. Työn alla on vielä kaavateiden hoitosuunnitelmat, yleiset viheralueet ja muut puistoalueet.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Siivous- ja ruokahuollon laatu	
Strategiaohjaus	Siivous- ja ruokahuolto on keskeinen kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttava palvelu
Toimenpiteet	Kunta seuraa siivous- ja ruokahuollon asiakastyytyväisyyttä
Mittari	Asiakastyytyväisyyskysely vuonna 2022
Taso 1.	NPS>50
Taso 2.	NPS>0
Taso 3.	NPS<0
Vastuutaho	Palvelupäällikkö

Vuonna 2022 on saavutettu taso 1. vihreä, sillä olemme ottaneet käyttöön ruokahuollossa käyttöön Happy Or Not Analytics-työkalun, jolla analysoidaan ruuasta saatua palautetta. Työkalu myös mahdollistaa tavoitteiden asettamisen ruokahuoltoon. Siivouksesta otamme aktiivisesti vastaan käyttäjien palautetta ja teemme palautteen perusteella toimenpiteitä.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Teknisen toimen turvallisuuden kehittämistavoitteet	
Strategiaohjaus	Turvallisuuden kehittäminen liittyy olennaisena osana pääosaan teknisen toimen palveluista. Turvallisuusasioiden kehittäminen on ensisijaisen tärkeää liikenteen, ulkoalueiden ja kiinteistöjen kehittämisessä
Toimenpiteet	Kunta seuraa turvallisuusaloitteiden määrää ja parannustoimien toteutusta
Mittari	Toteutetut turvallisuusparannukset
Taso 1.	yli 12 / v
Taso 2.	yli 6 / v
Taso 3.	alle 6 / v
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Vuonna 2022 on saavutettu taso 2. keltainen eli tekninen on toteuttanut yli 6 kpl turvallisuusparannuksia näitä ovat suojatien maalaaminen juna-aseman eteen, Yhtenäiskoulun liikenneparannukset: nopeuden alentaminen koulualueella 30 km/h ja suojateiden korottaminen, nopeuden mittauksia Kärkölän alueella (6 mittauspistettä). Tämän lisäksi on oltu yhteydessä Ely-keskukseen Mäntsäläntien liikenneturvallisuuden parantamiseksi sekä laskettu Sahatien nopeutta asukkaan pyynnöstä. Olemme myös suunnitelleet valaistuksen parantamista yleisen turvallisuuden parantamiseksi sekä hankkineet Blue Idea- järjestelmän Kärkölän Vedelle, jotta asiakkaat saavat nopeasti ajankohtaista tietoa.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kärkölän veden kehittäminen	
Strategiaohjaus	Kärkölän veden toiminnan kehittämisessä keskeinen hanke on siirtoviemärilinjan rakentaminen Järvelästä Hollolan Herralaan. Lisäksi järjestelmien automatisointi ja verkoston vuotovesien hallinta ovat tavoitteena
Toimenpiteet	Kunta aloittaa jätevesiratkaisun rakentamisen
Mittari	Rakentamisen aloitusajankohta
Taso 1.	ennen 3/2022
Taso 2.	ennen 12/2022
Taso 3.	2023 tai myöhemmin
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Vuonna 2022 on saavutettu taso 3. punainen eli siirtoviemärilinjan rakentaminen alkaa tammikuussa 2023. Valmistelut siirtoviemärilinjan rakentamiseksi on aloitettu mm. maanomistajasopimukset ovat 90 % kunnossa, puunkaatoja valmistellaan, suunnitelmia täydennetään ja urakkamuoto on valmistelussa asiakirjoineen. Puhtaan veden automaation suunnittelu on tehty ja suunnittelun toimenpiteet investoidaan tuleville vuosille. Vuotovesiselvitys on tehty ja pahimmalla vuotovesialueella tehdään tarkempia tutkimuksia korjaussaneerauksen toteuttamiseksi.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Teknisen toimen henkilöstöjohtamisen kehittäminen	
Strategiaohjaus	Teknisessä toimessa kehitetään esimiestyötä, organisaation resursseja, tiimimäisiä toimintatapoja sekä työhyvinvoinnin kehittämistä
Toimenpiteet	Organisaatio käy kehityskeskustelut vähintään vuosittain
Mittari	kirjatut kehityskeskustelut
Taso 1.	Kaikki ovat käyneet kehityskeskustelun esimiehen kanssa
Taso 2.	50 % kehityskeskusteluista tehty
Taso 3. yli 505	Kehityskeskusteluja ei ole käyty
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Vuonna 2022 on saavutettu taso 2. keltainen eli 50 % kehityskeskusteluista on käyty. Tämän lisäksi teknisellä on pidetty kehittämispäivä johtamisen kehittämiseksi, josta on saatu tavoitteita työskentelyyn. Johtamisen parantamisella tavoitellaan mm. parempaa työhyvinvointia. Tämän lisäksi teknisellä on aloitettu lähiesimieskoulutukset siivous- ja ruokahuollon puolella ja kunnan varikolla on otettu käyttöön työnohjaus yhdessä työntekijöiden kanssa.

Teknisen toimialan sitovat valtuustotason tavoitteet 2022	
Kärkölä seuraa tuottamiensa palvelujen laatua ja asiakaslähtöisyyttä	
Strategiaohjaus	Palvelujen laadun ja tehokkuuden parantamisessa keskeinen elementti on palvelujen sähköistäminen.
Toimenpiteet	kunta digitalisoi palveluja, palvelukuvauksia, tiedonhallintaa, arkistointia ja prosesseja
Mittari	Järjestelmien digitalisointi
Taso 1.	Palautejärjestelmä, projektinhallinta, lupaprosessit
Taso 2.	NPS>0
Taso 3.	NPS<0
Vastuutaho	Tekninen johtaja

Vuonna 2022 on saavutettu taso 2. keltainen eli olemme aloittaneet kunnan palveluiden sähköistämisen ottamalla käyttöön ARCGIS- paikkatietojärjestelmän, joka mahdollistaa sähköisten palveluiden tarjoamisen kuntalaisille, kuten sähköisen palautejärjestelmän luomisen.

Kärkölän kunnossapito on ottanut käyttöön sähköisen palvelupyynnön ja tällä hetkellä käymme läpi prosesseja palvelukuvauksien luomiseksi. Teknisen tiedonhallinta on sähköisessä Dynasty-asianhallintajärjestelmässä.

Tekninen suunnittelu

Tekninen suunnittelu yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	3 197	1 000	0	1 000	580	-420	58,0
Kulut	-218 817	-323 610	0	-323 610	-296 520	27 090	91,6
Netto	-215 620	-322 610	0	-322 610	-295 940	26 670	91,7

Tulosalue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon, toimistohenkilökunnan ja suunnittelun.

Toimintatuotot olivat 580 euroa ja toimintamenot -296 520 euroa, ja toimintakate -295 940 euroa, mikä oli noin 90 % talousarviosta.

Kiinteistöpalvelut ja Liikenneväylät

Tulosalueet sisältävät rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet sekä kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen. Tämän lisäksi tulosalueella hoidetaan kunnan katuja ja jalankulku- ja pyöräteitä.

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat.

Ulkoalueiden tehtävänä on huolehtia kunnan infraomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea aikaisilla toiminnoilla sekä huolehtia siitä, että ulkoalueet ovat kuntalaisilla päivittäin käytössään turvallisesti ja terveellisesti. Ulkoalueiden tehtävänä on myös huolehtia siitä, että kunnan yleiset alueet ovat viihtyisät. Vuoden 2022 ulkoalueiden hoidossa oli noin 48 kilometriä katuja.

Vuonna 2022 kunnan eri rakennuksia, eri toimialojen käytössä oli käyttötarkoituksen mukaan, laskentatavasta riippuen, 28 kappaletta, ja niiden yhteenlaskettu kerrosala oli noin 30 400 kem². Rakennuksista neljä oli vuokrattu Kuntala Oy:ltä (Kunnanvirasto, Järvelä-talo, nuorisotalo ja vanha kirjasto). Tekninen toimiala on vastannut edelleen pääosasta myytyjen kiinteistöjen hoitokustannuksista ja huollosta. Kolme rakennusta oli leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta. Vuoden 2022 lopussa paloasema myytiin hyvinvointialueelle.

Kunnan hoidossa olevia rakennuksia ovat mm. Kunnanvirasto, Järvelä-talo, tekninen varikko, vanha kirjasto, Nuokku, urheilutalo, opintienkoulu ja uimahalli, paloasema, Vuokkoharjun koulu ja päiväkoti, Kantamo, Nerola, Ilppola-koti, Huovilan asunto, Yhteiskoulun keltasiipi sekä elokuussa valmistunut punasiipi, terveysasema sekä liikuntahalli.

Liikuntapaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennettiin erityisesti käyttäjien toivomiin ajankohtiin. Uusia harrastuspaikkoja ei toteutettu vuoden 2022, mutta monitoimikaukalon suunnittelu ja hankinta käynnistettiin huomioiden kunnan sivistystoimen ja kuntalaisten tarpeet.

Kiinteistötoimen palveluksessa on 2 kiinteistönhoitajaa sekä kiinteistöpäällikkö. Ulkoalueiden hoitajia on vakituisena 2 henkilöä. Tämän lisäksi määräaikaiseksi on palkattu 2 työntekijää. He avustavat sekä kiinteistöhuollon että ulkoalueiden työtehtävissä. Tämän lisäksi kunnan ulkoalueilla on toiminut työllistettyjä, palkkatuella palkattua henkilöstöä sekä työkokeilussa olevia henkilöitä 8 henkilöä, eri pituisissa työsuhteissa. Kesäpestiläisiä ulkoalueilla oli 4 henkilöä.
Tekninen on myös työllistänyt Huovilan puistoon puistomestarin, puutarhatyöntekijän sekä 4 kesäpestiläistä. Edellä mainittujen lisäksi, yleisiä alueita vuonna 2022 hoiti yhdyskuntatekniikan insinööri teknisen johtajan opastuksella.

Kiinteistöt

Kiinteistöt yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	3 385 355	3 567 385	0	3 567 385	3 814 985	247 600	106,9
Kulut	-2 166 634	-2 400 740	0	-2 400 740	-2 268 612	132 128	94,5
Netto	1 218 721	1 166 645	0	1 166 645	1 546 374	379 729	132,5
Poistot	-423 037	-670 930	0	-670 930	-580 299	90 631	86,5
Tilikauden tulos	795 684	495 715	0	495 715	966 074	470 359	194,9

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, kiinteistöpalvelujen myynnin, puistot, matonpesupaikan, liikunta-alueet ja vanhan kaatopaikan seurannan.

Toimintatuotot olivat 3 814 985 euroa ja toimintamenot -2 268 612 euroa, ja toimintakate 1 546 374 euroa, mikä oli 379 729 euroa enemmän kuin talousarvioon vuodelle 2022 oli arvioitu. Toimintatuottoa paransi se, että arvioidut vuokratuotot ylittyivät noin 200 000 € ja rakennusten vuokria maksettiin noin 150 000 euroa vähemmän, kuin talousarviossa.

Liikenneväylät

Liikenneväylät yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	0	0	0	0	840	840	
Kulut	-360 934	-303 020	0	-303 020	-457 103	-154 083	150,8
Netto	-360 934	-303 020	0	-303 020	-456 263	-153 243	150,6
Poistot	-228 239	-240 330	0	-240 330	-254 432	-14 102	105,9
Tilikauden tulos	-589 173	-543 350	0	-543 350	-710 695	-167 345	130,8

Tulosalue sisältää kaavatiet, muut tiet sekä alueet.

Toimintatuotot olivat 840 euroa ja toimintamenot -457 103 euroa, ja toimintakate - 456 263 euroa, mikä oli -153 243 euroa enemmän kuin talousarvioon vuodelle 2022 oli arvioitu. Toimintatuottoa heikensi yleinen kustannusten nousu sekä haastavat talviolosuhteet ja siitä aiheutuvat kustannukset, jotka olivat -125 000 euroa budjetoitua suuremmat.

Kärkölän Vesi

Kärkölän Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Kärkölän Vedellä on noin 3 300 asiakasta talousvesipuolella ja 2 540 asiakasta jätevesipuolella. Asiakkaina on kotitalouksia, paikallista teollisuutta ja muuta palvelutoimintaa.

Vesilaitoksen toimintaa ohjaa pyrkimys hyvään asiakaspalveluun ja asiakastyytyväisyyteen sekä tarve turvata toiminta-alueella asuvien kuntalaisten perusoikeuksiin kuuluva häiriötön puhtaan juomaveden saanti kaikissa tilanteissa.

Vuonna 2022 vesilaitoksella käsiteltiin ja pumpattiin verkostoon puhdasta pohjavettä noin 245 000 m3. Jätevettä vastaanotettiin puhdistamolle noin 270 000 m^3.

Vuonna 2022 jätevedenpuhdistamon osalta selviteltiin siirtoviemärin ja uuden jätevedenpuhdistamon investointikustannuksia. Valtuuston päätöksellä Kärkölän veden jätevedenpuhdistamosta päätettiin luopua ja jatkaa siirtoviemäri-investoinninhankintaa.

Kärkölän veden jätevedenpuhdistamon operointityö päättyi huhtikuussa 2022, jolloin kaksi pitkään kunnan palveluksessa ollutta henkilöä siirtyi kokonaisuudessaan eläkkeelle. Huhtikuun alusta jätevedenpuhdistamon operointityö ostettiin Lahti Aqua Oy:ltä palvelusopimuksella. Syyskuussa jätevedenpuhdistamon palvelukseen saatiin sisäisellä siirrolla yksi työntekijä, joka mahdollisti oman työvoiman käytön. Kärkölän Veden teknisestä toiminnasta huolehtii kaksi työntekijää, laitosmestari sekä laitoshuoltaja. Tämän lisäksi puolikkaalla työpanoksella Kärkölän vedellä työskentelee yhdyskuntatekniikan insinööri ja tekninen johtaja.

Kärkölän Vesi yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	1 037 026	995 000	0	995 000	1 145 006	150 006	115,1
Kulut	-618 951	-496 880	0	-496 880	-840 625	-343 745	169,2
Netto	418 075	498 120	0	498 120	304 381	-193 739	61,1
Poistot	-343 268	-375 240	0	-375 240	-340 812	34 428	90,8
Tilikauden tulos	13 259	56 630	0	56 630	-106 689	-163 319	-188,4

Kärkölän Vesi käsitellään kirjanpidossa eriytettynä taseyksikkönä, jonka toimintakertomus esitetään tasekirjan kohdassa 5, eriytetyt tilinpäätökset. Tulosalue käsittää Kärkölän veden toimiston, vesilaitoksen ja viemärilaitoksen.

Toimintatuotot olivat 1 145 006 euroa ja toimintamenot -840 625 euroa, ja toimintakate 304 381 euroa, mikä oli -193 739 euroa vähemmän kuin vuodelle 2022 oli arvioitu. Toimintatuottoa heikensi Lahti Aqua oy:n kanssa tehty palvelusopimus sekä materiaalien, energian ja kemikaalien kustannusnousu sekä laitoksen laitteiston ennakoimaton rikkoutuminen.

Sisäinen palvelutoiminta

Tulosalue käsittää ruoka- ja siivoushuollon, konekeskuksen sekä lämpökeskuksen. Toimintatuotot olivat 1 196 824 euroa ja toimintamenot -1 346 571 euroa, ja toimintakate -149 747 euroa, mikä oli 77 054 euroa vähemmän kuin vuodelle 2022 oli arvioitu. Toimintatuottoa paransi mm. ruoka- ja siivouspalveluiden hyvä tulos.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Kunnan ruokapalvelut toimivat ravitsemussuosituksia noudattaen ja valmistaen maistuvaa, laadukasta ja monipuolista ruokaa asiakkailleen. Pyrimme kasvattamaan tasaisesti kotimaisen ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokalistasuunnittelun avulla. Tarjoamme ruokaa asiakaslähtöisesti ja edistämme terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille. Kärkölän ruokapalvelujen tavoitteena on käyttää 20 % luomuruokaa varhaiskasvatus- ja perusopetusruokailussa, mikä on valtakunnallinen suositus. Ruokapalvelut pääsivät tavoitteeseen vuoden 2022 aikana.

Siivouspalveluiden tavoitteena on siistien tilojen avulla luoda viihtyisyyttä, turvallisuutta ja ylläpitää terveyttä.

Henkilökunnan työssä jaksamista ja työhyvinvointia seurattiin säännöllisesti. Hyvinvointikysely ja sen tulosten purkaminen toteutettiin sekä työhyvinvointia kehitettiin yhdessä työntekijöiden kanssa. Vuosittaiset kehityskeskustelut pidettiin ja toteutettiin työhyvinvoinnin kehittämispäivä.

Säännöllisiä työpaikan palaverikäytäntöjä jatkettiin, ja niiden sisältöä kehitettiin. Työhyvinvoinnin ja työn johtamisen kehittämiseksi ruoka- ja siivouspalvelussa on vuoden 2022 aikana aloitettu lähiesihenkilökoulutukset.

Kehityskeskustelut käytiin työntekijöiden kanssa ja yhteispalavereja pidettiin säännöllisesti. Koronapandemia aiheutti vuoden 2022 aikana merkittävän määrän sairauslomia ruoka- ja siivouspalveluihin.

Ruokapalvelut

Kasvisvaihtoehto oli tarjolla jokaisena päivänä. Kouluruokailun ruokajuomana käytetään luomumaitoa ja -piimää. Vähintään 80 % raaka-aineista on kotimaista.

Lounaita valmistettiin kahdessa keittiössä: Opintien ja Apilan keittiöissä. Päiväkodin tiloissa toimi palvelukeittiö ja siellä valmistettiin aamupalat ja tarjoiltiin lounas, päivällinen sekä välipalat. Ruokapalveluita tuotettiin koulujen oppilaille, päiväkotilapsille ja sekä kunnan henkilöstölle. Eläkeläisille järjestettiin mahdollisuus käydä syömässä ylijäämäruokaa.
Uuden Apila-ravintolan myötä henkilöstöruokailu on lisääntynyt merkittävästi. Kahvituksia ja muita tilaustarjoiluja hoidettiin tilausten mukaan. Työntekijöitä ruokapalvelussa oli alkuvuodesta 8, joista 2 osa-aikaista.
Vuoden 2022 koko ruokatuotanto oli 140 318 suoritetta (1 suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuna).

Suoritemäärät vuonna 2022

Keittiö	**kaikki ateriat suoritteina (suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuina)**
Opintien keittiö	66 711 kpl
Apilan keittiö	73 607 kpl
yhteensä	140 318 kpl

Ruokapalvelun kustannukset olivat 571 112,49 euroa ja ne jakautuivat seuraavasti.

	TA 22	**TOT 22**
Henkilöstökulut	277310,00	285881,42
Palvelujen ostot	33550,00	28433,39
Elintarvikkeet	135000,00	136818,12
Muut aineet ja tarvikkeet	21300	16433,05
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat	103070	103546,51
Yhteensä	**570230,00**	**571 112,49**

Toimintatuotot olivat 483 787,95 euroa ja toimintamenot 571 112,49 euroa, ja toimintakate -87 324,54 euroa. Toimintakate oli 55 875,46 parempi kuin talousarviossa, sillä toimintakatetta nosti tarpeettomien keittiötarvikkeiden myynti Vuokkoharjun keittiöstä, ateriamyynnit mm. henkilöstölle sekä muut tuet ja avustukset, kuten valtiolta saatu hedelmätuki.

Ruokapalvelun laatu

Ruokapalveluiden laatu perustuu varhaiskasvatus- sekä kouluruokasuosituksiin, ja käytettävissä oleviin resursseihin, kuten palvelun laatuun ja ruokailuympäristöön.

Aterioiden laatu sisältää mm. ravitsemuksellisen ja hygieenisen laadun, ruoan monipuolisuuden, maun ja ulkonäön.

Ruoan laatua on pyritty parantamaan ja kehittämään mm. uudistamalla ruokaohjeita ja ottamalla uusia ruokia ruokalistalle sekä toimimalla valtakunnallisissa verkostoissa, kuten Maistuva koulu ja Neuvokas perhe. Lisäksi on käytössä nykytila.fi – arviointityökalu. Vuoden 2022 aikana aloitettiin Kärkölän ruokakasvatustilaisuudet.

Siivouspalvelut

Vuonna 2022 siivouspalvelut siivosivat 11300 m^2. Siivottavat pinta-alat koostuvat kunnan eri kiinteistöistä.

Kunnan kiinteistöjen siivouksesta vastaa yhdeksän siivoojaa, joista yksi tekee lähiesihenkilön tehtäviä. Palkkatuella työskenteli puoli vuotta yksi henkilö osa-aikaisena.

Siivouspalvelun kustannukset olivat 489 119,65, ja ne jakaantuivat seuraavasti:

	TA 22	**TOT 22**
Henkilöstökulut	363 130	392 894,44
Palvelujen ostot	13 200	8 907,96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 500	19 108,18
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat sekä muut vuokrat	59 330	68 209,07
Yhteensä	**455160**	**489119,65**

Toimintatuotot 472 078,60 euroa ja toimintamenot 489 119,65 euroa, erotus -17 041,05 euroa. Tämä johtui lisääntyneistä sijaisten tarpeesta sekä kasvaneista konevuokrista. Koronapandemia vaikutti osaltaan sairauslomiin.

Siivouspalvelun laatu

Tilojen puhtaanapito on tarkoituksenmukaista, jotta tilat ovat turvalliset ja viihtyisät. Tarpeenmukaisella puhtaanapidolla voidaan vaikuttaa pintamateriaalien kunnossa pysymiseen ja näin vähentää pintojen uusimistarvetta. Lisäksi viihtyisät ja siistit tilat kannustavat lapsia ja aikuisia pitämään työympäristönsä siistinä.

Siivouspalvelun laadusta on tehty kysely vuorovuosina eri kiinteistöissä. Kuluneena vuonna kysely tehtiin päiväkodin tiloista. Tehostettu kosketuspintojen puhdistus ja muut erityispuhdistukset jatkuivat aina syksyyn asti. Palvelun laatuun oltiin kaiken kaikkiaan tyytyväisiä.

Konekeskus

Tulosalue käsittää kunnan kiinteistöjen, kaavateiden, muiden teiden ja alueiden rakentamiseen ja kunnossapitoon tarvittavaa välineistöä mm. traktorit, ruohonleikkurit ja erilaiset pienkoneet.

Konekeskuksen kustannukset olivat 104 127,97 euroa, jotka jakaantuivat seuraavasti:

	TA 22	TOT22
Henkilöstökulut	2 510	2 609,31
Palvelujen ostot	14 200	16 810,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	41 500	33 055,24
Rakennusten ja huoneiden sekä laitteiden vuokrat sekä muut vuokrat	45 600	51 654,23
Yhteensä	**103810**	**104127,97**

Toimintatuotot 120 197,70 euroa ja toimintamenot 104 127,97 euroa, erotus 16 069,73 euroa parempi kuin arvioitu. Tulos parantui, sillä varikolta on myyty pois tarpeetonta ja huonokuntoista kalustoa.

Vuokkoharjun lämpölaitos

Lämpölaitos tuottaa ja myy kaukolämpöä Vuokkoharjun koululle, Vuokkoharjun päiväkodille, Nerolan palvelutalolle sekä yhdelle yksityiselle omakotitalolle.

Lämpölaitosta hoitaa ulkopuolinen yrittäjä, LVI-Talo Oy Timo Turunen. Vuoden alusta kunta on itse ostanut laitoksen polttoaineena käytetyn hakkeen.

Lämpölaitoksen kustannukset olivat 182 210,42 euroa, jotka jakaantuivat seuraavasti:

	TA 22	TOT22
Palvelujen ostot	10 000	6 993,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	230 500	175 216,82
Yhteensä	**240 500**	**182 210,42**

Toimintatuotot 113 821,21 euroa ja toimintamenot 183 219,42 euroa eli toimintakate on – 68 389,21 euroa. Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminta on kannattamatonta.

Sisäinen palvelutoiminta yhteensä	**TP 2021**	**TA 2022**	**TA muut.**	**TA yht.**	**Toteutunut 2022**	**TA-tot 2022**	**Tot. %**
Tuotot	1 037 893	1 142 900	0	1 142 900	1 196 824	53 924	104,7
Kulut	-1 221 167	-1 369 700	0	-1 369 700	-1 346 571	23 129	98,3
Netto	-183 274	-226 800	0	-226 800	-149 746	77 054	66,0
Poistot	-26 321	-26 000	0	-26 000	-23 746	2 254	91,3
Tilikauden tulos	-209 595	-252 800	0	-252 800	-173 492	79 308	68,6

Tekninen lautakunta yhteensä

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	5 463 472	5 706 285	0	5 706 285	6 158 235	451 950	107,9
Kulut	-4 586 504	-4 893 950	0	-4 893 950	-5 209 430	-315 480	106,4
Netto	876 968	812 335	0	812 335	948 804	136 469	116,8
Poistot	-1 020 865	-1 312 500	0	-1 312 500	-1 199 289	113 211	91,4
Tilikauden tulos	-205 444	-566 415	0	-566 415	-320 742	245 673	56,6

Koko teknisen toimen toimintatuotot olivat 6 158 235 euroa ja toimintakulut 5 209 430 euroa. Toimintatuotto oli 948 804 euroa, mikä oli 136 461 euroa paremmin kuin talousarviossa oli arvioitu.

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

Tässä taulukossa esitetään kunnan kaikkien toimialojen yhdistetty käyttötalouden toteuma.

Käyttötalous yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA muut.	TA yht.	Toteutunut 2022	TA-tot 2022	Tot. %
Tuotot	6 393 894	6 476 235	0	6 476 235	7 060 259	584 024	109,0
Kulut	-30 743 992	-32 467 038	-55 000	-32 522 038	-33 379 507	-857 469	102,6
Netto	-24 350 098	-25 990 803	-55 000	-26 045 803	-26 319 248	-273 445	101,0
Poistot	-1 084 674	-1 394 500	0	-1 394 500	-1 268 444	126 056	91,0
Tilikauden tulos	357 246	-816 848	-55 000	-871 848	-97 807	774 041	11,2

2.1 Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 457 710		2 457 710	2 686 690,32	228 980,32
Maksutuotot	289 700		289 700	232 710,16	-56 989,84
Tuet ja avustukset	333 800		333 800	494 023,64	160 223,64
Muut toimintatuotot	3 395 025		3 395 025	3 646 834,73	251 809,73
Toimintatuotot yhteensä	**6 476 235**	**0**	**6 476 235**	**7 060 258,85**	**584 023,85**
Toimintakulut					
Henkilöstömenot	-6 887 840	-40 000	-6 927 840	-6 962 234,45	-34 394,45
Palkat ja palkkiot	-5 346 930	-33 237	-5 380 167	-5 404 985,94	-24 818,94
Henkilösivukulut	-1 540 910	-6 763	-1 547 673	-1 557 248,51	-9 575,51
Eläkekulut	-1 340 810	-5 501	-1 346 311	-1 369 157,32	-22 846,32
Muut henkilösivukulut	-200 100	-1 262	-201 362	-188 091,19	13 270,81
Palvelujen ostot	-20 356 063	-15 000	-20 371 063	-21 404 691,54	-1 033 628,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 470 070		-1 470 070	-1 514 900,53	-44 830,53
Avustukset	-536 500		-536 500	-506 433,33	30 066,67
Muut toimintakulut	-3 216 565		-3 216 565	-2 991 247,05	225 317,95
Toimintakulut yhteensä	**-32 467 038**	**-55 000**	**-32 522 038**	**-33 379 506,90**	**-857 468,90**
TOIMINTAKATE	**-25 990 803**	**-55 000**	**-26 045 803**	**-26 319 248,05**	**-273 445,05**
Verotulot	17 259 000		17 259 000	18 087 771,07	828 771,07
Valtionosuudet	9 237 905		9 237 905	9 327 493,00	89 588,00
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot			0	11 585,11	11 585,11
Muut rahoitustuotot	175 650		175 650	201 322,80	25 672,80
Korkokulut	-30 000		-30 000	-82 204,69	-52 204,69
Muut rahoituskulut	-74 100		-74 100	-56 081,34	18 018,66
Rahoitustuotot ja -menot yht.	**71 550**	**0**	**71 550**	**74 621,88**	**3 071,88**
VUOSIKATE	**577 652**	**-55 000**	**522 652**	**1 170 637,90**	**647 985,90**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 394 500		-1 394 500	-1 268 444,44	126 055,56
TILIKAUDEN TULOS	**-816 848**	**-55 000**	**-871 848**	**-97 806,54**	**774 041,46**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-816 848**	**-55 000**	**-871 848**	**-97 806,54**	**774 041,46**

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	15 353 000		15 353 000	15 857 826,11	504 826,11
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 053 000		1 053 000	1 225 573,85	172 573,85
Kiinteistövero	853 000		853 000	1 004 371,11	151 371,11

Veroprosentit	Tulovero %	Kiinteistövero % Yleinen	Vakituinen asuinrakennus	Muu asuinrakennus	Rakentamaton rakennuspaikka
2015	21,75	1,35	0,6	1,2	3
2016	21,75	1,35	0,6	1,2	3
2017	21,75	1,35	0,6	1,2	4,35
2018	21,75	1,35	0,6	1,2	4,35
2019	22	1,35	0,6	1,2	4,35
2020	22	1,35	0,6	1,2	4,35
2021	22	1,35	0,6	1,2	4,35
2022	22	1,35	0,6	1,2	4,35

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	5 022 042		5 022 042	4 989 304,00	-32 738,00
Verotulojen valtionosuuden tasaus	2 705 312		2 705 312	2 699 141,00	-6 171,00
Opetus- ja kulttuuritoimi	-1 059 430		-1 059 430	-1 101 467,00	-42 03,.00
Verotulomenetysten kompensaatio	2 569 972		2 569 972	2 740 515,00	170 543,00

2.2 Investointien toteutuminen

	Ta 2022	Lisä-Ta	Ta yht.	Toteutuminen	Tot-%
Kunnanhallitus					
Maanmyynti tulot	10 000	0	10 000	42,55	0,4 %
Maanmyynti menot	10 000	0	10 000	2 551,00	0,0 %
Tulot yhteensä	**10 000**	**0**	**10 000**	**42,55**	**0,4 %**
Menot yhteensä	**10 000**	**0**	**10 000**	**2 551,00**	**0,4 %**
Kiinteistöt					
Paloaseman putkiremontin hankes ja tot	60 000	0	60 000	42 473,94	70,8 %
Terveysasema vesikaton korjaus	50 000	0	50 000	33 252,71	66,5 %
Nerola savuilmaisimien uusinta	20 000	0	20 000	14 538,07	72,7 %
Nerola vesikattokorjaus	20 000	0	20 000	1 122,01	5,6 %
Kantamo sauna/suihkutila remontti	15 000	0	15 000	18 852,45	125,7 %
Kiinteistöhal. Johtamisohjelm.	25 000	0	25 000	12 700,00	50,8 %
Nerola putkiremonttiurakka	115 000	0	115 000	144 118,00	125,3 %
Virastotalo sisäilmakorjaukset	50 000	0	50 000	0,00	0,0 %
Kiinteistöjen korjaussuunnittelu	70 000	0	70 000	8 058,19	11,5 %
Danske/paloasema	0	0	0	1 171 643,58	
Yhtenäiskoulun 2. vaihe	1 185 000	0	1 185 000	1 527 687,81	128,9 %
Kiinteistöt menot yhteensä	**1 610 000**	**0**	**1 610 000**	**2 974 446,76**	
Kiinteistöt, tulot yhteensä		**0**	**0**		
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Leikkialueiden kunnostus	25 000	0	25 000	21 929,19	87,7 %
Keskuspuiston kunnostaminen	20 000	0	20 000	15 147,29	75,7 %
Huovilanpuisto lampien kunnostus	26 000	0	26 000	5 546,87	21,3 %
Monitoimikaukalo		120 000	120 000	66 266,00	55,2 %
Kiinteistöt menot yhteensä	**71 000**	**120 000**	**191 000**	**108 889,35**	
Kiinteistöt, tulot yhteensä		**0**	**0**		
Liikenneväylät					
Liikennneväylien päällystys	50 000	0	50 000	41 715,41	83,4 %
Liikenneväylien valaistus	80 000	0	80 000	65 906,93	82,4 %
Liikenneväylien rakentam. ja korj.	30 000	0	30 000	21 951,47	73,2 %
Valkjärven alueen kaavatiet	10 000	0	10 000		0,0 %
Opintien liikennejärj 2 vaihe	100 000	80 000	180 000	171 860,84	95,5 %
Liikenneväylät yhteensä	**270 000**	**80 000**	**350 000**	**301 434,65**	

Vesi- ja viemärihankkeet					
Vesi ja viemäriverkoston saneeraus	50 000	50 000	100 000	78 264,71	78,3 %
Vesi ja viemäriliittymien rakentaminen	40 000	0	40 000	40 822,59	102,1 %
Siirtoviemärilinja Kärkölä Her	4 000 000	0	4 000 000	143 232,76	3,6 %
Vedenottamo valvomotietokone	15 000	0	15 000	10 660,92	71,1 %
Vuotovesiselv ja korjaustoimenpiteet	40 000	0	40 000	40 019,39	100,0 %
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	35 000	0	35 000	31 891,00	91,1 %
Vesi- ja viemärilaitos, menot yhteensä	**4 180 000**	**50 000**	**4 230 000**	**344 891,37**	
Koneet ja kalusto					
Yhtenäiskoulun kalusteet	430 000	0	430 000	320 156,37	74,5 %
Koulun siivous- ja keittiötarvikkeet	40 000	0	40 000	43 053,36	107,6 %
Liikuntahalli AV laitteet		60 000	60 000	59 740,00	99,6 %
Koneet ja kalusto yhteensä	**470 000**	**60 000**	**530 000**	**422 949,73**	
Investointimenot yhteensä	**6 611 000**	**310 000**	**6 921 000**	**4 155 162,86**	60,1 %
Investointitulot yhteensä	**10 000**	**0**	**10 000**	**42,55**	0,4 %
Nettomenot yhteensä	**6 601 000**	**310 000**	**6 911 000**	**4 155 120,31**	60,0 %

Investointien perustelut

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytty toteutussuunnitelma ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy toimialajohtaja.

Yhtenäiskoulun kalusteet
Yhtenäiskoulun 2. vaiheen kaluste- ja opetusvälinehankinnat.

Toteutuma 31.12.2022: Toteutui suunnitelman mukaan.

Yhtenäiskoulun 2. vaihe
Yhtenäiskoulun 2.vaiheen urakan vastaanottokokous 30.5.2022 klo 9.00.

Toteutuma 31.12.2022: Yhtenäiskoulun 2.vaihe on vastaanotettu ja koulu on ollut toiminnassa elokuusta lähtien.

Keskuspuiston kunnostaminen
Keskuspuistoon on myönnetty hankerahaa 25.000,00 Etpähän toimesta. Etpähä-rahan saamisen edellytyksenä on keskuspuiston rakentaminen niin, että puistoon saadaan yhteistoimintaa tukevaa rakentamista.

Toteutuma 31.12.2022: Hankerahalle haettu jatkoaikaa, ja se on myönnetty vuoden 2023 loppuun asti. Hankerahaa voidaan kohdentaa keskuspuiston palveluiden monipuolistamiseen ja viihtyisyyden lisäämiseksi. Alueen suunnittelu on käynnissä puitesopimussuunnittelijan toimesta, ja kohteen skeittialue on tarkoitus suunnitella yhteisesti nuorison kanssa.

Monitoimikaukalo
Monitoimikaukalo rakennetaan uuden koulun yhteyteen. Monitoimikaukalo mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastuksen ja välituntikäytön sekä parantaa talviliikunnan mahdollisuuksia.

Toteutuma 31.12.2022: Monitoimikaukalon hankinta on kilpailutettu, ja monitoimikaukalon toimittaja on valittu. Kohteen suunnittelu on valmistunut ja suunnitelma asetetaan nähtäville keväällä 2023.

Kiinteistöjen korjaussuunnittelu
Kiinteistöjen korjauksiin varaudutaan ennakkosuunnitelmien mukaisesti. Kehitetään PTS-suunnittelua kiinteistöjen korjaustarpeiden ennakointia varten.

Toteutuma 31.12.2022: Kiinteistöjen korjaus- ja kehityskohteet ovat tarkentuneet. Päiväkodin keittiö- ja pyykkihuoltotilojen tilamuutokset toteutuivat ja samalla tehtiin päiväkodin viihtyisyyttä lisäävä ilmalämpöpumppujen asennus. Päiväkodin keittiö- ja pyykkihuoltotilojen remontti valmistui.

Paloaseman putkiremontin hankesuunnittelu ja toteutus
Käynnistetään putkiremontin hankesuunnittelu LVI-suunnittelijan toimesta. Suunnitelmien valmistuttua hankkeen kilpailutus ja urakan aloitus.

Toteutuma 31.12.2022: Paloaseman putkiremontti on valmistunut.

Yhtenäiskoulun siivous- ja keittiötarvikkeiden hankinta
Siivous- ja keittiötarvikkeiden hankinta koululle ja ruokasaliin.

Toteutuma 31.12.2022: Valmistunut.

Leikkialueiden kunnostus
Leikkialueet on kokonaisuudessaan kartoitettu ja havainnoitu huonokuntoiset leikkilaitteet. Leikkilaitteita tulee uusia ja turvahiekkaa lisätä keinujen leikkilaitteiden alle. Erittäin huonokuntoiset leikkilaitteet ovat poistettu käytöstä.

Toteutuma 31.12.2022: Kärkölän kunnan leikki- ja ulkokuntopaikkojen verkostotarkastelu 2022 on valmistunut elokuussa. Sopukan leikkialueelle toteutettu valaistusta ja huonokuntoisia leikkilaitteita on poistettu käytöstä.

Terveysaseman vesikaton korjaus
Terveysaseman vesikatto vaatii korjauksen aluskatteen sekä rikkoutuneiden kattotiilien osalta.

Toteutuma 31.12.2022: Työ on valmistunut elokuuhun mennessä.

Nerolan savuilmaisimien uusinta
Ikääntyneitä savuilmaisimia on vaihdettu pieni alue kerrallaan ja nyt tehtävä suoritetaan loppuun.

Toteutuma 31.12.2022 Savuilmaisimet vaihdettu.

Nerolan vesikattokorjaus
Nerolassa on eri-ikäistä huopakattoa ja tietyillä lappeilla vesikatto alkaa olla käyttöikänsä lopussa.

Toteutuma 31.12.2022. Toteutettu kriittisimmät korjauskohteet.

Nerolan ikkuna-, ja oviremontti

Ikkuna ja parvekeovet tulee uusia, ovat alkuperäisiä 1970 luvulta ja käyttöikänsä päässä.

Toteutuma 31.12.2022 Ei toteutunut. Kartoitetaan vuonna 2023.

Ilppola kodin vesikattokorjaus
Ilppola kodin vesikaton uusiminen. Katossa ilmennyt lahovaurioita, puut-teita kattovesien johtamisessa ja vesivuotoja.

Toteutuma 31.12.2022.Ei toteutunut. Kartoitetaan vuonna 2023.

Kantamon savuilmaisin järjestelmä
Palotarkastaja vaatii, että lämpöilmaisimet vaihdetaan savuilmaisimiksi tiloissa, joissa asiakkaat oleskelevat. Nykyiset ilmaisimet ovat vuodelta 1989.

Toteutuma 31.12.2022 Ei toteutunut. Toteutuu vuonna 2023.

Kantamon sauna-, ja suihkutilojen remontointi
Terveystarkastaja on antanut kehotuksen korjata Kantamon heikkokuntoisen sauna-, ja pesutilojen korjaamista.

Toteutuma 31.12.2022: Työ aloitettu henkilöstön saunan osalta, ja kartoitettu asiakassaunojen tilanne vuoden 2023 remonttia varten.

Virastotalon lukituksen uusiminen
Virastotalon turvallisuuden lisäämiseksi on tarpeen uusia lukitus nykypäivän tasoa vastaavaksi.

Toteutuma 31.12.2022 Ei toteutunut.

Kiinteistöhallinnon johtamisohjelmisto
Kiinteistöjen ylläpidon tueksi tarvitaan ohjelmisto, jolla saadaan kokonaisnäkymä kiinteistöjen kunnossapitoon, kustannuksiin, huoltotoimintaan ja kohdekohtaiseen budjetointiin.

Toteutuma 31.12.2022 Kiinteistöjen johtamisohjelmistoa varten tulee ensin päivittää kiinteistöjen kuntoarviot. Arviot on laadittu vuonna 2018. Arvioiden päivityksestä on pyydetty tarjous, joka saadaan toukokuun loppuun mennessä. Kuntoarvioiden päivittämisestä ei ole saatu kelpoista tarjousta. Tarjouspyyntö toteutetaan uudelleen vuoden 2023 aikana.

Nerolan kattovesien ohjaus
Kattovesien johtaminen tulisi korjata siten, että vedet ohjautuisivat hulevesijärjestelmään eikä viemäriin.

Toteutuma 31.12.2022 Ei toteutunut. Tehdään vuonna 2023.

Huovilan puiston lampien kunnostus
Huovilan puiston lammet vaatisivat kasvillisuuden poistoa, porakaivoja (2kpl) ja uppopumput kierrättämään vettä, jota vesi saataisiin kiertämään ja vapaaksi vesikasvustosta ja lietteestä sekä pysymään kirkkaampana.
Toteutuma 31.12.2022: Kasvillisuuden poistoa toteutettu koeluontoisesti lammista. Sovittu, että suunnitellaan lampiin vedenkiertojärjestelmä vuoden 2022 aikana. Kärkölän Veden kanssa sovittu raakavedenostosta Huovilan puiston käyttöön ja raakavettä johdettu lampiin. Vedenjohtamisesta ei todettu olevan varsinaista hyötyä. Lampien kunnostusta varten tilattu biologisia vedenpuhdistimia, jotka sitovat lammesta ravinteita. Tavoitteena veden kirkastaminen.

Nerolan putkiremontin loppu
Nerolan palvelutalon 2019 vuonna aloitetun putkiremontin loppuun saattaminen.

Toteutuma 31.12.2022: Työ on valmistunut helmikuun aikana.

Kaavateiden päällystäminen
Huonokuntoisia kaavateitä päällystetään kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä.

Toteutuma 31.12.2022: Kaavateiden kartoitus ja valinnat kaavateistä tehty kiirellisyysperiaatetta noudattaen. Valitut kaavatiet ja kohteet päällystetty.

Liikenneväylien valaistus
Elohopeahöyryvalaisimia muutetaan LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä. Varaudutaan Lappilan alueen katuvalaistuksen lisäyksiin ja huonokuntoisen pylväinen uusimiseen yhteistyössä Carunan maakaapelointihankkeen kanssa.

Toteutuma 31.8.2022: Tehty elohopeahöyryvalaisimien vaihtoja yhteensä 195 kpl, ja sähköä on kulunut 60 % vähemmän vaihdetuilla alueilla vanhoihin valaisimiin verrattuna. Lappilassa toteutettu pienimuotoisesti valaisimien vaihtoja yhteistyössä Carunan maakaapelointihankkeen kanssa.

Kaavateiden rakentaminen ja korjaus
Kaavateiden korjauksia eri kohteissa mm. Lähdeojantie ja Lappilan alueella yhden kaavatie osuuden siirtotyö.

Toteutuma 31.12. 2022: Lähdeojantien sorastus tehty. Lähdeojantien ja Tolkonkujan katusuunnittelu toteutettu.

Valkjärven alueen kaavan valmistelu
Valkjärven asuntoalueen kaavan valmistelu.

Toteutuma 31.1.2022. Siirretty vuodelle 2023. Vuonna 2022 ei edellytyksiä etenemiseen.

Virkatien liikennejärjestely ja kirjaston parkkialue,
Virkatie ja Pormestarinkuja, kustannuspaikka 9212 Opintien liikennejärjestelyt 2 vaihe
Uudisrakentamisvaiheen aiheuttamat hulevesijärjestelyt vaativat korjausrakentamista. Lisäksi liikenneturvallisuus koulujen kohdalla sekä pysäköinnin järjestäminen turvalliseksi vaatii muutoksia Virkatielle.

Toteutuma 31.12.2022: Virkatien ja Pormestarinkujan liikennejärjestelyt valmistuneet elokuussa. Vanhan kirjaston / Viraston parkkialue siirtyy vuodelle 2023.

Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus, Vuokkoharjun paineenkorotusaseman saneeraaminen,

Kohteita, joissa vuotovesiä valuu viemäriverkostoon, kartoitetaan tarkemmin ja tehdään maastotöitä vuotojen paikallistamiseksi.

Toteutuma 31.12.2022: Korjauskohteiden kartoittamiseksi hankittu Trimble NIS-järjestelmä, johon saadaan vesi- ja viemäriverkostot paikkatietomuodossa. Lähdeojantien ja Tolkonkujan vesihuollon saneerauksen suunnittelutyö käynnistetty ja katusuunnitelma valmistunut vuoden 2022 aikana.

Vuokkoharjun paineenkorotusaseman hankinta on kilpailutettu ja urakoitsijan valinta tehty. Hankkeen suunnittelu on valmistunut ja paineenkorotusasema on tilattu.

Vesi- ja viemäriliittymien rakentaminen
Liittymiä rakennetaan hyväksytyllä toiminta-alueilla oleviin kiinteistöihin.

Toteutuma 31.12.2022: Tonttiliittymäsopimuksia tehty ja tonttiliittymiä rakennettu.

Siirtoviemärilinja
Siirtoviemärin rakentaminen Hollolan Herralaan aloitetaan vuonna 2022 ja työ valmistuu käyttökuntoon 2023.

Toteutuma 31.12.2022: Siirtoviemärilinjan rakentamisvalmius on maaliskuussa 2023. Siirtoviemärilinjan kustannusarvio päivitetty. Siirtoviemäriurakkaan on hankittu rakennuttaja, maanomistajien kanssa neuvoteltu ja sopimuksia tehty sekä siirtoviemärilinjan linjauksia tarkastettu. Siirtoviemärilinja on laitettu laskentaan suunnittelu- ja toteuta- urakkamuodossa.

Jätevedenpumppaamoiden saneeraus
Toimintavarmuuden parantamiseksi uusitaan suunnitelman mukaisesti vielä yksi pumppaamo 2022, jolloin saneeraustyön on tarkoitus pumppaamoiden osalta valmistua.

Toteutuma 31.12.2022: Jätevedenpumppaamoiden automatisointi puuttuvien jätevesipumppaamoiden osalta valmistunut elokuussa ja vuodelle 2022 suunniteltu jätevesipumppaamosaneeraus siirretään vuodelle 2023.

Vedenottamon valvomotietokoneen päivitys
Valvomotietokone tulee päivittää nykyhetkeä vaativaksi.

Toteutuma 31.8.2022: Automaatiosuunnittelu on valmistunut elokuussa ja investointivalmistelu tehty vuosille 23–25.

Vuotovesiselvityksen ja korjaustoimien jatkaminen
Vuotovesiselvitystä jatketaan savukokein kiinteistöillä, joista tiedetään pääsevän mm. kattovesiä viemäriverkostoon. Hulevesien hallinnan kokonaissuunnittelua jatketaan konsultin toimesta.

Toteutuma 31.12.2022: Järvelän alueella toteutettu jätevesiviemärin kuvauksia vuotovesikohtien selvittämiseksi. Vuotovesikohteen saneeraus sovittu tehtäväksi. Sammalistonalueen vuotovesiselvityssuunnittelu käynnistetty.

2.3 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	577 652	-55 000	522 652	1 170 637,90	647 985,90
Tulorahoituksen korjauserät			0	-14 682,45	-14 682,45
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 611 000	0	-6 611 000	-4 155 162,86	2 455 837,14
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	10 000		10 000	14 725,00	4 725,00
Toiminta ja investoinnit, netto	**-6 023 348**	**-55 000**	**-6 078 348**	**-2 984 482,41**	**3 093 865,59**
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys				-32 184,00	-32 184.00
Antolainasaamisten vähennykset	103 000		103 000	297 112,00	194 112.00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000 000		13 000 000		-13 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 079 652		-1 079 652	-1 064 923,00	14 729,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000 000		-6 000 000	3 050 000,00	9 050 000,00
Oman pääoman muutokset				-28 544,00	-28 544,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimesiantojen varojen ja pääom. muut.				26 855,55	26 855,55
Saamisten muutos				950 463,49	950 463,49
Korottomien velkojen muutos				-302 277,05	-302 277,05
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**-55 000,00**	**-55 000,00**	**-87 979,42**	**-32 979,42**

2.4 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Vuosi 2022	Sito-vuus N B	Määrärahat Alkup TA	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama	Tuloarviot Alkup. TA	TA:n muut.	TA muut. jälkeen	Toteu-tuma	Poikke-ama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	B	11	0	11	7	5	3	0	3	10	7
Tarkastuslautakunta	B	14	0	14	15	-1	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus	B	19 017	0	19 017	19 250	-233	252	0	252	268	16
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	B	5 456	40	5 496	5 754	-258	451	0	451	538	87
Ympäristölautakunta	B	211	15	226	226	1	64	0	64	79	15
Tekninen lautakunta	B	4 092	0	4 092	4 212	-120	2 011	0	2 011	2 249	238
Valmistus omaan käyttöön							0	0	0	0	0
TULOSLASKELMAOSA										0	
Verotulot	B						17 259	0	17 259	18 088	829
Valtionosuudet	B						9 238	0	9 238	9 327	90
Korkotulot	B						0	0	0	12	12
Muut rahoitustulot	B						122	0	122	148	26
Korkomenot	B	30	0	30	82	-52					
Muut rahoitusmenot	B	20	0	20	2	18					
INVESTOINTIOSA											
Maa-alueet	B	10	0	10	3	7	10	0	10	0	-10
Osakkeiden osto	B	0	0	0	0	0					
Yhtenäiskoulun laajennus 0-4 luokat	B	1 185	0	1 185	1 528	-343					
Opintien koulu peuskorjaut	B	40	0	40	43	-3					
Muut kiinteistöt	B	25	0	25	22	3					
Liikenneväylät	B	50	0	50	42	8					
Vesi ja viemärihankkeet	B	50	50	100	78	22					
Yhteinäiskoulun kalusteet	B	15	0	15	11	4					
Sis. Palvelutoiminnan koneet	B	0	0	0	1 172	-1 172					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennykset	B						0	0	0	297	297
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-1 080	0	-1 080	-1 065	-15					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	-6 000	0	-6 000	3 050	-9 050	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen		0	0	0	0	0		365	365	0	-365
YHTEENSÄ		**23 148**	**105**	**23 253**	**34 431**	**-11 178**	**29 410**	**365**	**29 775**	**31 016**	**1 241**

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1.Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	**3 144 555,03**	**2 968 491,48**
Myyntituotot	1 327 858,10	1 271 192,48
Maksutuotot	232 683,21	271 244,57
Tuet ja avustukset	494 023,64	429 450,58
Muut toimintatuotot	1 089 990,08	996 603,85
Toimintakulut	**-29 463 803,08**	**-27 318 589,48**
Henkilöstökulut	-6 962 234,45	-6 601 585,56
Palkat ja palkkiot	-5 404 985,94	-5 122 735,79
Henkilösivukulut	-1 557 248,51	-1 478 849,77
Eläkekulut	-1 369 157,32	-1 306 088,38
Muut henkilösivukulut	-188 091,19	-172 761,39
Palvelujen ostot	-20 178 404,47	-18 075 085,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 381 757,53	-1 505 058,33
Ostot tilikauden aikana	-1 381 757,53	-1 505 058,33
Avustukset	-506 433,33	-609 704,18
Muut toimintakulut	-434 973,30	-527 155,80
TOIMINTAKATE	**-26 319 248,05**	**-24 350 098,00**
Verotulot	**18 087 771,07**	**16 957 379,02**
Valtionosuudet	**9 327 493,00**	**8 738 095,00**
Rahoitustuotot ja -kulut	**74 621,88**	**93 543,31**
Korkotuotot	11 585,11	28 003,40
Muut rahoitustuotot	147 575,16	124 599,80
Korkokulut	-82 204,69	-23 405,61
Muut rahoituskulut	-2 333,70	-35 654,28
VUOSIKATE	**1 170 637,90**	**1 438 919,33**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 268 444,44	-1 081 673,75
Tilikauden tulos	**-97 806,54**	**357 245,58**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-97 806,54**	**357 245,58**

3.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	**1.1.-31.12.2022**	**1.1.-31.12.2021**
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 170 637,90	1 438 919,33
Tulorahoituksen korjauserät	-14 682,45	660,26
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 155 162,86	-9 755 501,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	14 725,00	2 501,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-2 984 482,41**	**-8 313 420,04**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	297 112,00	102 888,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	4 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 064 923,00	-1 064 923,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 050 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-28 544,00	-47 728,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	444 024,15	979 180,21
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	26 855,55	28 288,70
Saamisten muutos	710 052,54	171 042,18
Korottomien velkojen muutos	-292 883,94	779 849,33
Rahoituksen rahavirta	**2 697 669,15**	**4 469 417,21**
Rahavarojen muutos	**-286 813,26**	**-3 844 002,83**
Rahavarat 31.12.	1 266 748,19	1 553 561,45
Rahavarat 1.1.	1 553 561,45	5 397 564,28

3.3. Tase

VASTAAVAA

	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	**40 633 492,79**	**38 043 928,92**
Aineettomat hyödykkeet	444 882,58	481 037,01
Aineettomat oikeudet	12 484,27	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	432 398,31	481 037,01
Aineelliset hyödykkeet	33 891 707,53	30 968 877,23
Maa ja vesialueet	879 646,87	877 138,42
Rakennukset	26 850 451,26	16 431 532,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 596 631,31	5 581 255,54
Koneet ja kalusto	255 417,58	242 903,27
Muut aineelliset hyödykkeet	654,63	654,63
Keskeneräiset hankinnat	308 905,88	7 835 392,91
Sijoitukset	6 296 902,68	6 594 014,68
Osakkeet ja osuudet	3 262 902,68	3 262 902,68
Muut lainasaamiset	3 034 000,00	3 331 112,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**58 107,62**	**58 107,62**
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58 107,62	58 107,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**2 244 069,23**	**3 240 935,03**
Saamiset	977 321,04	1 687 373,58
Lyhytaikaiset saamiset	977 321,04	1 687 373,58
Myyntisaamiset	655 923,08	365 451,84
Muut saamiset	44 782,92	163 162,10
Siirtosaamiset	276 615,04	1 158 759,64
Rahat ja pankkisaamiset	1 266 748,19	1 553 561,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**42 935 669,64**	**41 342 971,57**

VASTATTAVAA

	2022	2021
OMA PÄÄOMA	**17 569 453,33**	**17 695 803,87**
Peruspääoma	10 469 283,06	10 469 283,06
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 197 976,81	6 869 275,23
Tilikauden yli-/alijäämä	-97 806,54	357 245,58
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**485 147,09**	**458 291,54**
Lahjoitusrahastojen pääomat	465 795,63	438 490,08
Muut toimeksiantojen pääomat	19 351,46	19 801,46
VIERAS PÄÄOMA	**24 881 069,22**	**23 188 876,16**
Pitkäaikainen	14 796 790,57	16 235 690,79
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 634 206,00	15 149 129,00
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	922 977,17	901 774,39
Siirtovelat	239 607,40	184 787,40
Lyhytaikainen	10 084 278,65	6 953 185,37
Joukkovelkakirjalainat	6 500 000,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 514 923,00	1 514 923,00
Saadut ennakot	51 549,09	92 375,89
Ostovelat	1 054 033,90	1 303 903,42
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	116 646,50	137 893,71
Siirtovelat	847 126,16	904 089,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**42 935 669,64**	**41 342 971,57**

3.4. Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma 31.12.2022

	2022	2021
Toimintatuotot	29 628 317,36	27 750 025,22
Toimintakulut	-56 141 565,78	-52 354 640,59
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-14 704,42	9 894,04
TOIMINTAKATE	**-26 527 952,84**	**-24 594 721,33**
Verotulot	18 072 232,80	16 942 188,45
Valtionosuudet	10 062 704,15	9 508 120,29
Rahoitustuotot ja -kulut	**137 364,37**	**140 838,45**
Korkotuotot	2 282,91	13 613,00
Muut rahoitustuotot	252 862,46	201 627,82
Korkokulut	-91 525,85	-35 026,93
Muut rahoituskulut	-26 255,15	-39 375,45
VUOSIKATE	**1 744 348,48**	**1 996 425,86**
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 739 690,71**	**-1 519 996,04**
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 739 616,41	-1 512 517,11
Arvonalentumiset	-74,30	-7 478,93
Satunnaiset erät	-4 190,95	0,00
TILIKAUDEN TULOS	**466,82**	**476 429,82**
Tilinpäätössiirrot	-159,99	0
Tilikauden verot	-4 522,02	-8 128,71
Laskennalliset verot	811,99	0,00
Vähemmistöosuudet	-4 122,55	-8 537,40
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	**-7 525,75**	**459 763,71**

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2022

	2022	2021
Toiminnan rahavirta	**2 379 439,13**	**2 073 792,65**
Vuosikate	1 744 348,49	1 996 425,86
Satunnaiset erät	-4 190,95	0,00
Tilikauden verot	-4 522,02	-8 128,71
Tulorahoituksen korjauserät	643 803,61	85 495,50
Investointien rahavirta	**-5 567 120,62**	**-11 066 840,28**
Investointimenot	-5 622 431,87	-11 065 796,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 961,49	2 510,23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52 349,75	-3 554,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-3 187 681,49**	**-8 993 047,63**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	**9 421,13**	**1 609,28**
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-1 526,24
Antolainasaamisten vähennykset	9 421,13	3 135,52
Lainakannan muutokset	**2 873 306,98**	**4 832 156,72**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 047 600,00	9 600 910,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 673 915,90	-122 094,38
Lyhyaikaisten lainojen muutos	3 499 622,88	-4 646 658,90
Oman pääoman muutokset	9 026,72	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-476 549,59**	**766 167,65**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	36 067,77	25 328,84
Vaihto-omaisuuden muutos	43 641,02	14 517,14
Saamisten muutos	-293 107,67	-334 706,84
Korottomien velkojen muutos	-263 150,72	1 061 028,51
Rahoituksen rahavirta	**2 415 205,23**	**5 599 933,65**
Rahavarojen muutos	**-772 476,26**	**-3 393 113,97**
Rahavarat 31.12.	3 832 814,91	4 605 291,17
Rahavarat 01.01.	4 605 291,17	7 998 405,13

Konsernitase 31.12.2022

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	**42 238 771,94**	**38 413 505,68**
Aineettomat hyödykkeet	**492 830,37**	**493 347,47**
Aineettomat oikeudet	39 985,66	7 764,83
Muut pitkävaikutteiset menot	435 999,79	484 718,39
Ennakkomaksut	16 844,91	864,24
Aineelliset hyödykkeet	**40 771 514,55**	**37 066 698,34**
Maa- ja vesialueet	952 755,79	950 296,12
Rakennukset	32 182 560,68	19 399 944,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 907 749,03	5 934 232,21
Koneet ja kalusto	1 225 176,81	741 352,65
Muut aineelliset hyödykkeet	4 172,52	2 568,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	499 099,72	10 038 305,23
Sijoitukset	**974 427,02**	**853 459,87**
Osakkeet ja osuudet	941 917,01	811 528,73
Muut lainasaamiset	23 971,85	33 392,98
Muut saamiset	8 538,16	8 538,16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	**130 827,33**	**110 302,87**
Valtion toimeksiannot	69 723,37	51 212,65
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	58 107,62	58 107,62
Muut toimeksiantojen varat	2 996,34	982,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**7 647 935,82**	**8 170 945,43**
Vaihto-omaisuus	**250 312,11**	**293 953,13**
Aineet ja tarvikkeet	238 532,73	283 186,00
Keskeneräiset tuotteet	11 062,16	10 093,67
Valmiit tuotteet	717,22	673,46
Saamiset	**3 564 808,80**	**3 271 701,13**
Pitkäaikaiset saamiset	**128 452,42**	**229 486,98**
Myyntisaamiset	128 452,42	229 486,98
Lyhytaikaiset saamiset	**3 436 356,38**	**3 042 214,15**
Myyntisaamiset	1 901 802,21	913 175,11
Muut saamiset	342 164,30	781 474,02
Siirtosaamiset	1 192 389,86	1 347 565,02
Rahoitusomaisuusarvopaperit	**313 888,82**	**2 210 334,59**
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	312 553,22	2 186 740,07
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 335,60	2 395,60
Muut arvopaperit	0,00	21 198,92
Rahat ja pankkisaamiset	**3 518 926,09**	**2 394 956,58**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**50 017 535,09**	**46 694 753,98**

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	**15 407 654,81**	**15 438 963,64**
Peruspääoma	10 469 283,06	10 469 283,06
Arvonkorotusrahasto	7 767,39	12 647,29
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä	4 938 130,11	4 497 269,58
Tilikauden ylijäämä	-7 525,75	459 763,71
VÄHEMMISTÖOSUUS	**99 792,32**	**95 367,04**
PAKOLLISET VARAUKSET	**987 267,09**	**332 082,93**
Muut pakolliset varaukset	987 267,09	332 082,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**640 524,58**	**583 932,35**
Valtion toimeksiannot	122 872,52	86 455,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	465 795,63	438 490,08
Muut toimeksiantojen pääomat	51 856,43	58 986,79
VIERAS PÄÄOMA	**32 882 296,28**	**30 244 408,01**
Pitkäaikainen	**18 346 044,33**	**18 989 767,12**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 078 681,55	17 795 903,70
Lainat julkisyhteisöiltä	1 571,75	1 571,75
Saadut ennakot		
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 031 672,07	1 010 585,46
Siirtovelat	232 634,82	179 410,09
Laskennalliset verovelat	1 484,13	2 296,12
Lyhytaikainen	**14 536 251,95**	**11 254 640,89**
Joukkovelkakirjalainat	0,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 253 106,74	1 662 177,61
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	400,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	51 549,09	92 375,89
Ostovelat	2 880 650,47	2 918 097,10
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	630 860,73	762 594,39
Siirtovelat	2 720 084,92	2 818 995,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**50 017 535,09**	**46 694 753,98**

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on esitetty tilinpäätöslaskelmissa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt, joiden omistusosuus on 20–50 %. Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Konsernitilinpäätöksen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset:

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty kpl
Tytäryhteisö	2
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhteisöt	1
Yhteensä	7

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ilman sisäisiä eriä)

	Konserni		Kunta	
Tehtäväalue	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
Yleishallinto	277 827	310 856	277 827	310 856
Sosiaali- ja terveyspalvelut	25 705 135	24 033 400		0
Opetus- ja kulttuuripalvelut	607 944	524 527	538 417	494 371
Tekniset palvelut	2 233 670	2 035 808	2 249 482	2 050 411
Ympäristö- ja muut palvelut	803 742	846 085	78 830	112 854
Yhteensä	**29 628 317**	**27 750 676**	**3 144 555**	**2 968 491**

Verotulojen erittely

	2022	**2021**
Kunnan tulovero	15 857 826	14 745 418
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 004 371	1 113 536
Kiinteistövero	1 225 574	1 098 425
Verotulot yhteensä	**18 087 771**	**16 957 379**

Valtionosuuksien erittely

	2022	**2021**
Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasauksia	4 989 304	4 981 545
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 699 141	2 495 016
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-1 101 467	-1 062 122
Verotulomenetysten kompensaatio	2 740 515	2 323 656
Valtionosuudet yhteensä	**9 327 493**	**8 738 095**

Palvelujen ostojen erittely

	2022	**2021**
Asiakaspalvelujen ostot	17 008 077	15 650 593
Muiden palvelujen ostot	3 170 328	2 424 492
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	**20 178 404**	**18 075 086**

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Käyttöomaisuushyödyke	Tasapoisto	Menojäännöspoisto	Poistomenetelmä	Poistoaika/ Poisto-prosentti
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Kehittämismenot	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta*	Ei suositella		
Liikearvo	2-5 vuotta*	Ei suositella		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
Muut	2-5 vuotta*	Ei suositella	Tasapoisto	3 v
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Tasapoisto	30 v
Talousrakennukset	10-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20 v
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	10 % - 15 %		
Asuinrakennukset	30-50 vuotta	5 % - 10 %	Tasapoisto	50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	10 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	10 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	30-40 vuotta	7 % - 10 %	Menojäännöspoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	10 % - 15 %	Menojäännöspoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta	20 % - 22 %	Menojäännöspoisto	22 %
Maakaasuverkko	20-25 vuotta	12 % - 15 %	Menojäännöspoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta	15 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Menojäännöspoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Menojäännöspoisto	25 %

Koneet ja kalusto				
Rautaiset alukset	15-20 vuotta	15 % - 20 %	Tasapoisto	20v
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta	20 % - 27 %	Tasapoisto	15v
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	7v
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	20 % - 25 %	Tasapoisto	15v
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	25 % - 30 %	Tasapoisto	10v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta	20 % - 30 %	Tasapoisto	15v
Atk-laitteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	30 % - 40 %	Tasapoisto	5v
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa		Ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 9 000 euroa

Pakollisten varausten muutos

	Konserni	
	2022	**2021**
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	34 627	332
Lisäys tilikaudella	582 000	34 467
Vähennys tilikaudella	-50	-173
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.	**616 577**	**34 627**
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	291 585	248 151
Lisäys tilikaudella	100 489	65 460
Vähennys tilikaudella	-21 384	-22 026
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	**370 690**	**291 585**
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 1.1.	5 871	5 705
Lisäys tilikaudella		166
Vähennys tilikaudella	-5 871	
Ei-suojaava koronvaihtosopimus 31.12.	**0**	**5 871**

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot- ja tappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Muut toimintatuotot				
- myyntivoitot	26 085	1 926	14 682	1 366
- myyntitappiot	0	19 421	0	2 026

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni	
	2022	**2021**
Satunnaiset tuotot		
Osakkeiden myynnit	0	0
Satunnaiset kulut		
Kiinteistöjen myyntitappiot, purkukustannukset ja osakkeiden myyntitappiot	-4 191	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	**-4 191**	**0**

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot

	Kunta	
	2022	**2021**
Osinkotuotot PHP Holding Oy	112 000	112 000
Salpakierto Oy	2 618	3 920
Provincia Oy	0	0
Kuntarahoitus Oyj	12 231	6 175
	126 849	**122 095**

TASEEN LIITETIEDOT

Vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet

	Muut pitkäv. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	481 037	481 037
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Tilikauden poisto	-48 639	-48 639
Arvonalennuksen ja niiden palautukset	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	**432 398**	432 398
Arvonkorotukset		0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**432 398**	**432 398**

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	877 138	16 431 532	5 581 256	242 903	655	7 835 393	30 968 877
Lisäykset tilikauden aikana	2 551	1 171 644	0	0	0	2 980 968	4 155 163
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	-43	0	0	0	0	0	-43
Siirrot erien välillä	0	9 786 202	618 460	102 793	0	-10 507 455	0
Tilikauden poisto	0	-526 227	-603 084	-90 279	0	0	-1 219 590
Arvonalenn. ja niiden pal	0	0	0	0	0	0	0
Poistamaton hank.meno	879 647	26 850 451	5 596 631	255 418	655	308 906	33 891 708
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	**879 647**	**26 850 451**	**5 596 631**	**255 418**	**655**	**308 906**	**33 891 708**

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	osakkuus ja muut omistusyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä
Hankintameno 1.1.	225 000	2 397 544	40 000	600 359	3 262 903
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	**225 000**	**2 397 544**	**40 000**	**600 359**	**3 262 903**

Muut lainasaamiset		
	Saamiset tytäryhteisöltä	Muut lainasaamiset
Hankintameno 1.1.	3 331 112	0
Lisäykset	0	0
Vähennykset	-297 112	0
Hankintameno 31.12.	**3 034 000**	**0**

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	**Lisäykset Tilikadelta**	**Vähennykset Tilikaudelta**	**Tase-arvo 31.12.**	**Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta**	**Ero**
Koulutuskeskus Salpaus	502 691	0	0	502 691	0	502 691
Päijät-Hämeen hyvinvointiky	1 759 052	0	0	1 759 052	0	1 759 052
Eteva ky	130 283	0	0	130 283	0	130 283
Päijät-Hämeen Liitto	5 517	0	0	5 517	0	5 517

Omistukset muissa yhteisöissä - (Kuntakonserniosuus 1000 €)

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät						
Päijät-Hämeen hyvinvointiky	Lahti	2,91 %	2,91 %	1 848	7 440	-15
Päijät-Hämeen liitto	Lahti	2,12 %	2,12 %	58	92	-8
Koulutuskeskus Salpaus	Lahti	1,22 %	1,22 %	1 160	134	35
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,40 %	0,40 %	64	191	-4
Tytäryhteisö						
Kärkölän Lämpö Oy	Kärkölä	75 %	75 %	285	163	10
Kärkölän Kuntala Oy	Kärkölä	100 %	100 %	150	3119	1
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Väinölänrinne	Kärkölä	25,70 %	25,70 %	38	1	-1

Saamiset saman konsernin yhtiöltä ja kuntayhtymiltä

	Kunta	
	2022	**2021**
Saamiset tytäryhteisöltä		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	3 034 000	3 331 112
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	109 352	37 481
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	0	200 000
Saamiset kuntayhtymiltä		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset		0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	226 590	831 529
Saamiset yhteensä	**3 369 942**	**4 400 122**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä			0	200 000
Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä			226 590	831 529
Muut tuet ja avustukset	220 032	149 976	21 083	46 224
Kela-korvaus työterveyteen	62 336	60 845	18 932	19 600
Siirtosaamiset/Päijät-Hämeen hyvinvointiky	219 996	807 332		0
Muut siirtosaamiset	690 025	329 412	10 010	61 406
Siirtosaamiset yhteensä	**1 192 390**	**1 347 565**	**276 615**	**1 158 760**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Peruspääoma 1.1.	10 469 283	10 469 283	10 469 283	10 469 283
Muutos	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12	10 469 283	10 469 283	10 469 283	10 469 283
Arvonkorotusrahasto 1.1.	12 647	20 229	0	0
Muutos	-4 880	-7 582	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	7 767	12 647	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 957 033	4 544 998	7 226 521	6 917 003
Edellisten tilikausien oikaisut	-18 903	-47 728	-28 544	-47 728
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 938 130	4 497 270	7 197 977	6 869 275
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	-7 526	459 764	-97 807	357 246
Oma pääoma yhteensä	**15 407 655**	**15 438 964**	**17 569 453**	**17 695 804**

VIERAS PÄÄOMA

5 vuoden ja pidemmän ajan kuluttua erääntyvät lainat kunnalla

Kunta	**2022**	**2021**
Lainat rahoitus- ja vakuutusyhtiöiltä	7 574 514	9 089 437

Pakolliset varaukset

Konserni	**2022**	**2021**
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu	5 871	5 871
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	370 690	291 585
Muut pakolliset varaukset	610 706	34 627
Muut pakolliset varaukset yhteensä	987 267	**332 083**

Velat saman konsernin yhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

Kunta	**2022**	**2021**
Pitkäaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	239 607	184 787
Lyhytaikaiset ennakot tytäryhteisöille	0	0
Lyhytaikaiset ostovelat tytäryhteisöille	39 872	44 045
Lyhytaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymille	40 685	47 728
Lyhytaikaiset ostovelat jäsenkuntayhtymille	16 590	1 413
Yhteensä	**336 754**	**277 979**

Sekkilimiitti

Kunta	**2022**	**2021**
Luotollisen pankkitilin nostovara 31.12.	500 000	500 000

Liittymismaksut ja muut velat

	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Liittymismaksut	1 031 672	1 010 585	922 977	901 774
Muut pitkäaikaiset velat				
Muut lyhytaikaiset velat	598 889	758 226	116 647	137 894
Yhteensä	**1 630 561**	**1 768 811**	**1 039 624**	**1 039 668**

Siirtovelkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Pitkäaikaiset				
Muut siirtovelat	232 635	179 410	239 607	184 787
Lyhytaikaiset				
Korkojaksotukset	36 329	1 305	33 457	8 943
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	2 211 326	2 195 044	749 453	760 188
Muut siirtovelat	430 621	441 931	64 216	132 250
Valtionosuusennakot	0		0	2 708
Pitkä ja lyh.aik. siirtovelat yhteensä	**2 910 911**	**2 817 691**	**1 086 734**	**1 088 877**

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
Velat 1 000 €	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	723	760	583	618
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	823	858	583	618

KAS Kodit Oy 390 468,00
KAS Kodit Oy 192 870,20

Vuokravastuut 1 000 €	Kunta **2022**	Kunta **2021**
Vuokravastuut yhteensä	**3 777**	**4 893**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	174	160
Sopimuksiin sisältyvä vuokravastuu	671	773
Sopimuksiin sisältyvä lunastusvastuu	3 106	4 120
Leasingvastuut yhteensä	**231**	**97**
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	72	46
Yhteensä	**4 007**	**4 990**

Vuokravastuut 1000 €	Konserni **2022**	Konserni **2021**
Vuokravastuut yhteensä	**14 284**	**14 264**
Toimitilojen vuokravastuut	13 721	13 824
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	563	441
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0
Muut vuokravastuut	0	0
Josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	**1 623**	**1 365**
Toimitilojen vuokravastuut	1 534	1 292
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	89	73
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0
Muut vuokravastuut	0	0

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Kunta / 1000 €	**2022**	**2021**
Kuntien takauskeskus	32 137	30 586
Kuntien takauskeskuksen rahasto	19	20

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni / 1000 eur		Kunta / 1000 eur	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Muut sopimusvastuut	502	502	500	500
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosop. nimellisarvo	98	3 706	0	82
Käypäarvo	1	-13	0	-29
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	119	130		
Ara-avustusten palautusvastuu	95	95		

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän palkkaharmonisaation kuluvaraus

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) on tilinpäätöksessään tehnyt 20 miljoonan euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatioratkaisuun.

PHHYKY:n on ilmoittanut Kärkölän kunnan laskennalliseksi osuudeksi 455 152,00 euroa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta mukaan PHHYKY:n henkilöstö on siirretty liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Työsopimuslain ja lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta mukaan luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu. Muuta ei ole sovittu kuntayhtymän ja kunnan tai hyvinvointialueen välillä.

Palkkasaatavaa ei ole erääntynyt ennen 1.1.2023. Henkilöstöä edustava keskusjärjestö käy neuvotteluja mahdollisesta ratkaisusta työnantajaa edustavan järjestön kanssa. Mahdollisen ratkaisuesityksen hyväksymisestä päättää hyvinvointialue 1.1.2023 tapahtuneen liikkeenluovutuksen jälkeen.

Kunnan tulkinnan mukaan palkkasaatava tulee erääntymään vasta päätöksen ja maksusuunnitelman jälkeen. Näin ollen kunnan tulkinnan mukaan PHHYKY ei ole vastuussa takautuvasta palkkaharmonisaatiosta edellä mainitun lainsäädännön perusteella. Tällöin ei ole myöskään muodostu katettavaa alijäämää, josta omistajakunnat olisivat vastuussa.

Kunta ei tällä perusteella ole sisällyttänyt PHHYKY:n esittämää osuutta pakollisesta varauksesta tilinpäätöslaskelmiinsa.

Johdannaissopimukset

Kärkölän kunnanvaltuusto on hyväksynyt korkoriskipolitiikan 28.5.2018. Korollisen velan osalta riskiä hallitaan ensisijaisesti korkovirtariskin näkökulmasta. Korkoriskiä tarkastellaan voimassa olevan toimintasuunnitelman mukaiselle ennustetulle korolliselle velkamäärälle. Suojauksien toteutuksessa käytetään niitä johdannaisinstrumentteja, jotka toteuttavat yllä kuvattuja riskinhallintatavoitteita. Päätöksen mukaan suojausasteen tavoitetaso on 50 %. Ajallinen tavoitekattavuus on 5 vuotta.

Koronvaihtosopimus

Kunnalla on ollut tilikaudella voimassa oleva koronvaihtosopimus, joka on päättynyt 17.1.2022. Koronvaihtosopimus on siirtynyt kunnalle kaupan yhteydessä. Sopimus toteutti kunnan rahoitusperiaatteiden mukaista korkoriskin hallintaa.

Suojaava instrumentti on koronvaihtosopimus, nimellisarvo edeltävässä tilinpäätöksessä oli 822 250 euroa, voimassaoloaika 15.1.2015 - 17.1.2022. Kärkölän kunta sai vaihtuvaa 6 kk Euriborkorkoa ja maksoi kiinteää 1,927 % korkoa. Koronmäärityspäivät ja koron maksupäivät olivat 15.1. ja 15.7.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kärkölän kunnalle saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin.

Palautusta ei määrätä myöskään suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53 § sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30 §.

Henkilöstö

HENKILÖSTÖ	2022	2021
Keskusvaalilautakunta	0	2
Kunnanhallitus	26	24
Perusturva	0	0
Sivistystoimi	92	90
Ympäristölautakunta	2	1
Tekninen lautakunta	36	35
Yhteensä	156	152

Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 962 234	6 601 586
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	8 058	1 143
Yhteensä henkilöstökulut	**6 970 293**	**6 602 728**

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Kokoomus	1 358,00	1 287,50
Keskusta	1 526,00	1 349,00
Sos.dem	1 161,00	1 042,25
Lappilan työväenyhdistys ry	56,00	24,00
Kärkölä-ryhmä	3 532,25	4 471,50
Luottamushenkilömaksut yhteensä	**7 633,25**	**8 174,25**

Tilintarkastajan palkkiot

KPMG Julkistarkastus Oy	2022	2021
Lakisääteinen tilintarkastus	9 571	6 409
Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut	3 349	3 094
Palkkiot yhteensä	**12 920**	**9 503**

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Kärkölän Vesi

TOIMINTAKERTOMUS

2022

Kärkölän kunta
Virkatie 1
16600 Järvelä

puh. 044 770 2200

karkolan.kunta@karkola.fi

www.karkola.fi

Sisällys

1. Tilinpäätöstiedot 104
2. Vesihuoltomaksut 107
3. Toiminta ja verkostot 107
4. Tehokkuus ja laatu 108
5. Kannattavuus ja ennuste 109

1. Tilinpäätöstiedot

Kärkölän Veden tuloslaskelma ja sen tunnusluvut vuodelta 2022 on seuraava:

TULOSLASKELMA	**12/2022**	**12/2021**
Liikevaihto	**1 132 757,34**	**1 037 026,45**
Liiketoiminnan muut tulot	12 013,46	0,00
Muut tuet ja avustukset	235,00	
Materiaalit ja palvelut	-610 924,28	-393 453,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-172 593,25	-171 058,06
Palvelujen ostot	-438 331,03	-222 395,08
Henkilöstökulut	-201 504,28	-186 675,52
Palkat ja palkkiot	-168 680,19	-155 054,82
Henkilösivukulut	-32 824,09	-31 620,70
Eläkekulut	-27 295,97	-26 743,12
Muut henkilösivukulut	-5 528,12	-4 877,58
Poistot ja arvonalentumiset	-340 812,06	-343 268,35
Suunnitelman mukaiset poistot	-340 812,06	-343 268,35
Liiketoiminnan muut kulut	-28 196,06	-38 822,76
Liikeylijäämä	**-36 430,88**	**74 806,68**
Rahoitustuotot ja -kulut:	-70 258,02	-61 547,69
Muut rahoitustuotot	1 305,57	1 566,80
Muille maksetut korkokulut	-17 238,52	-9 341,09
Korvaus peruspääomasta	-53 747,64	-53 747,64
Muut rahoituskulut/tuotot	-577,43	-25,76
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**-106 688,90**	**13 258,99**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**-106 688,90**	**13 258,99**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-106 688,90**	**13 258,99**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,0 %	1,9 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-4,9 %	5,9 %
Voitto, %	-9,4 %	1,3 %

Tulos rahoituserien jälkeen on -106 688,90 euroa. Tulos on pudonnut 119 947,89 euroa vuodesta 2021 joka oli 13 258,99 euroa ylijäämäinen. Tulokseen on eniten vaikuttanut materiaalien ja palveluiden ostot, jotka ovat lisääntyneet 2022 tilikaudella 215 935,95 eurolla verrattuna edelliseen tilikauteen. Palveluiden ostoissa suurin toteutunut erä on Lahti Aqua oy:n palvelusopimuksen mukaiset ostot, joita vuoden 2021 käyttötalouden valmistelutyössä ole osattu arvioida. Lahti Aqua Oy:ltä on ostettu jätevedenpuhdistamon asian

tuntijapalvelua yhteensä noin 141 000 eurolla. Muutoin palveluiden ostojen ylitykset johtuivat ICT – ja atk-palveluiden ylityksistä noin 28000 eurolla, kunnossapidon nousseista kustannuksista 16000 eurolla ja kuljetuspalveluiden kustannus ylityksistä noin 13000 eurolla.

Kärkölän Veden rahoituslaskelma vuodelta 2022

RAHOITUSLASKELMA	**12/2022**	**12/2021**
Toiminnan rahavirta	**234 123,16**	**356 527,34**
Liikeylijäämä	-36 430,88	74 806,68
Poistot ja arvonalennukset	340 812,06	343 268,35
Rahoitustuotot ja -kulut	-70 258,02	-61 547,69
Investointien rahavirta	**-344 891,37**	**-191 403,62**
Investointimenot	-344 891,37	-191 403,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-110 768,21**	**165 123,72**
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	**-187 880,65**	**-297 319,55**
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-187 880,65	-297 319,55
Muut maksuvalmiuden muutokset	**338 983,40**	**-55 877,28**
Saamisten muutos kunnalta	240 848,37	-163 705,73
Saamisten muutos muilta	-162 503,12	181 586,74
Korottomien velkojen muutos kunnalta	198 833,84	-150 861,09
Korottomien velkojen muutos muilta	61 804,31	77 102,80
Rahoituksen rahavirta	**151 102,75**	**-353 196,83**
Rahavarojen muutos	**40 334,54**	**-188 073,11**
Rahavarat 31.12.	353 685,60	313 351,06
Rahavarat 1.1.	313 351,06	501 424,17

TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	67,9	186,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	1,0
Kassan riittävyys, pv	89	98
Quick ratio	1,3	2,3
Current ratio	1,3	2,3

Kärkölän Veden tase vuodelta 2022

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT	**12/2022**	**12/2021**
Aineettomat hyödykkeet	432 398,31	481 037,01
- Muut pitkävaikutteiset hyödykkeet	432 398,31	481 037,01
Aineelliset hyödykkeet	3 775 447,66	3 722 729,65
- Maa- ja vesialueet	19 228,78	19 228,78
- Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 562 305,81	3 703 500,87
- Ennakkomaksut ja keskeneräiset	193 913,07	0
Pysyvät vastaavat yhteensä	**4 207 845, 97**	**4 203 766,66**
VAIHTUVAT VASTAAJAT		
Saamiset	359 243,34	437 588,59
Lyhytaikaiset saamiset	359 243,34	437 588,59
- Myyntisaamiset	336 202,88	116 758,17
- Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	57 283,67	298 132,04
- Muut saamiset	-34 458,38	22 698,38
- Siirtosaamiset	215,17	
Rahat ja pankkisaamiset	353 685,60	313 351,06
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	**712 928,94**	**750 939,65**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**4 920 774,91**	**4 954 706,31**

VASTATTAVAA

Oma pääoma	**12/2022**	**12/2021**
Peruspääoma	1 791 588,40	1 791 588,40
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-652 883,44	-666 142,43
Tilikauden yli/alijäämä	-106 688,90	13 258,99
Oma pääoma yhteensä	**1 032 016,06**	**1 138 704,96**
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	3 336 580,81	3 483 908,53
- Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	2 354 160,60	2 554 875,10
- Muut velat/ liittymismaksut.	982 420,21	929 033,43
Lyhytaikainen	552 178,04	332 092,82
- Lainat rahoitus- ja vak.laitokset	213 548,35	200 714,50
- Saadut ennakot	273,92	0,00
- Ostovelat	127 628,25	92 189,84
- Korottomat velat kunnalta	198 833,84	0,00
- Muut velat/ liittymismaksut ja muut velat	0,00	29 227,88
- Siirtovelat	11 893,68	9 960,60
Vieras pääoma yhteensä	**3 888 758,85**	**3 816 001,35**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**4 920 774,91**	**4 954 706,31**

Liikelaitoksen taseen tunnusluvut	12/2022	12/2021
Omavaraisuusaste, %	21,0	23,0
Suhteellinen velkaantuminen, %	339,7	368,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	-760	-653
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	2 568	2 756
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	2 568	2 756
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	0	0

2. **Vesihuoltomaksut**

Kärkölän veden vesihuoltomaksuja korotus vahvistettiin kunnanhallituksen päätöksellä 9.5.2022 § 85. Korotukset astuivat voimaan 1.7.2022. Korotukset tulivat voimaan 1.7.2022 alkaen siten, että puhtaan veden että jäteveden käyttömaksuja ja perusmaksuja nostettiin 18 %. Lisäksi 1.1.2023 alkaen sakokaivo- ja umpikaivolietteiden käsittelymaksuja nostetaan 18 %, kun korotus on hyväksytty jätelautakunnassa. Sitä aikaisempi Kärkölän veden hinnasto käyttömaksujen osalta oli vuodelta 2019, joka oli vahvistettu käyttömaksujen osalta kunnanhallituksessa 14.1.2019 §5. Tehdyt korotukset johtuivat nousseista kustannuksista ja tulevista investoinneista.

Käyttömaksut 1.7.2022 alkaen:

KÄYTTÖMAKSUT		
	€ veroton / m³	€ verollinen, alv 24 %
Puhdas vesi	1,88	2,33
Jätevesi	3,10	3,85
Puhdas vesi ja jätevesi yhteensä	4,98	6,17
Jos kiinteistöltä johdetaan hulevedet jätevesiviemäriin, peritään **kolminkertaista** jäteveden käyttömaksua.	9,31	11,54
SAKO- JA UMPIKAIVOLIETTEIDEN KÄSITTELY		
Sakokaivo / pienpuhdistamoliete	11,80	14,63
Umpikaivoliete	9,44	11,71

Perusmaksut 1.7.2022:

PERUSMAKSUT		
	€ veroton / vuosi	€ verollinen, alv 24 %
Puhdas vesi		
- mittarin koko 3-5 m³/h	105,66	131,01
- mittarin koko 7-10 m³/h	190,74	236,51
- mittarin koko > 10 m³/h	300,12	372,15
Jätevesi		
- mittarin koko 3-5 m³/h	117,46	145,65
- mittarin koko 7-10 m³/h	202,55	251,16
- mittarin koko > 10 m³/h	311,92	386,78

Hintojen korotukset voitiin laskuttaa asiakkailta vasta elokuusta lähtien, sillä Kärkölän kunnan tietojärjestelmämuutosten vuoksi korotettujen hintojen mukaisia laskuja ei voitu toimittaa ennen elokuuta asiakkaille.

Liittymismaksut on vahvistettu kunnanhallituksessa 9.5.2016 § 59. Liittymismaksuihin ei tehty vuonna 2022 muutoksia.

Laitoksen liittymismaksut ovat siirto- ja palautuskelpoisia. Liittymismaksuista ei peritä arvonlisäveroa. Perusmaksut määräytyvät mittarikoon mukaan ja niitä peritään sekä käyttöveden että jäteveden osalta. Hulevesiverkostojen hoitaminen kuuluu tekniselle toimelle, eikä niistä peritä maksuja.

3. **Toiminta ja verkostot**

Kärkölän Vedellä on käytössä kolme vedenottamoa: Korinlähde, Hiidenmäki ja Rutapohja. Päävedenottamona toimii Korinlähteen vedenottamo.

Vedenottamoista pumpattiin vettä verkostoon noin 225 000 m^3 (Korinlähde 150 000 m^3, Hiidenmäki 12000m^3 ja Rutapohja noin 66 000m^3). Pumpatun veden vuorokausikeskiarvo oli 620 m^3. Jätevesiä johdettiin puhdistamolle noin 265 000 m^3. Viemäriverkostoon johdetaan tai vuotaa hulevesiä noin 30 000 m^3. Tätä määrää pyritään vähentämään ja selvitystyö asiassa on käynnissä. Kärkölän Vedellä on vesijohtoverkostoa 114,2 kilometriä ja viemäriverkostoa 77,5 kilometriä. Vesiverkoston piirissä on 1 321 kulutuspistettä ja viemäriverkostossa 1 013 jv-liittymää.

Toimintavuonna rakennettiin 4 uutta viemäriverkoston liittymää ja 4 uutta vesiliittymää.

4. **Tehokkuus ja laatu**

Kärkölän Vedellä oli toimintavuonna 2022 elokuun loppuun asti yksi vakituinen työntekijää (laitosmestari), ja huhtikuulle asti kaksi töihin tarvittaessa kutsuttava työntekijää (jätevedenpuhdistamon hoitajat). Syyskuussa saatiin Kärkölän vedelle toinen vakituinen työntekijä jätevedenpuhdistamon puolelle (laitoshoitaja). Työntekijä siirtyi Kärkölän vedelle teknisen toimen sisäisenä siirtona. Tämän lisäksi Kärkölän veden hallintoa ja esimiestehtäviä hoiti tekninen johtaja. Kesällä 2022 puolikkaalla työpanoksella työskenteli yhdyskuntatekniikan harjoittelija. Yhdyskuntatekniikan harjoittelija palkattiin määräaikaiseksi vuoden 2022 loppuun nimikkeellä yhdyskuntatekniikan insinööri. Yhdyskuntatekniikan insinööri tekee vesilaitokselle puolikasta työpanosta.

Vesihuoltolaitoksen laitosmestari vastasi vedenottamoiden päivittäisestä valvonnasta ja huoltotoimenpiteistä. Yhdyskuntatekniikan insinööri hoiti kartastojen ja vesihuoltolaitoksen dokumentaation ylläpitämistä ja muita päivittäisiä suunnittelutehtäviä sekä rakentamisen valvontaa yhdessä laitosmestarin ja teknisen johtajan kanssa.

Puhdistamonhoitajat valvoivat puhdistamon käyttöprosesseja sekä lietteen kuivausta. Laitosmestari vastasi vesi- ja jätevesiverkoston sekä paineenkorotusasemien ja pumppaamojen valvonnasta ja huollosta.

Verkostoon pumpattavaa vettä seurattiin vedenottamoilla sekä verkostolle määritetyissä mittauspisteissä valvontaohjelman mukaisesti. Näytteitä toimitettiin laboratorioon analysoitavaksi vedenottamoilta 4 kertaa vuodessa. Verkostonäytteitä toimitettiin analysoitavaksi 12 eri näytteenottopisteestä. Tämän lisäksi vesihuoltolaitos tutki juomaveden laatua noin 30 näytteellä omalla analyysilaitteistolla. Kaikki näytteet täyttivät juomavedelle asetetut vaatimukset.

Jätevedenpuhdistamon toimintaa valvottiin ohjelman mukaisesti 12 kertaa vuodessa kuukausittain. Tämän lisäksi suoritettiin kaksi kertaa vuodessa kiintoaineanalyysi sekä haitallisten ja vaarallisten aineiden (HAVA) analysointi. Kiintoaineanalyysissä selvitettiin kuivatun, Labio Oy:lle kompostoitavaksi ja mädätetyksi lähetettävän lietteen kiintoaine- sekä raskasmetallipitoisuus. Raskasmetallipitoisuudet eivät ylittäneet maa- ja metsätalousministeriön esittämiä raja-arvoja. HAVA-analyysissä tutkittiin puhdistamolta lähtevän veden erittäin haitallisten ja vaarallisten aineiden pitoisuuksia. Veden laatu vastasi kaikilla havaintopisteillä pääosin tavanomaista laatua, eikä puhdistamo ole juurikaan vaikuttanut aineiden pitoisuuksiin.

Puhdistamon ympäristöluvassa on tiukennettu vuoden 2016 alusta puhdistamisvaatimusta niin että jäteveden BOD7 -ATU arvo on enintään 12 mg/l ja kokonaisfosforipitoisuus enintään 0,4 mg/l. Vastaavien puhdistustehojen tulee olla vähintään 90 %. Puhdistamistavoitteeseen fosforin osalta ei ole päästy vanhentuneen tekniikan vuoksi kaikissa kuormitustilanteissa. Fosforin raja-arvoihin ei ole päästy joko pitoisuuksien tai puhdistustehon tai kummankaan osalta. Vanhan tekniikan lisäksi teollisten jätevesien osuus puhdistamolle tulevassa kokonaisvirtaamassa on ollut suuri ja vaihteleva vuorokausitasolla, joka vaikeuttaa puhdistamon biologista toimintaa.

Puhdistamo on päässyt ympäristöluvan tavoitteisiin vuoden 2022 kesästä lähtien, kun Lahti Aqua Oy:ltä on saatu asiantuntijapalvelua laitoksen hoitamiseksi.

Siirtoviemärin yleissuunnitteluvaihe valmistui vuoden 2022 aikana, ja hankkeesta tehtiin investointipäätös. Investointipäätöksen toteuttamiseksi hanke kilpailutettiin vuoden 2022 lopussa suunnittelu- ja toteuta -hankkeena.

5. **Kannattavuus ja ennuste**

Kannattavuuden ennustetaan heikkenevän, kun siirtoviemäriratkaisu lisää poistoja 1–2 vuoden kuluttua, jolloin tulos heikkenee selvästi riippuen valittavasta rahoitusmuodosta.

Rakennetuilla kaava-alueilla on edelleen runsaasti vesi- ja viemäriliittymiä, joita ei ole otettu käyttöön ja joilla on odotusarvoa liittymis- ja käyttömaksujen suhteen.

Yhteistyössä Ympäristölautakunnan kanssa kannustetaan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella olevia vielä liittymättömiä kiinteistöjä liittymään kunnan verkostoihin. Liittyminen kunnan verkostoon on ympäristön kannalta parempi ratkaisu kuin kiinteistökohtaiset järjestelmät, joiden toimivuudesta etenkin talvella on huonoja kokemuksia.

6. KUNNANHALLITUKSEN JA PORMESTARIN ALLEKIRJOITUKSET

Kärkölässä 27.3.2023

Markku Koskinen

Miia Salminen

Juha-Matti Laiho

Tuomas Nummela

Mari Raininko

Topias Rauhamaa

Jukka Tammelin

Anne Tuomaila

Nana Kirkkomäki

7. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kärkölässä 11 / 5 2023

KPMG Julkistarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT